

essum & si sic igitur homo mouetur p3 consequentia quia non est possibile naturaliter qd homo sit quin moueatur localiter alteratione vel augmentatione impossibile est enim hominem non nutrir. **Secundo** arguit sic. Ista consequentia est bona animal curreat igitur homo curreat. p3 consequentia cum non sit maior rō de vna q̄ de alia: & qd p̄ma sit bona p3. q: consequens est necessarium. **Tertio** arguit sic. ista consequentia est bona aliquid mouet igitur celum mouetur igitur & supradicta. cōsequentia t3 a simili & antecedens p3. quia si celum nō mouetur nihil mouetur: cū motus celi sit cā oīum aliorū motuum.

Ad hec respondet ad p̄mum concedēdo istā consequentiam animal mouet igitur homo mouet & negādo illā animal currit igitur homo currit: & ratio q: in p̄ma antecedēs est necessarium & in sc̄da p̄cise contingens: sicut etiā ista consequentia est bona animal est ens coloratus igitur homo est ens coloratum: & non ista animal est ens album igitur homo est ens album. Nam in p̄ma consequens est necessarium & nō in sc̄da. **Ad** secundū etiam similiter dicit qd non est similitudo. quia in vna est consequens de p̄terito necessarium & in alia est consequens de p̄senti cōtingens: vel potest dici negando vtrāq̄ istarū & cum dicit illud consequens homo curreat est necessarium concedo igitur consequentia bona: non valet argumentum. q: est necessarium per accidens. **Ad** tertium similiter respondetur concedēdo illā consequentiam aliquid mouet igitur celum mouetur & nō aliam. q: consequens est necessarium in illa & non in alia: h̄ igitur concedo illam consequentiam nō tamen dico illam esse formalem. q: admissio opposito consequentis cum antecedente nō sequit̄ contradictio formalis: & cum dicit motus celi est causa omnium aliorū motuum concedo: nec ex hoc sequit̄ formalis qd deficiente motu celi deficeret & quilibet alius motus. nō. n. video qd si celum defineret moueri quin ego possem moueri localiter alteratione augmentatione p̄cipue nutritione cui nullius hominis possit dari vltimum instans sue viuificationis nec semper deficiente causa deficit effectus. posset enim corrumperī cā productiua ignis ipso remanente verum est tamen qd si celum defineret moueri nō possent actiuitates & passibilitates horū inferiorū longo tēpore manere.

Secunda regula p̄ncipalis ē ista a superiori ad suam inferius negatione postposita deducto quocūq̄ impedimēto p̄cedente inferius & superioris vt plurimū nō valet consequentia nec formalis nec de forma. hec. n. nullo mō valz. animal nō currit igitur hō nō currit. q: contradictorium consequētis est cōpossibile antecedenti: aliquando autem est consequentia bona formalis & de forma: sicut hec animal non est igitur homo nō est: qd autem sit formalis & de forma patet sic arguēdo: animal nō est igitur nullum animal est igitur nō homo est ex quo sequitur qd homo nō est modo certum est qd iste consequentia sunt bone formaliter & de forma. **Contra** istas regulas illa consequentia nō valz animal nō fuit igitur homo nō fuit igitur nec ista animal nō est igitur homo nō est. consequentia videt̄ tenere a simili & antecedens p3: posito qd nihil qd ē hō incipiat esse & qd brunellus incipiat esse: isto posito antecedens est verum & consequens falsum. **Secundo** arguitur sic. qd illa consequentia non sit bona de forma animal nō est igitur homo nō est. q: similis illi in forma nō valet. p̄batur q: hec nō valet. for. non est igitur iste homo nō est demonstrato for. q: stat qd iste qui modo est for. aliquando nō erit for. ipso remanente sicut contingit in creatione pape vel imperatoris. **Tertio** arguit de directo cōtra regulam. nam hec consequentia est bona substantia non currit igitur corpus nō currit igitur apparet qd & illa sit bona: animal non currit igitur homo nō currit. cōsequentia tenet a simili: & p̄batur antecedens: p̄supposito qd si substantia in argumēto sit p̄dicamentū & nō ē in analogo quo p̄supposito qd si substantia nō currit compositum ex materia & forma nō currit & sic corpus nō currit. **Confirmatur** nam hec cōsequentia est bona quātitas nō inheret igitur quātitas dis-

creta nō inheret igitur & alia est bona consequens p̄batur quia omnis quātitas est quātitas discreta & e contra: & qd antecedens p̄ime consequentia non sit impossibile patet in sacramento altaris.

Ad p̄mū dicitur qd nō est similitudo. q: illa animal nō est: est impossibilis & illa animal nō fuit est cōtingens. **Ad** secundum dicit qd sc̄da consequentia nō est similis p̄me. Nam in ista animal nō est igitur homo non est arguit a superiori ad suum inferius & nō in ista for. nō ē igitur iste homo nō est. h̄ enim iste terminus for. sit cōmuniō: q̄ si iste homo tamē nō est superior cum non sit p̄us natura for. q̄ iste homo. **Ad** tertium dico qd nō est similitudo quia in vna consequentia cōuertitur terminus superior: cum termino inferiori & non in alia. Nam illi termini substantia generalissimum & corpus conuertuntur & illi similiter quātitas & quātitas discreta sed illi non conuertuntur homo & animal vt satis patet.

Tertia regula est ista a superiori distributo ad suum inferius per se affirmatiue & sine impedimēto est consequentia formalis sed nō de forma. verbī gratia. omne animal currit igitur omnis homo currit: qd autē non sit bona de forma p3 quia non sequit̄ omnis homo currit igitur omnis for. currit. nec sequit̄ omne animal currit igitur omnis asinus currit vel quilibet homo currit. **Contra** istam regulam arguit sic ista consequentia nō valz oīs color est igitur omnis albedo est. & tamē hic arguit per regulam. igitur sc̄. consequentia p3 cum minori & maiore probō. Nam oppositum consequentis stat cum antecedente igitur consequentia nō valet. antecedens p̄batur & facio istā consequentiam nihil est album igitur nulla albedo est. antecedens est possibile igitur & consequens & antecedēs p̄ime consequentia est necessarium igitur stabunt ista simul: omnis color est & nulla albedo est & qd possibile sit nullus album esse. p̄batur q: possibile est qd nullus homo sit alb⁹ & possibile est qd nullus asinus sit albus. & sic de alijs discurrendo. quare sc̄. **Secundo** arguit sic. ista consequentia nō est formalis omnis numerus est igitur omnis numerus ternarius est: & tamen arguit per regulam. igitur sc̄. consequentia p3 cum maiori sumendo numerum. p̄p̄ie q: non videtur aliqua implicatio cōtradictionis qd omnis numerus sit & qd non sit aliquis ternarius sicut nec est implicatio cōtradictionis qd omnis numerus sit & qd non sit numerus ternarius: & qd arguatur per regulam p3 q: si ternarius est terminus inferior per se ad li numerus. p̄batur q: si binarius est terminus inferior per se igitur & si ternarius p3 consequentia q: non videt̄ maior ratio de numero binario q̄ de ternario. **Tertio** arguit sic. Ista consequentia nō valet omne corpus est igitur omnis linea est: & tamen hic arguit per regulam. igitur sc̄. consequentia p3 cum minori & maiorem probō. q: antecedens est necessarium & consequēs im possibile vt p3. q: si aliqua linea esset ipsa esset substantia vel accidens non suba quia nulla est substantia indivisibilis s3 latitudinem & profunditatem & diuisibilis s3 longitudinem: nec etiā accidens qd tunc funderet in aliquo subiecto qd est substantia & sic aliqua esset substantia longa nō lata nec profunda quod est impossibile.

Ad hec respondet ad p̄mum concedo istam consequentiam omnis color est igitur omnis albedo est. & dico qd consequens est ita necessarium sicut & antecedēs. Et cum dicitur impossibile est nullum album esse nego: & nō v3 ista consequentia: possibile est nullus album esse hominē & possibile est nullum asinum esse album & sic vltra igitur possibile est nihil esse album: sicut nō sequitur possibile ē hoc nō esse & possibile ē hoc nō esse & sic vltra demōstrando omnes homines igitur possibile ē nihil qd ē homo esse. **Aliter** posset responderi concedēdo illā. possibile ē nihil esse album & non sequitur igitur possibile ē nullam albedinē esse. quia dato qd nihil esset album adhuc esset albedo. v3. admixta nigredini: similiter si nihil esset album nec aliquid esset nigrum adhuc esset albedo & nigredo admixte coloribus medijs. vnde nō sequitur in hoc subto ē albedo per totū

igitur hoc est album: sicut non sequitur in aqua tepida est caliditas per totum igitur illa aqua est calida: imo aliquid est frigidum quod habet caliditatem per totum sicut contingit de quolibet mixto frigido. **C** Ad secundum argumentum concedo quod illa consequentia est formalis: omnis numerus est igitur omnis numerus ternarius est et cum dicitur sequeret quod omnis terminus significans numerum esset per se inferior: ad illum terminum numerus non est argumentum. quod dico quod illi termini significantes numerum sunt per se inferiores ad illi numerus qui non habent pro significato multitudinem excedentem numerum specierum in natura. unde necessario quot sunt species tot sunt numeri. quare etc. **C** Ubi tamen quis vellet quod non semper a superioribus per se distributo ad suum inferius per se valeret argumentum formaliter sic diceret quod illa esset solum bona materialis: et tunc non valeret argumentum: illa est formalis omnis numerus est igitur omnis binarius est igitur et alia non est argumentum quia quod illa est formalis est gratia materiae. **C** Aliter posset dici quod illa consequentia non est omnis numerus est igitur omnis ternarius est et illa est formalis omnis numerus est igitur omnis binarius est: nec similitudo est inter illas. quod diceret quod si binarius inferius est per se ad illi numerus et non si ternarius. et ratio quod implicat contradictionem numerus esse et nullum binarium esse sed non implicat contradictionem numerus esse et nullum ternarium esse. quare etc. **C** Ad tertium dicitur concedendo illam consequentiam. et nego quod ista sit falsa: omnis linea est: et cum arguitur si aliqua linea est vel illa est substantia vel accidens. Ad istud contra dicitur quod linea est res longa. et sic aliquando est substantia aliquando est accidens. et negat quod linea sit indivisibilis aliquo modo sed illud quod est linea est superficies corpus atque punctus et sic inter illa non est distinctio realis sed solum formalis seu rationis. **C** Aliter dicitur magis scolasticè concedendo quod indivisibilia sunt a parte respectu operationem intellectus realiter et formaliter distincta. et sic concedit quod punctus est ens indivisibile sine aliqua dimensione sine latitudine et profunditate: superficies sine profunditate solum: corpus vero cuiuscumque dimensionis contentivum: et tunc dicitur quod huiusmodi sunt accidentia fundamenta in subiecto sicut et alia sunt: et tunc cum dicitur: linea est in subiecto igitur aliqua substantia est indivisibilis secundum longitudinem et indivisibilis secundum latitudinem et profunditatem. nego consequentiam. quod si sit in subiecto non tamen est in subiecto adequate: sed de per accidens ratione totius corporis. Ita quod corpus predicamentum quantitatis est in subiecto per se et adequate: superficies vero linea et punctus sunt in eodem de per accidens: dicat ergo quod corpus de genere quantitatis est ipsa profunditas et ultimus terminus corporis qui est superficies habet longitudinem et latitudinem carens profunditate: et linea que est ultimus terminus superficiei habet longitudinem sine latitudine: et punctus qui est ultimus terminus linee est omnino indivisibilis. Sed non est credendum quod superficies que est terminus corporis sit pars corporis bene est terminus corporis. Nam superficies est indivisibilis secundum profunditatem et indivisibile ex ea parte qua est indivisibile additum indivisibili non facit maius: et ideo corpus quod est profundum non potest componi ex superficiebus: similiter linea non est pars superficiei sed terminus eius et punctus non est pars linee sed terminus eius: quare etc.

Quarta regula principalis est ista a superioribus distributo ad suum inferius per accidens affirmativa et sine impedimento cuius debito medio est argumentum formale sed non de forma. verbi gratia. omnis homo currit et sonus est igitur sonus currit. quod autem sit formale argumentum patet quod contradictorium consequentis repugnat antecedenti et quod non sit de forma patet quod non sequitur omnis homo currit plato est igitur sonus currit.

C Contra istam regulam arguitur sic. Ista consequentia non est omnis homo est animal antequam currit igitur antequam est animal. et tamen hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen cum maiori et minore probatur. patet quod ubi arguitur cum debito medio. quod sic arguendo arguitur cum debito medio

est omnis homo est animal et sonus est igitur sonus. erit animal igitur per idem in alia consequentia arguitur cum debito medio: consequentia tenet. quod sicut sub verbo preterito vel futuro sumitur unum verbum de presenti ita econtra contingit accidere. **C** Secundo arguitur sic. illa consequentia non est omnis quantitas continua est permanens vel successiva et iste locus est igitur iste locus est permanens vel successiva: et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tenet cuius minor: quod sub quantitate continua ponitur linea superficies corpus tempus et locus: et maiores probatur: quod antecedens est verum ut patet demonstrando locum te locat et consequens est falsum. probatur. Non enim est locus res successiva ut patet quod omnes partes eius sunt simul: nec etiam res permanens quod si sic cum non sit aliquid aliorum predicamentorum a predicamento quantitatis ut presupponitur gratia disputationis igitur est aliquid predicamenti quantitatis consequens est falsum. quod nec numerus nec oratio nec linea nec superficies nec corpus: cum sit species distincta ab omnibus hijs. **C** Tertio arguitur sic illa consequentia non est omnis quantitas continua habet partes copulatas ad unum terminum communem et hoc tempus est igitur hoc tempus habet partes copulatas ad terminum communem. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tenet cum minori et maiorem probatur. quod antecedens est verum et consequens falsum: quod antecedens sit verum patet patet minori demonstrando tempus presentis: et maior similiter est philosophi in capitulo de quantitate ponentis quod quantitas continua est illa cuius partes copulantur ad unum terminum communem ita quod partes linee terminantur ad punctum: et partes superficiei ad lineam: partes corporis ad superficiem: partes temporis ad instans: partes motus ad mutationem vel motum esse. Sed quod consequens sit falsum probatur: quod si hoc tempus est et est quantitas continua igitur partes terminantur ad unum terminum communem: consequens est falsum: quod partes eius non sunt cum una sit preterita et alia futura: similiter si hoc tempus esset componeret ex partibus quarum una esset preterita et alia futura. et sic componeret ex non entibus quod non videtur verum.

C Ad primum dicitur negando illam consequentiam: omnis homo est animal antequam erit igitur antequam est animal et concedo aliam factam. et dico quod in secunda sumitur debitum medium et non in prima: et ratio quod in secunda distribuitur si homo pro quolibet homine presenti et quolibet homine futuro in prima autem pro hijs solum que sunt: ideo sub verbo de preterito vel futuro contingit sumere debitum medium de presenti: quod terminus supponens respectu illius verbi supponit pro hijs que sunt erunt vel fuerunt: sed terminus supponens respectu verbi de presenti non ampliat supponit solum pro presenti propterea non contingit sumere debitum medium de preterito vel futuro etc. **C** Ad secundum argumentum dicitur quod secundum veritatem locus et superficies non sunt quantitates distincte speciei. quod omnis quantitas habet duas dimensiones tantum: est superficies sed omnis locus habet duas dimensiones nisi quod si locus haberet tres dimensiones tunc dimensiones loci penetrarent dimensiones corporis locati quod est inconueniens: locus igitur est superficies: et sic non est species distincta a loco quod erat fundamentum argumenti. Et ulterius dico quod philosophus non posuit locum esse speciem distinctam ab alijs secundum intentionem suam sed secundum intentiones aliquorum ponentium locum esse spacium separatum sicut patet quarto physico: ubi philosophus ponit locum esse superficiem locato contiguam. ubi autem ponatur locum esse spacium separatum dicat quod non est linea nec superficies nec corpus sed quantitas distincta ab omnibus hijs. quare etc. **C** Ad tertium cum dicitur hoc tempus non est: nego et concedo quod partes eius copulantur ad unum terminum communem. scilicet ad instans presentis: et cum dicitur ille partes non sunt concedo: igitur non copulantur ad aliquem terminum communem. non valz argumentum: quod ille terminus copulatur est terminus distrabens. **C** Similiter dicat ad aliud quod nulla quantitas componitur ex non entibus que est permanens: tamen quantitas successiva cuiuscumque est tempus vel motus bene componitur.

poni ex non entibus: quia de ratione successus est quod una pars sit preterita et alia futura. verbi gratia. Iste annus est existens. quia una eius pars est preterita et alia futura. similiter iste mensis existit. quia una pars est preterita et alia futura: et sic ista septimana dies vel hora. propterea bene describit philosophus tempus presens dicendo quod tempus presens est cuius pars preterita pars que futura est. et sic patet quod illud quod non est continuatur cum non ente quia nihil aliud est aliqua continuari quam habere idem indivisibile ultimum. nunc autem patet quod instans presens est finis preteriti et incipit futurum. **¶** Item negatur quod nulla sit pars temporis nisi preterita vel futura. quia iste annus est. qui est pars temporis eterni et iste mensis est. qui est pars anni. et ista septimana est que est pars mensis. et ista dies que est pars septimane. et hec hora est que est pars huius diei. et sic de alijs infinitis. **¶** Unde quodlibet tempus finitum cuius una pars est preterita et alia futura est tempus presens. Et sic patet quod quodlibet tempus presens habet infinitas partes quarum quilibet est tempus presens. quare etc. **¶** Aliter posset responderi ad argumentum concedendo quod temporis presentis pars preterita est. et similiter futura imo infinite preterite sunt et infinite future sunt: quia quilibet preterita terminata ad instans presens est. et similiter quilibet futura terminata ad idem instans. Cum igitur infinite sint tales preterite et future terminate ad hoc instans igitur infinite tales sunt. Et ita consequenter conceditur quod infinite preterite non sunt et infinite future similiter. **¶** Itaque nulla pars preterita est terminata ad primum instans hore preterite seu ad aliquod intrinsecum citra presens: et ita nulla pars futura est terminata ad ultimum hore future seu incipiens ab aliqua ultima presens: cum igitur infinite fuerint tales et infinite erunt tales sequitur intentum. verumtamen voco illam partem temporis esse cuius est aliquod instans cum igitur preteriti et futuri idem sit instans presens principium unius et finis alterius igitur quilibet talis est. Et si ex hoc concluderetur quod pars preterita est simul cum futura conceditur: nec ex hoc sequitur quod tempus non differat a re permanente. quia res permanentis partes manent simul sed non temporis aut alterius rei successive. unde non sequitur. a. et b. sunt simul igitur manent simul quia manere est per tempus manere cum igitur nulle partes temporis per tempus existant. sed solum per instans sequitur quod innice existentia habent sed impermanentia.

¶ Ultima regula est ista a superiori ad suum inferius distributive et negative per se vel per accidens sine impediente est absolute consequentia bona formalis et de forma. unde bene sequitur nullum animal currit igitur nullus homo currit. non homo currit igitur iste homo non currit. **¶** Contra istam regulam arguitur sic. illa consequentia non valet. homo non currit igitur iste homo non currit. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen cum maiori: quia stat quod omnis homo currit et quod nullus homo sit. pro minimo: non ille terminus iste homo est inferior: ad illum terminum homo igitur a pari et ille terminus ista homo. pro consequentia quia non est maior ratio de uno quam de alio. **¶** Secundo arguitur sic. ista propositio non valet. nulla quantitas est qualitas igitur nulla oratio est qualitas. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia pro cum minori et maiore: pro: presupponendo quod quantitas distinguitur a re quanta. Ita quod illa propositio velis negativa sit necessaria et immediata in qua unum predicamentum negatur ab reliquo sicut videtur in Aristotele. in primo posteriorum. isto presupposito assis est verum et assis falsum. quia aliqua oratio est qualitas probatur aliqua oratio est vox et omnis vox est sonus et sonus ponitur in tertia specie qualitatis igitur aliqua oratio est quantitas. pro tamen et antecedens similiter quo ad primam et secundam partem in primo perhiberentiam et quo ad tertiam in secundo de anima. **¶** Tertio arguitur sic. ista propositio non valet. nullus motus rectus est motus circularis igitur iste motus rectus non est motus circularis: et hic arguitur per regulam. igitur etc. propositio pro cum minori et maiore: pro. **¶** Itaque assis est verum vel necessarium ut pro distinguendo motum a re mobili et ab eo quod acquiritur per motum: sed quod assis sit falsum. pro in casu posito. quod aliquid cor-

pus sphericum descendat per lineam rectam. nam motus quo illud corpus movetur est rectus ut patet. et quod ille motus sit circularis probatur. nam illud corpus est circulare igitur quodlibet accidens in eo totaliter et in quolibet parte fundatum est circulare sed ille motus est accis extensus per totum illud corpus sphericum igitur ille motus est circularis. **¶** Ad hec respondetur ad primum negando istam propositio: nullus homo currit igitur iste homo non currit. nec arguitur per regulam. nam iste terminus homo aliquid est superior ad quilibet illam iste homo et ista homo quoniam non limitate supponit sicut hic. homo est animal et aliquid est superior ad illum terminum ista homo precise et ad alios terminos singulares significantes solum mulieres sicut quoniam stat solum pro muliere: ut aliqua homo est animal. aliquid autem est superior ad illum terminum iste homo et ad alios terminos singulares masculos solum significantes sicut in ista aliquid homo est animal et in illa nullus homo currit. Et sic patet quod ibi non arguitur a superiori ad suum inferius. verumtamen ille terminus homo limitatus non proprie dicitur superior ad aliquid terminum sicut nec inferior. sed ille terminus homo sine limitatione dicitur proprie superior ad illos terminos singulares nominatos. quare etc. **¶** Ad secundum dicitur concedendo propositio et assis. nam sicut numerus qui est quantitas discreta non est res numerate: sed habet esse subiective in rebus numeratis et est mensura intrinseca rerum numeratarum per quam de rebus numeratis cognoscitur quot sunt: ita oratio que est quantitas discreta non est oratio prolata sed est in oratione prolata habens esse subiective in ea tanquam mensura intrinseca illius per quam cognoscitur utrum sit brevis vel longa et utrum componatur ex partibus brevibus vel longis. Et tunc ad argumentum cum dicitur quod oratio est vox. dicitur quod dupliciter sumitur oratio. **¶** Itaque una est oratio que est pronuntiatio. Alia autem que est mensura talis pronuntiationis. primo modo dico quod oratio est vox et sonus et quantitas tertiae speciei et sic non est quantitas nec in predicamento illius. sed secundo modo non est vox nec sonus sed quantitas dicatur. et ita respondeatur ad unum dictum pro in predicamento quantitates ubi dicitur quod partes orationis sunt similes quia non copulantur ad aliquem terminum communem: intelligendo autem orationem primo modo concedatur dictum pro: sed secundo modo negatur: quia pro non intendit quod syllabe sunt partes orationis que est quantitas sed partes orationis que est qualitas. **¶** Si ergo queritur de partibus orationis que est quantitas utrum sunt unitates syllabarum dico quod non: quia tunc oratio que est quantitas esset numerus. quod est contra hanc opinionem: sed partes orationis que est quantitas sunt mensure intrinsece syllabarum extense solum modo ad extensionem syllabarum fini durationem: sicut tempus fini durationem extenditur ad extensionem primi mobilis. nec ex hoc sequitur quod oratio que est quantitas differat a tempore. quia tempus est mensura continua oratio vera mensura discreta. similiter tempus mensurat motum: sed oratio que est quantitas non mensurat motum: sed solum orationem. quare etc. **¶** Aliter dicitur ad argumentum quod oratio potest dupliciter considerari. primo in scripto et sic inquantum est in ipsa compositio. materia et forma est in predicamento sube: inquantum est distincta quantitate est in predicamento quantitates. inquantum vero ex tali distinctione resultat talis figuratio est in quarta specie qualitatis sed inquantum movetur visum est in tertia specie qualitatis. **¶** Secundo potest considerari in voce vel in prolatione et hoc tripliciter vel prout movetur auditum. et sic est in tertia specie qualitatis sicut et alia obiecta sensuum vel prout comparatur ad tempus mensurans huiusmodi prolationem: et sic est quantitas continua: vel prout una pars succedit alteri discreta et separata. et sic est quantitas discreta. Ecce ergo quod diversitas modorum sumendi ipsam orationem causat diversitates specificas de ipsa. quare etc. **¶** Ad tertium arguitur dicitur concedendo propositio et assis. et dico quod assis est falsum. dato quod motus non distinguitur a re mobili vel ab illo quod per motum acquiritur. quia non est inconueniens quod idem moveatur recte et circulariter: sicut dato quod trochus moveretur per lineam rectam et continue dum moveretur per illam etiam moveretur circulariter sicut communitur contingit in tractu per cordam. ponendo igitur distinctionem sicut in argumento ponebatur dico quod nullus

motus rectus est motus circularis: et cum dicitur corpus sphericum mouetur motu recto conceditur. et nego quod mouetur motu circulari: et cum dicitur motus est accidens in illo corpore concedo. igitur est circularis. **¶** Illud potest dupliciter responderi primo quod illa consequentia non valet. Iste motus subiectatur in corpore circulari igitur iste motus est circularis: sed bene sequitur igitur iste motus est ens circularis. si enim iste motus esset motus circularis iste motus est motus circularis quod est impossibile. **¶** Alter dicitur quod iste motus nec est circularis nec ens circularis et cum dicitur subiectatur in toto corpore spherico pcedit igitur est quid circularis: non valet argumentum. quia motus est accidens successiuum et non figuratur ad figuraciones subiecti in quo fundatur: sicut etiam tempus non figuratur spherice circulariter vel orbiculariter ad figuracionem primi mobilis cui inberet.

Sed hic iterum occurrit dubium vtrum in casu trochi motus rectus sit motus circularis. Ex quo idem simul et semel mouetur recte et circulariter. dicitur quod alius est motus rectus et alius circularis. Ita quod sunt duo motus coextensi in eodem mobili: sicut et alius est motus quo planeta mouetur in centro et alius quo mouetur in epicyclo quorum quilibet fundatur in planeta sic dupliciter motu. **¶** Iterum occurrit dubium ponatur quod trochus circulariter moueatur in nauis mota per lineam rectam. et sequitur quod idem sit motus rectus et circularis. quia in eo non subicitur nisi vnus motus. videlicet circularis. et tamen mouetur recte igitur et circulariter. **¶** Dico quod trochus recte et circulariter mouetur et duobus motibus mouetur vno de per se et proprio videlicet circulari. et alio communi motu mouetur qui non fundatur in ipso. sed in nauis et sic de per accidens mouetur. vnde non sequitur hoc mouetur motu tali vel tali igitur mouetur tali motu subiectato in ipso. quia anima mouetur ad motum corporis qui motus non sibi inberet sed precise corpori: ideo dicitur de per accidens moueri. **¶** Ex hijs sequitur. quod si sol. per traferet spacium augetur et albeheret non idem esset motus localis augmentationis et alterationis sed essent tres motus in eodem mobili subiectati. **¶** Similiter si aliquid moueretur in nauis motu proprio gradu: vt tria ex opposito nauis et ipsa nauis moueretur gradu vt quatuor: concedendum esset quod illud moueretur gradu vt tria et moueretur gradu vt quatuor. qui adinucem non comunicarent: et tamen non moueretur gradu vt septem: imo nullo gradu intentioni gradu vt quatuor. quare et.

Amplius ad principale arguitur sic. Ista consequentia non valet. a. non est quantum igitur. a. non est continuum. et hic arguitur per regulam. igitur et. consequentia patet cum minori et maiorem proba et assigno aliquod corpus pedale longum et vnum pyramidale cuius conus terminetur ad medium punctum: deinde assigno vnam lineam in alia medietate terminatam ad eundem punctum ad quem terminatur conus illius pyramidalis quod pyramidalis et linea vocentur. a. isto posito antecedens est verum et consequens falsum. igitur consequentia non valet. quod consequens sit falsum patet. nam partes. a. terminantur ad vnum terminum commueus. s. punctum igitur. a. est continuum. **¶** Et quod antecedens sit verum probatur. quia si. a. est quantum vel igitur est quantum continuum vel discretum proprie sumptum non discretum: quia partes terminantur ad vnum terminum communem: nec continuum. quia non linea nec superficies nec corpus: quod non linea patet. quia nullius linee superficies est pars: nec superficies per idem quia nullius superficiei linea est pars propter quaz causam nec corpus poterit nominari. **¶** Secundo arguitur sic. Ista consequentia non valet. nisi habitus est dispositio igitur nullus habitus est habitus. et hic arguitur per regulam. igitur et. consequentia patet et antecedens probatur. pro vtraque parte primo pro primo ex definitionibus habitus et dispositionis in predicta metro capitulo de qualitate vbi dicitur quod habitus est quali-

tas de difficili mobilis: dispositio vero de facili mobilis modo certum est quod nulla qualitas de difficili mobilis est qualitas de facili mobilis igitur nullus habitus est dispositio. et sic antecedens est verum et consequens falsum. vt patet igitur ista consequentia non valet. quod est prima pars antecedentis. **¶** Et secunda probatur. quia si dispositio est superius ad illum terminum habitus et cetera sunt paria. igitur arguit per regulam: prima pars probatur antecedentis. nam vt habetur in partibus omnis habitus est aliquo modo dispositio et non e contra. igitur et. et probatur ratione. nam omnis habitus est quo potentia potest exire in actum igitur omnis habitus est quo potentia disponitur vel disposita est vt possit exire in actum: quare omnis habitus est dispositio sue potentie et. **¶** Tertio arguit sic. ista consequentia non valet. sedere non est positio igitur sedere non est sedere. et hic arguitur per regulam. igitur et. consequentia tenet cum minori et maiore est auctoris sex principiorum dicentis sedere et iacere non sunt positiones sed denominationes dicuntur ab alijs. et probatur ratione cum omne sedere sit substantia: quod est res sedens: sed nulla positio est substantia sed accidens vt suppono igitur nulla positio est sedere quare sequitur quod sedere non est positio. et sic antecedens est verum et consequens falsum: vt de se patet et.

¶ Ad hec respondetur ad primum concedendo istam consequentiam. a. non est quantum igitur. a. non est quantum continuum: et negando quod. a. non sit quantum. quia dico quod est quantum discretum: et cum dicitur partes illius terminantur ad vnum terminum communem igitur est quantum continuum. hic distinguendum est de termino terminante quia quidam terminat intrinsece quidam extrinsece. Ille terminat intrinsece qui est in terminato vt pars vel accidens eius vltra quam nihil illius contingit accipere sicut punctus respectu linee linea respectu superficie et superficies respectu corporis. Ille terminus terminat extrinsece qui non est in terminato inter quem et terminatum nulla est distantia sicut locus respectu locati et superficies parietis respectu medi in demo. dico ergo ad argumentum hic factum: quod si intelligatur de termino extrinseco. per consequentiam non valet. si vero intelligatur de termino intrinseco sic negat antecedens. vnde partes pyramidalis non terminantur intrinsece ad punctum pedalis sed ad punctum proprium qui est in ipso et idem est de linea ita quod ambo ad punctum pedalis medium extrinsece et non intrinsece terminantur. **¶** Ex quibus patet quod tria indivisibilia puncta sunt immediata non in eodem continuo sed in tribus et hoc non est inconueniens. **¶** Item sequitur quod pyramidale et linea non se habent sicut contigua nec continua non contigua quia est aliquid medium inter puncta intrinsece terminantia: nec continua vt dictum est: quia non est idem terminus intrinsecus vtriusque sed bene extrinsecus.

Sed hic occurrit vnus dubium vtrum linea plus distet a pyramidalis terminata ad punctum pedalis quam si terminaretur ad punctum pyramidalis. Ille dicitur quod non plus distat. quod tunc non distaret ratione contiguacionis: sed bene concedo quod iam distat per distantiam indivisibilem et punctalem. Ex quo. n. inter lineam et pyramidalem est medius sequitur statim quod sit distantia: sed quod tale medium est indivisibile et distantia est indivisibilis nec hoc est inconueniens: sicut nec est inconueniens quod sint puncta instantia et huiusmodi indivisibilia in rerum natura. per ergo quod aliqua duo distant et infinite mouere distant quod in distantia infinite parua distant vel dicat quod non plus distat quod indivisibile additum diuisibili non facit maius igitur nec distantiam maiorem nec minorem. **¶** Juxta predicta est notandum quod sicut non sequitur. a. est quantum discretum igitur. a. est ens vel aliquid proprie sumendo transcendens: sicut non sequitur. a. est quantum continuum igitur. a. est ens vel aliquid eodem modo sumptum probatur et signo vna virga cuius vna medietas sit vna et alia arida: quo assignato patet quod in ista virga sunt due forme substantiales totales quarum vna comunicat esse et viuere reliqua vero proprie esse

fit ergo numerus ex illo. a. capiendū numerus pro rebus numeratis: tunc patet q. a. non est ens nec aliquid: q. nec substantia nec accidens sed scōe substantie: et trā. a. est quantum continuum quia. a. est vnum continuum: q. partes. a. terminantur ad vnum terminū communez intrinsecum v3. ad superficiem ad quā terminantur partes mae pme et corporis de genere quātītātis. patet ergo quomodo ex illis duabus formis fit vnum continuum non tamen fit vñū transcendens similiter illa virga totalis est vnum continuum non tamen est vna substantia sed due. quare et c. **C** Ad secundum argumentū dico q. dispositio tripliciter sumit. **C** Primo modo vt genus ad habitum et sic nō distinguitur ab habitu nisi sicut genus a sua specie et isto modo conceditur q. omnis habitus est dispositio et nō ecōtra. et isto modo non sumit pbus dispositionem cum dicit ipas esse de facili mobilem. **C** Secundo modo vt est eiusdem speciei cum habitu et sic differt ab eo fm magis perfectum et minus perfectum vt albedo intensa et albedo remissa. et isto modo dispositio potest fieri habitus sicut puer potest fieri senex. et sic conceditur q. nullus habitus est dispositio nec isto modo iste terminus dispositio est superius ad habitum. et sic sumitur a pbo in pdicamentis cum dicit q. secūda species quātītātis est habitus et dispositio. **C** Tertio modo prout distinguitur specie ab habitu. et isto modo et potest esse qualitas pme speciei cui conuenit fm rationes proprie speciei vt de facili amittatur. quia habz causas trās mutabiles: sicut sanitas et egritudo: habitus vero est qualitas secunduz suam rationem q. non de facili transmutatur. quia habet causas imobiles sicut scientia et virtutes que habitus dicuntur. et isto modo habitus non est dispositio nec potest esse. quare et c. **E** Est tamen notandum vt prius aliquāter tangebatur q. habitus potest esse in pluribus pdicamentis. vnde quedam sunt in quibus nihil cadit medium inter habitus et rem habitaz sicut inter subiectū et quantitatem vel qualitates. et sic habitus potest esse taz in pdicamento quantitatis q. qualitatis. quedā vero sunt in quibus est aliquid medium quod non est actio nec passio nec habens se per modum actionis vel passionis sic relatio: dicimus enim q. aliquis habet socium vel amicum. et isto modo habitus pertinet ad genus relationis. quedā vero sunt inter que est aliquid medium non q. sit actio nec passio sed se habens per modum actionis vel passionis pnt vnum sit ornans vel tegens et aliud ornatum vel tectuz et isto modo constituitur speciale pdicamentum habitus de quo dicit philosophus quinto metaphysice q. inter habentem indumentum et ipsum indumentū cadit habitus medius. **C** Ad tertius respondetur q. positio quinq. modis sumitur primo pro altero membro obligationis diuise impositionem et depositionem. **C** Secundo dicitur positio singularis sentētia alicuius famosi in scientia. et sic sumit philosophus in pmo topicoz vbi dicit q. positio eracliti fuit contradictoria simul verificari. **C** Tertio modo dicitur positio fundamentum alicuius conclusionis in solutione positum et isto modo dicuntur responsales facere suaz positionem. **C** Quarto idem q. ordinatio partuz in toto: vt positio in pdicamentis capitulo de quātītate. vbi dicitur q. quedam quantitates constant ex partibus habentibus positionem. dico ergo positio nullo illorum modorum facit pdicamentum distinctum: ideo si positio aliquo istorum modorum in argumento sumatur patet q. nō arguitur per regulam et non mstrum si consequentia non valet. **C** Quinto positio idem est q. ordinatio partuz in loco. et sic est speciale pdicamentū et diffinitur ab auctore sex pncipiorum sic. positio est quidam partium situs et generationis ordinatio. vnde situs pmo et pncipaliter nominat ordinationem partium in toto et hoc per relationem ad locuz dicitur et generationis ordinatio. i. ordo causatus a generatione. id est ab agente actioe: sumitur enim large generatio. **C** Ex quo patet quomodo positio que est pdicamentū differt a positioe que est in pdicamento quātītātis que non dicit nisi ordinem partium in toto. dico ergo ad argu-

mentuz q. si sumitur positio isto modo et pro accidente in re habente positionem. dico q. ista consequentia non valet. sedere non est positio igitur sedere non est sedere. sicut nō sequitur pater non est relatio igitur pater nō est pater. nec arguitur per regulam. q. sicut si pater non est inferius ad li relatio sed potius ad illum terminū relationem nec aliquid quod concretum ad abstractum. Ita si sedere non est inferius ad li positio quod est abstractum sed potius ad li poni vel situari licet ergo stare et sedere nō sunt positiones trā sessio et statio sunt positiones. quare et c.

C Incipit tractatus de veritate et falsitate pponis.

D probāduz sophismata et alias q. cuq. enunciatōes diuersi diuersimode de vjs varijs antecedenter pcedūt terminū querentes eundez. **C** Prima igitur via veritatem ppositionis concludit ex quibusdam conclusionibus quarum pma est ista: Ad veritatem ppositionis affirmatiue requiritur subiectum et predicatum suppo-

nere pro eodem. probatur nam in ppositione affirmatiue copula verbalis manet affirmata igitur significat subiectū et predicatum supponere pro eodem. **C** Secunda cōclusio ad veritatem ppositionis negatiue sufficit et requiritur q. subiectum et pdicatum non supponant pro eodē. **C** Tertia conclusio. non ad veritatem cuiuslibet ppositionis sufficit et requirit q. sic sit sicut per illam significatur pbatur. nam illa homo est animal significat non sicut est: igitur nec aliqua alia. consequentia tenet et antecedens pbatur. q. si significat sicut est igitur significat qualiter cuiq. est psequētiā arguit per hoc q. si sicut confundit confuse distributū: falsitas consequentis p3. quia non significat taliter qualiter est deum esse nec taliter qualiter est hominē currere. et sic de alijs. **C** Quarta conclusio. ad veritatem ppositionis requiritur q. ipsa significat taliter qualiter est et non significet aliquāter aliter q. est. probatur nam si aliqua ppositio significat taliter qualiter est et cum hoc significat aliter q. est ipsa est falsa: quia non ita est qualitercunq. per ipsam significatur quod requiritur ad hoc q. aliqua ppositio sit vera. **C** Ex predictis hec via elicit quedaz correlaria. **C** Primo: omnis ppositio affirmatiua significat se esse veram probatur. quia omnis ppositio affirmatiua ratione copule verbalis significat illud pro quo supponit subiectum esse illud pro quo supponit predicatum. **C** Secundo correlarium in omni ppositione negatiua quando subiectum et predicatum non supponunt pro eodē ppositio est vera et quando supponunt pro eodē ppositio est falsa. **C** Tertium correlarium vniuersaliter quilibz affirmatiua de presenti cuius subiectum pro nullo supponit est falsa. patet q. ad veritatem affirmatiue requiritur q. subiectum et predicatum supponant pro eodem: hec sunt dicta huius prime opinionis.

Contra hanc via q. discordantia iudiō meo ducit ad terminū pncipaliter intentuz: pono aliquas conclusiones. **C** Prima est ista aliqua est ppositio affirmatiua cuius non subiectum et predicatum supponunt pro eodem: huius conclusionis veritas elicitur ex qualibet ppositione nō habente extrema: sicut patet de consequente huius cōditionalis. Si for. currit monetur et de secunda parte huius copulatiue aial est homo et econverso. **C** Sed forte dicitur q. illud dictum debet intelligi de ppositione habente extrema. **C** Ad huc iste intellectus est falsus nam ista ppositio est vera et affirmatiua populus est populus: et tamen subiectū et predicatuz non supponunt pro eodē. et hec similr for. et plato sunt homines et tamen extrema non supponunt pro eodē eo q. non supponūt pro aliquo sed bene pro aliquo. **C** Ex his sequitur correlarie contra primaz conclusionem huius vie q. aliqua est negatiua falsa. et tamen subiectum et predicatum non supponūt pro eodem. patet de contradictorijs pponuz ppositarum. Item non sequit in pro-

positiōe affirmatiua copula p̄ncipalis manet affirmata igitur significat subiectum & p̄dicatum supponit e pro eodē.
C Secunda conclusio licet aliqua p̄positio vera significet sicut est: nō tamen significat qualiter cūq; est: vt p̄. & tamē significat sicut est. probatur. Nam ita est sicut per ipsam significatur igitur ipsa significat sicut est. consequentia patet. q; non videt̄ magis distribuere li sicut q̄ li ita. antecedēs vero concedit predicta opinio sepiissime. & in pluribus locis: vt p̄ suam logycāz intuenti: nec est verum q̄ semper li sicut distribuat sicut fuit ostensum in p̄ma parte capitulo de gradu positio. **C** Tertia conclusio. aliqua est p̄positio vera & necessaria que tamen significat aliter q̄ est patz de illa homo est animal que significat hominem esse asinum sicut in p̄ncipio p̄me partis est clare deductum. **C** Item hec ē vera dens est vel homo est asinus: que etiam significat aliter q̄ est: eo q̄ significat hominem esse asinum: probatur. Nam ipsa significat deum esse igitur & hominem esse asinum p̄ consequentia. quia non plus cōcurrit illa dens est ad cōstitutionem illius disuncti q̄ illa homo est asinus. **C** Confirmatur. nam si illa homo est asinus esset necessaria dato q̄ cetera essent sicut nunc illa disunctiua significaret hominem esse asinum: sed idem esset ad hoc significatuz p̄mariū tūc q̄ est nunc. igitur & nunc idē significat. **C** Et si diceretur q̄ nec significat deum esse nec hominem esse asinum: hoc nō videtur possibile ex quo significat deum esse vel hominem esse asinum. **C** Item ista disunctiua reddiū vera ratione partis vere quomodo igitur nō significabit significatum partis vere. **C** Itē intellectus non potest ferri super illam disunctiua nisi p̄us feratur in p̄mam partem igitur non potest significare suum adequatum significatū nisi p̄us significet significatum p̄me partis &c. **C** Quarta conclusio non omnis p̄positio affirmatiua significat se esse veram. Nam ista est vera homo est animal & nō significat se esse veram. igitur &c. consequentia p̄ cum maiori & minori p̄bo. illa p̄positio nō significat aliqd̄ significatuz nisi ex cōpositione suarum partium: sed nulla pars illius p̄positionis significat illam p̄positionem igitur illa tota p̄positio non significat seipsam p̄ponem esse verā. **C** Ex quo sequitur contra eandem opinionez q̄ nō omnis p̄positio affirmatiua significat q̄ subiectum & p̄dicatum pro eodē aut pro eodē supponit: nec omnis p̄positio negatiua significat q̄ nō pro eodē vel pro eodē supponit patet ex conclusione. **C** Quinta conclusio. aliqua est p̄positio negatiua vera & tamen subiectum & p̄dicatum supponit p̄ eodē. p̄ de ista antex̄pus non est antechristus. ipsa enī est vera vt p̄. & tamen subiectum & p̄dicatum supponit pro eodē q; pro antechristo. **C** Itē concedit q̄ aliqua est negatiua falsa & tamen subiectum & p̄dicatum nō supponunt pro eodē p̄ de secunda parte huius copulatiue omnis homo non est animal & e contra & de ista populus nō est populus vt p̄mitus dicebatur. **C** Sexta conclusio. admissio q̄ ille terminus chymera pro nullo nec pro aliquo possit supponere aliqua est p̄positio de presenti vera cuius subiectuz pro nullo nec pro aliquibus supponit patz de talibus chymera intelligit̄ chymera est oppinabilis. **C** Ultima conclusio. contra eandem positionez est ista p̄natio allicus termini ex natura rei nō tollit pro eodē suppositionem eiusdem: volo dicere q̄ licet significatuz illius termini chymera non sit in rerū natura nec possit esse adhuc iste terminus chymera in ista p̄positiōe chymera est chymera vel in ista chymera intelligit̄ pro aliquo supponit: q; pro chymera. probatur. nam si significatum illius termini esset a parte rei in tali p̄positiōe iste terminus chymera pro aliquo supponeret: sed tunc iste terminus chymera nō aliter se haberet q̄ nunc. igitur & nunc pro eodē supponit. **C** Secundo iste terminus chymera in p̄dicta p̄positione supponit determinate s̄m duas regulas huius vie: igitur pro aliquo aut pro aliquibus determinate supponit. consequentia patet. quia nō videtur imaginabile oppositum cōtradictorium consequentis enī antecedente. **C** Tertio in ista p̄positione antex̄pus est antechristus subiectum sup-

ponit pro aliquo & pro aliquo supponit igitur similiter in illa chymera est chymera. cōsequentia p̄. quia sicut significatum vnus nō est ex parte rei nec ita alterius. antecedens p̄batur. & sumo hanc copulatiua: antex̄pus est antechristus & ille non erit: & quero vtrum li antechristus supponat p̄ antechristo vel non: si sic habet̄ intentuz. Si non: sequit̄ q; secunda pars illius copulatiue est vera. p̄ consequentia. q; quelibet negatiua cuius subiectum pro nullo supponit est vera s̄m istam viam. & sic est in p̄posito: q; si antecedēs pro nullo: nec relatiuum vt dicit eadem opinio. igitur &c. **C** Quarto arguit̄ sic. in ista chymera est futura: subiectuz pro aliquo supponit igitur positio illa falsa. consequentia t; & antecedens p̄batur. nam in tali p̄positione subiectum ampliat̄ pro eo qd̄ erit igitur supponit pro eo qd̄ erit. consequentia tenet. ab inferiori ad suum superius cum cōmib; requisitis. & antecedens p̄ per auctores huius vie ponentes realiter q̄ copula existente de p̄nti p̄dicato vero existente de futuro subiectum ampliat̄ pro eo quod erit. **C** Quinto arguit̄ sic. in ista p̄positione chymera erit alba subiectum pro aliquo supponit: igitur positio falsa. consequentia p̄ & antecedens p̄batur. Nam illius p̄positionis p̄dicatuz appellat suam formam igitur subiectum pro aliquo supponit. antecedens p̄ per ipsos realiter p̄cedentes q̄ in omni p̄positione de futuro p̄dicatum sequens verbuz appellat suam formam: & consequentia p̄ per eosdem eandem regulam declarantes. i. inquit ipsi in eadem forma erit aliquando verificabile in p̄pōne de presenti de pronomie demonstrante illud pro quo supponit subiectum illius p̄positionis de futuro. quare & sicut ergo hec positio habet concedere q̄ li chymera aliquid significat ita & q̄ pro aliquo si p̄ponit: non enim magis est ampliatium illud verbum significat q̄ illud verbū supponit sicut ostensum fuit in p̄ma parte circa p̄m vbi hec materia diffusius declarat̄ obiectiones p̄ me factas clare soluendo. quare &c.

Secunda via ponit vnicam conclusionē que est ista in forma. Si hec p̄positio vel ista quacunq; demonstrata significat precise sicut est hec p̄positio est vera. quā probat sic. Si hec p̄positio significat precise sicut est hec p̄positio significat sicut est & hec p̄positio non significat sicut non est. p̄ consequentia ab exposito ad expens̄ ipsius: & ultra si hec p̄positio significat sicut est & hec p̄positio nō significat sicut nō est hec p̄positio est & hec p̄positio nō est falsa: & sequitur ultra igitur hec p̄positio est vera igitur a p̄mo ad vltimum si hec p̄positio significat precise sicut est igitur hec p̄positio est vera. quare &c. **C** Contra istam viam pono duas conclusiones. p̄ma nam si. a. p̄positio significat precise sicut est a. p̄positio ē vera hec cōclusio demonstrata est in p̄ma parte capitulo de exclusiuis vbi assignatur modus exponendi p̄ponem exclusiua; tertij ordinis. **C** Sed quia forte illa expositio non esset grata huic vie iam s̄m propriam expositionez meaz; consequentiam probabo alteram consequenter destina; & pono q̄ a. si illa p̄positio homo est asinus que soli sor. obicitur & non apprehendat̄ per ipsam nisi hominē esse animal vel aliud verum sic q̄ nullum falsum. Iste positio p̄ q̄ a. est p̄positio & tamē significat precise sicut est. q; significat sicut est vt p̄ & nō significat sicut nō est qd̄ p̄bo. Sor. nō apprehendit̄ per ipsaz sicut nō est & ipsa nulli alteri significat igitur non significat sicut nō est. consequentia p̄. q; significat re ē representare virtuti cognitiue. antecedēs vero ponit casus. **C** Secūdo arguit̄: hec p̄positio homo est asinus significat precise sicut est & tamen est falsa: vt p̄. igitur &c. cōsequentia p̄ cū minor & maiorē p̄bo. ex eo q̄ quelibet p̄opō cuiuslibet sue partis significatum significat. Non enim est imaginabile q̄ significaret significatum totius & nō significata partium. Nullus enim sane mentis diceret q̄ ista homo est animal significat hominem esse animal & non significaret hominem: & animal: est enim primo signum sui secundario vero cuiuslibet q̄ sue partis significati. **C** Ex p̄dictis rationibus patet q̄ neutra illarum consequentiarū

v3 qua arguit predicta via suam conclusionem. stat ens qd
li precise non teneatur exclusive. & sic non arguitur ab ex-
posita ad exponentes ipsius. dato etiam qd teneatur ex-
clusive scda consequentia non valz. quia stat propositione
illam non significare adequatum suum significati sed ali-
quod secundarium. fin qd ratio pma ostendit. **Secu-**
da conclusio est ista. Non si. a. ppositio est vera significat
precise sicut est. p3 quia stat qd. a. sit ppositio sacre scriptu-
re conuertibilis cum vna reuelata a spiritu sancto & clausa
in libro nulli significans. aut suum significatum alicui repre-
sentans. igitur &c. **Tercia** est dicendum sicut alias audiat
qd si. a. ppositio est vera significat ipsa suum significatum
intellectui diuino quia nulla res creata representat se aut
suum significatum intellectui diuino sed sola essentia diuina
que est species intelligibilis representatua sui & cuiuslibet
alterius citra se significat intellectui diuino ppositione illaz
& suum significatum. **Secundo** arguit sic. aliqua est ne-
gatiua de presenti vera & aliqua de pterito & futuro vera
quarum nulla pmo sicut est significat. igitur &c. antecedens
pbatur & pmo de negatiua. quia si aliqua esset maxime
videt esse ista nulla chymera est qd est vera vt p3. qd antez
non significet sicut est pmo. probatur quia si nulla chyme-
ra est significat pmo sicut est & ipsa pmo significat qd nulla
chymera est. igitur ita est qd nulla chymera est. consequens
est falsum. igitur & antecedens falsitas consequentis proba-
tur. Nam qd nulla chymera est no est aliquid nec aliqua-
liter nec aliqua. qd probatur sic. quia si nullam chymeram
esse esset aliquid aliqua vel aliquanliter & nullam chymera
esse non est pmo simpliciter igitur nullam chymeram esse
habz cam: sed nulla est causa: ppter qua est qd nulla chy-
mera est. igitur non est ita qd nulla chymera est. consequentia
p3 cum maiori & minori: pbo. Nam nullam chymera
esse non est causa quare est qd nulla chymera est nec est ali-
qua alia causa positua. igitur nulla est causa quare est nullaz
chymeram esse. antecedens probatur pro vtraqz parte &
pmo pro pma: qd non sequitur nulla chymera est. igitur ita
est qd nulla chymera est: pmo quia ex negatiua non pre-
gnante non sequitur affirmatiua sine termino modali. secun-
do quia oppositum consequentis est imaginabile cu3 ante-
cedente probatur. nam si nihil nec aliquanliter esset nulla
chymera esset & si nihil nec aliquanliter esset non esset nulla
chymeram esse quod est oppositum consequentis. igitur &c.
Secunda pars illius antecedentis pbatur. v3 qd nulla
est causa positua quare est qd nulla chymera est. quia non
est aliquanliter in re quin taliter non existat sicut omnino
nulla chymera esset: qualiter nunc nulla chymera esset igitur
nihil est causa positua quare est qd nulla chymera est.
Confirmatur nam no est ratio quare aliquid est causa
qd nulla chymera est: quin qdlibet & qualitercunqz sit ca
quare est qd nulla chymera est: consequens est falsuz: quia
nec homo nec hominem esse est ca quare est qd nulla chy-
mera est: cum causa & causatum adinuicem pportionent
modo hominem esse & nullam chymera esse no possunt
adinuicem pportionari. **Tertio** pncipaliter. si aliquid vel
aliquanliter est nullam chymeram esse & no est maior ratio
de vno qd de alio igitur quodlibet vel qualitercunqz est nul-
lam chymeram esse sed contingens est aliquid vel aliqua-
liter esse: igitur contingens est nullam chymeram esse qd ta-
men non conceditur quia necessarius est nullam chyme-
ram esse. **Quarto** si est nullam chymeram esse. vel est
esse inherente vel esse per se: no pmo modo quia vno exi-
stente omnino: nulla chymera esset nec nulla chymera est
igitur in nullo est subiectiue. qd si in aliquo est subiectiue igitur
& in quolibet est subiectiue qd nulla chymera est. conse-
quens est falsum. quia tunc vnum accidens migraret de
subiecto in subiectum. qd est contra philosophuz de gene-
ratione & permanentius esset subiectiue in ipermanentiori:
quia necessarium in contingenti quod est similiter impos-
sibile. Si autem nullam chymeram esse est esse per se ita
qd no in aliquo sed quocunqz alio existente adhuc nulla chy-
mera esset. igitur nullam chymeram esse est pmo simpliciter

ter cum non presupponit alterius esse. **Quarto** si nullam
chymeram esse est sequitur qd tu differs a nullam chyme-
ram esse: consequens falsum: quia differentia no cadit nisi
inter extrema positua: modo nullaz chymeram esse non
est ens posituum cum no sit substantia nec accidens vt pro-
batum est: sed consequentia pbatur. quia tu es & nullam
chymeram esse est & tu non es nullam chymeram esse igitur
tu differs a nullam chymeram esse. consequentia patz
ab exponentibus ad exposituz: sed tertia pars pbatur. qd
si tu es nullam chymeram esse igitur nullam chymeram
esse est tu: per conuersionem simplicem. igitur nullam chy-
meram esse est substantia qd est contra omnes supposita
materiaz sustinentes. **Consimilibus** formis hucusqz sa-
ctis pbandum est qd non est sicut ppositio de preterito
vel de futuro vera significat pmo: cuius ppositionis sub-
iecto non correspondet significatum qd sit aliquid vel aliq-
liter a parte rei cuiusmodi sunt iste. Adā fuit: antechristus
erit. sicut enim non stat deum esse sine deo: nec te esse sine
te: ita non stat adam fuisse sine adam: sed adam non est igitur
adam fuisse non est. **Secundo** subductis omnibus
absolute adeo & hac ppositione adam fuit cum suis partibz
sic significando adhuc hec ppositio esset vera significā-
do pmo adam fuisse: sed tunc adam fuisse non esset igitur
per idem nec nunc. ex quo adam non est. **Tertio** denz
esse est dens & sor. esse est sor. igitur si adam fuisse est. adā
fuisse est adam preteritus. consequens est falsum. quia ni-
hil nec aliquanliter est adam preteritus. **Et** ita potest ar-
gui de illa antechristus erit & de illa negatiua vel de qual-
bet negatiua vera reducendo omnia pza argumenta qui-
bus probatur non esse qd nulla chymera est. **Pro** solu-
tione quasi omnium istorum argumentorum dicunt com-
muniter doctores ordinis mei qd nullam chymeram esse
non est aliquid nec aliqua sed aliquanliter: nec pmo sim-
pliciter nec aliquid fluens ab ipso: non causa nec causatum:
non dependens nec independens: nec ens per se nec ens
in alio. & sic multa que non solum veritati & dictis docto-
rum approbatorum repugnant verum & imaginationi sicut
inferius ostendet vbi de significato pponis agez.

Tercia via econuerso ponit illaz conclusionem.
Si precise sicut est significat hec ppositio vel
illa quacunqz demonstrata illa ppositio est
vera probatur. Nam si precise sicut est signifi-
cat. a. ppositio: sicut est significat. a. ppositio
tunc & no aliter qd est significat. a. ppositio igitur
a. ppositio est vera. consequentia pma patet ab expo-
sito ad suas exponentes: secunda consequentia probat. qd
ex opposito consequentis sequitur oppositum anteceden-
tis. sequit enim. a. ppositio est falsa. igitur aliter qd est. ista
significat. quare &c. **Contra** istam conclusionem arguit
vnus magister multipliciter & pmo sic. precise sicut est si-
gnificat. a. ppositio falsa igitur non si precise sicut est signi-
ficat hec ppositio hec ppo est vera: patz consequentia &
antecedens probatur. & sit. a. ista ppositio dens est asi-
nus: tunc sic: precise sicut est significans est. a. ppositio fal-
sa. igitur precise sicut est significat. a. ppositio. pbatur co-
sequentia precise sicut est significans est. a. ppositio falsa. igitur
sicut est significans est. a. ppositio falsa. & non sicut non
est significans est ppositio falsa: patet consequentia ab ex-
posito ad eius exponentes. & sequit ultra igitur sicut est si-
gnificat. a. ppositio falsa & non sicut no est significat. a. pro-
positio falsa: qd sic pbatur. qd ex opposito consequentis se-
quitur oppositum antecendentis. Nam sequitur sicut non
est significat. a. ppositio falsa. igitur sicut no est significans
est. a. ppositio falsa. de alia parte patet. patz igitur pna. ante-
cedens pbat sic. a. ppositio falsa est precise sicut est signifi-
cans igitur precise sicut est significans est. a. ppo falsa. cose-
quentia p3 per conuersionem simplicem. **Confirmatur** idem
sic. in quacunqz indefinita affirmatiua denotatur pdicatuz
particulariter dici de subiecto sic qd subiecti & predicati sit
eadem suppositio & equalis seu conuertibilis precise. igitur
si ponitur vnus terminus pro subiecto sine alio non

est differentia quo ad veritatem vel falsitatem enuncianda; patet a simili homo est animal animal est homo cum igitur in ista propositione. a. propositio falsa est precise sicut est significans sic homo sequitur quod non erit deus dicere. a. propositio est precise sicut est significans et precise sicut est significans est propositio falsa.

Confirmatur iterum idem antecedens sic. aliquod precise sicut est significans est. a. propositio falsa igitur precise sicut est significans est. a. propositio falsa consequentia patet a particulari ad indefinitam. unde propositio singularis sola demptione signi fit indefinita et ita est in propositio. **C**Secundo principaliter contra conclusionem arguitur sic. et pono quod omnis propositio falsa significat sicut est tunc sic omnis propositio falsa significat sicut est igitur precise sicut est significans propositio falsa: consequentia patet ab universalis ad exclusivam de terminis transpositis igitur non si precise sicut est significat aliqua propositio illa propositio est vera. **C**Tertio principaliter: precise sicut est significat hec propositio antechristus est et ipsa est falsa igitur non si precise sicut est significat hec propositio est vera: tenet consequentia et antecedens probat. precise quod antechristus est significat hec propositio et sic est igitur precise sicut est hec propositio significat: minor sic arguitur tali modo est igitur sic. consequentia patet quia si sic significat si multitudinem sicut hoc nomen talis: et antecedens probat aliquo tali modo est igitur tali modo est igitur. patet consequentia a particulari ad indefinitam: antecedens probat. quod tu es homo est et quod tu es homo est aliquis talis modus qualis est quod antechristus est: igitur aliquo tali modo est: confirmatur uterque illorum modorum est possibilis igitur talis est unus illorum qualis est alter. quare etc. **C**Sed quia si argumenta possent contra omnem viam reduci et contra suam plurima dicta mea. ideo ad ipsa respondendo taliter dissolvunt. cum enim arguitur precise sicut est significans est propositio falsa igitur precise sicut est significat propositio falsa: queritur an si significans in antecedente sit pars subiecti vel predicati. si primum negat consequentia et ad probationem: concedo primum consequentiam et nego secundam. v. non sicut non est significans est. a. propositio igitur non sicut non est si significat. a. propositio falsa: nec ex opposito sequitur oppositum: quia non sequitur sicut non est significat. a. propositio falsa igitur sicut non est significans est. a. propositio falsa: antecedens enim est verum ut patet et consequens falsum quod sua convertens simpliciter est falsa. v. a. propositio falsa est sicut non est si significans eo quod nego transit super si significans quare per propositionem asseritur quod a. propositio falsa est sicut nullus significans est quod manifeste est falsum. **C**Si autem conceditur quod si significans in antecedente sit pars predicati conceditur consequentia et negat antecedens. et tunc ad probationem negat consequentia: quod non est conversio simplex. primo quod illa precise sicut est significans est. a. propositio falsa non est alicuius quantitatis. secundo quia in antecedente si precise sicut est significans est in consequente vero est pars subiecti: ideo debuit sic argui. a. propositio falsa est precise sicut est significans igitur aliquid sicut est precise significans est propositio falsa quod concedit sicut et antecedens. **C**Ad primam confirmationem dico tres propositiones. **P**rima est quod non in quacumque affirmativa indefinita predicatur sic dicitur de subiecto quod sit equalis suppositio sicut patet in ista homo est iste homo. **C**Secunda propositio quod in ista propositione precise sicut est significans est. a. propositio falsa si precise sicut est non est subiectum. patet quod si precise non est pars subiecti ex demonstratione facta in prima parte. **C**Tertia propositio in ista propositione. a. propositio falsa est precise sicut est significans: si precise sicut est significans est predicatum. patet ex communi scola. **E**x quibus patet quod in predicta consequentia non ponitur subiectum pro predicato nec econtra quare non mirum si aliqua verba oritur ex eisdem quo ad veritatem vel falsitatem explicandam. **C**Ad aliam confirmationem nego similiter consequentiam nec arguitur a particulari ad indefinitam. quod consequens non est alicuius quantitatis ut dictum est. Si enim ista ratio valeret probaretur quod tunc deus est. quia aliquid tantum deus est igitur tantum deus est. et ad probationem cum dicitur pro-

positio singularis sola demptione signi fit indefinita. Certum est quod si locutio est impossibilis de virtute sermonis. Si tamen intelligitur quod dempto signo remanet propositio indefinita dico quod hoc non est universaliter verum ubi dempto signo aliud signum remanet sicut hic. Iste omnis homo currit certum est quod si demonstrat signum remanet universalis propositio et non indefinita et ita in propositio: sicut ergo huius. Iste omnis homo currit indefinita est ita ens cum omnis homo currit: v. ista hic omnis homo currit ita et istius: aliquid precise sicut est significans est propositio falsa: indefinita est: sicut illa ens precise sicut est significans est propositio falsa. quare etc. **C**Ad secundam responsionem principale admissa casu nego consequentiam. nec arguitur per regulam ut patet intuitu sed ex illa universalis debet concludi quod precise significans sicut est est propositio falsa: que est propositio vera sicut antecedens. **C**Ad tertiam responsionem nego quod precise sicut est significat hec propositio antechristus est: et nego quod sic est demonstrando antechristum esse: et illa simpliciter aliquo tali modo est: et admissa quod te esse hominem est aliquis modus: quod tamen est falsum: nego illa tu es homo est aliquis talis modus qualis est quod antechristus est: quod antechristus est non est modus: quia non est: et cum dicitur uterque illorum modorum est possibilis concedo. igitur talis est unus qualis est reliquus nego consequentiam: sicut non sequitur uterque illorum est possibilis demonstrato te et antechristo igitur talis tu es qualis est antechristus. **C**Contra igitur illa supposita viam arguo. ponendo duas conclusiones sicut precedentem. **P**rima est. non si precise sicut est significat. a. propositio est vera. hec conclusio potest persuaderi ex rationibus factis contra secundam opinionem superius recitatam verum tamen arguo sic. si oppositum huius conclusionis sit verum a pari hec conditionalis est bona. Si precise sicut est significat. a. et b. propositiones. a. et b. propositiones sunt vere. patet consequentia quia si. v. in singulari oportet quod etiam valeat in plurali: sed consequens est falsum: quod probatur sic. ponendo quod a. sit ista propositio tu es sor. et b. illa tu es plato. quarum quilibet sit falsa. quo posito patet quod a. et b. sunt propositiones falsae et tamen precise sicut est significat. quia sicut est significat eo quod te esse significat et non aliter quam sicut est significat: probatur. **I**tem nullum falsum significat igitur non aliter quam sicut est significat. consequentia patet. quia contradictorius consequentis repugnat antecedenti: antecedens vero probatur. **I**tem nec te esse sor. a. et b. significat: nec te esse platonem. a. et b. significat ut patet et non videtur aliud falsum assignandum quam a. et b. significat. igitur etc. **C**Ad rationem ergo opinionis patet quod non procedit. conceditur enim illa stare simul. a. propositio est falsa et tamen non aliter quam sicut est. a. propositio significat sicut ostensum est in prioribus capitulis. **C**Secunda conclusio est ista. **I**tem si a. propositio est vera precise sicut est significat. a. propositio. hec conclusio deducitur sicut deducebat secundam conclusio in altero capitulo: tamen arguitur sic. hec propositio est vera homo est animal et tamen non precise sicut est illa significat. igitur etc. consequentia patet cum maiori et minore in proba. **I**tem aliter quam est illa significat seu sicut non est illa significat igitur non precise sicut est illa significat. antecedens patet quia hominem esse asinum illa significat ut sepissime dictum est. igitur etc. aliter quam est illa significat. Et sic patet quod illa opinio non sufficienter probat intentum.

Quarta via ponit talem conclusionem. Si ita est totaliter sicut hec propositio vel illa significat hec propositio vel illa est vera: probatur. **I**tem si ita est totaliter sicut hec propositio significat totale significatum illius est verum et si sic propositio illa est vera. **C**Contra istam viam pono duas conclusiones. **C**Prima est ista. **I**tem si ita est totaliter sicut a. propositio significat. significat. a. propositio est vera. probatur. Et capio illam propositionem tu es asinus tunc patet quod ipsa est falsa. et quod ita est totaliter sicut ipsa significat probatur: te esse est totaliter: sic a. propositio significat. et te esse est ita: igitur ita est

totaliter sicut. a. propositio significat: vel sic verū est totaliter sicut. a. propositio significat ergo ita est totaliter sicut. a. propositio significat consequentia patet: quia verum et ita convertuntur. a. probatur ut prius te esse est totaliter sicut. a. propositio significat et te esse est verum igitur verum est totaliter sicut. a. propositio significat. consequentia patet et antecedens pro prima parte probatur. te esse est aliquando totaliter sicut. a. significat igitur te esse est totaliter sicut. a. significat. consequentia patet ex eo quod ex opposito consequentis sequitur oppositum antecedentis. unde bene sequitur in alijs tu es aliquando totus homo igitur tu es totus homo. Secundo arguitur idem sic. te esse est totaliter qualiter. a. significat igitur te esse est totaliter sicut. a. significat. consequentia patet ex eo quod si sic tenetur relative sicut si quilibet: antecedens probatur te esse est totaliter et taliter. a. significat igitur te esse est totaliter qualiter. a. significat. patet consequentia eo quod si qualiter convertuntur cum si et taliter quando non precedit impedimentum sicut contingit in proposito: sicut si qualis in si et talis. Sequitur enim tu es aliquando qualis qualis est plato igitur tu es aliquando et talis est plato: antecedens vero pro qualibet parte patet intuitu.

Tertio te esse est totale significatum. a. propositio significat igitur te esse est totaliter sicut. a. propositio significat. consequentia est nota et similiter antecedens. quia te esse est aliquid totale significatum. a. propositio significat. Quarto te esse est aliquando qualiter sicut. a. propositio significat igitur te esse est totaliter sicut. a. propositio significat. patet consequentia quia qualitercumque est totaliter est aliquando et e contra: sicut qualitercumque est aliquando est totum et totale et e contra. Licet ergo ista argumenta concludunt quod ita est totaliter sicut a. propositio significat. non tamen concludunt quod totaliter ita est sicut. a. propositio significat. quia ex ipsa sequitur quod qualitercumque ita est sicut. a. propositio significat: sicut non sequitur currens est totus sol. igitur totus sol. est currens et non sequitur aliquando totaliter ita est sicut. a. propositio significat igitur totaliter ita est sicut. a. propositio significat: sicut non sequitur aliquando totus sol. currit igitur totus sol. currit.

Iterum ad conclusionem arguitur sic. chymera esse est totaliter sicut hec propositio chymera est significat: que sit. b. igitur ita est totaliter sicut b. propositio significat demonstrando per se ista chymera esse. consequentia patet et antecedens probatur. chymera esse est totale significatum. b. propositio significat et illud totum significatum. b. propositio significat est totaliter sicut. b. propositio significat et c. consequentia tenet et prima pars antecedentis probatur. Itaque chymera esse est significatum ab ista propositione et non aliud quam chymera esse est significatum ab illa propositione semper demonstrando. b. iuxta loquentes predictos igitur chymera esse est totale significatum ab illa propositione: quia sequitur quod chymera esse est totale significatum. b. propositionis. secunda pars antecedentis probatur. Itaque aliquando totaliter sicut b. propositio significat est illud totale significatum. b. propositionis: igitur illud totale significatum b. propositionis est totaliter sicut. b. significat. consequentia patet per conversionem simplicem: antecedens vero probatur demonstrative modo prius. Ista enim convertuntur b. propositio significat totale significatum. b. propositionis et b. propositio significat totaliter sicut. b. propositio significat. igitur et c.

Ad rationem ergo opinionis negotii illam consequentiam: ita est totaliter sicut hec propositio significat igitur totale significatum illius est verum. stat enim oppositum consequentis cum antecedente: sicut ostendit ratio b. propinqua.

Secunda conclusio. non si aliqua propositio est vera ita est totaliter sicut. a. propositio significat: patet ista conclusio ex superioribus dictis contra alias opiniones: stat enim propositionem esse veram et non significare. et si significat non significare suum significatum adequatum.

Itaque dato quod illa propositio homo est animal cras significet: solem esse primo et non hominem esse animal. patet quod cras ipsa erit vera: et tamen falsum erit quod ita est totaliter sicut ipsa significat semper demonstrando per se

sicut hominem esse animal et c.

Uita via volens ostendere antecedens concludens aliquam propositionem esse veram ponit tres conclusiones. Prima est ista ex eo quod propositio aliqua precise quod est significat esse vel quod non est significat non esse est propositio affirmativa vel negativa de presenti vera. Secunda conclusio ex eo quod propositio aliqua quod erit significat fore vel quod non erit significat non fore est propositio affirmativa vel negativa de futuro vera. Tertia conclusio ex eo quod propositio aliqua significat rem fuisse que fuit vel non fuisse que non fuit. est propositio affirmativa vel negativa de preterito vera. et sumit hic b. propositio re generalius quam aliquid pro omni tali de quo potest esse ratio cum hoc nomine res dicatur de reor reris. Prima conclusio exemplariter sic declarat: sit. a. ista tu curris et b. ista tu non curris: tunc ex eo quod a. precise quod tu curris significat et tu curris hec est vera tu curris. et ex eo quod b. precise significat quod tu non curris et tu non curris hec est vera tu non curris. Et ita alie conclusiones a simili suis modis declarantur exemplariter. Ex hijs infertur hec opinio duas regulas universales: prima est quod omnis propositio finite vel determinate precise verum significans est propositio vera. Secunda est quod omnis propositio finite vel determinate precise falsum significans est falsa et intelligit hic verum vel falsum pro significato vero vel falso. Contra istam viam procedunt multa argumenta contra alias vias deducta ut potest patere subtiliter intuitu. verum tamen in specialibus pono aliquas conclusiones. Prima est ista aliqua est propositio affirmativa de presenti falsa et tamen ipsa precise quod est significat esse: patet de illa propositio hoc quod est demonstrato antechristo: et ita probatur quod aliqua propositio de preterito falsa precise quod fuit significat fuisse: sicut patet de illa hoc quod fuit demonstrato antechristo: de futuro similiter conceditur quod aliqua est propositio de futuro falsa precise quod erit significat fore: sicut patet de illa hoc quod erit demonstrato antechristo cesare vel adam sumendo semper si precise modo quo hec propositio sumit. Secunda conclusio est ista. a. propositio precise hominem significat currere et homo currit et tamen. a. propositio est falsa: probatur et sit. a. illa propositio. Iste homo currit demonstrato antechristo supponendo quod homo currat. quo posito. a. propositio est falsa et homo currit. sed quod a. precise hominem currere significet probatur. Nam. a. precise illum hominem currere significet secundum illam viam igitur. a. precise hominem currere significat. consequentia tenet ab inferiori ad superius itans confuse tantum per rationem exclusionis quocumque alio impedimento deducto. sequitur enim universaliter tamen iste homo currit igitur tantum homo currit: sequitur etiam tu precise sol. vides igitur tu precise hominem vides. Tertia conclusio aliqua est propositio falsa que tamen finite vel determinate est precise verum significans. per de ista. homo est asinus que est falsa. et quia ipsa est verum significans ideo ipsa precise verum significans cum quolibet affirmativa non denominata ab obliquo implicite vel explicite convertatur cum seipsa dictione exclusiva addita predicato. Et ita potest concludi quod aliqua est propositio vera que est precise falsum significans. ista enim est vera et tamen est precise falsum significans quia est falsum significans cum significet hominem esse asinum capram et leonem et huiusmodi.

Uta via inter multas conclusiones quas determinat ponit illam quolibet propositio ad placitum significans tam precise vera est vel falsa. quia sibi correspondet mentalis vera aut falsa. probatur quia talis propositio ad placitum significans ideo precise est propositio quia sibi correspondet propositio mentalis proprie dicta. igitur et c. antecedens est clarum et ab omnibus concessum et consequentia patet. quia ab eodem denominatur talis propositio vera vel falsa a quo ipsa denominatur propositio.

Hec positio incomplete procedit quia non ponit antecedens vniuersalr cōcludens ppositionē metālē esse verā. posset enī dicere q. a. est ppositio vera. q. b. cum qua conuertitur est ppositio vera. Sed certum est q. hoc nō est antecedens concludens q. iterum quero qd est antecedens concludens. b. esse verum. Et si dicit q. a. esse verū est circulatio in sufficiens & in vtilis. Stantem dicatur. c. esse verum deducam processum in infinitum ad pbandū vnam ppositionem esse verā qd nullus sanī capitis cōcederet: tamen pro maiori improbatione istius cōclusionis & vnius dicti improbatione pono aliquas conclusiones.

Prima est ista nulla ppositio vocalis vel scripta essentialiter & intrinsece denominat talis sed solū extrinsece ex sui significati apparentia aliquali. Ista conclusio patz per istam viam ponentem ppositionem & ad placitū significātem esse ppositionē per solam habitudinē ad ppositionē mentalem & c. pbatur tamē conclusio rōne nō implicat cōtradictionem hoc esse & nō esse ppositionem demonstrando ppositionem vocales vel scriptas igitur nulla talis est intrinsece & essentialiter ppositio: consequentia p3 a simili. qz bene sequit hoc esse & nō esse album vel nigrum patrem aut filium: nō implicat dictionē: igitur hoc non est intrinsece & essentialr tale. antecedens vero patz. qz sicut stat aliqs res materiales esse & nō esse signa vel verorū: sed falsorū: cōplexu significabilū: ita & hoc demonstrando ppositio nem quācūqz. **C**onfirmat aliqua sūt pma ppositio in posita ad significandum igitur illa potuit esse absqz aliqua in ppositione sui aut cuiuscūqz ei consimilis: & per consequēs illa nunqz fuit intrinsece & essentialiter ppositio quare sequitur a pari q. nec aliqua alia. **S**ecunda conclusio nulla ppositio anime que dicit mentalis essentialr & intrinsece denominat talis. Ista conclusio pbatur sicut pcedens: quia hoc esse demonstrando talem mentālē & non esse ppositionem nō implicat contradictionem. **I**tem si deus talem ppositionem mentales poneret in vno lapide ipsa nō esset ppositio: igitur dum fuit in mente nō fuit intrinsece & essentialiter ppositio. consequentia p3 & antecedens pbat: qz si esset ppositio vel igitur esset vocalis mentalis vel scripta vel sculpta sed nullo istorū modorū: vt p3. igitur & c. **I**tem si illa tunc esset ppositio & nō denominaret talis ab aliqua mentali igitur per idem nec ppositio aliqua vocalis vel scripta aut ad placitū instituta debet vocari talis ex habitudine ad ppositionem mentales qd est fundamētaliter contra hanc viam. **T**ertia conclusio nulla ppositio vocalis vel scripta ad placitū instituta ex habitudine ad mentalem ppositionem denominat talis. p3 nam tam ad placitum instituta qz naturalr significans extrinsece denominatur ppositio igitur neutra illarū denominat talis per habitudinem ad aliquā qd est contra istā viam. **Q**uarta conclusio nulla ppositio extrinsece denominat talis ex habitudine ad potentiam vitalem actualiter pertinetes: p3 qz & si nullus intellectus intelligeret adhuc essent multe ppositiones in libo. clauso fm q. alias clarissime est ostēsum. **Q**uinta conclusio nulla ppositio extrinsece denominatur talis ex habitudine ad suū significatum pmarū vel adequatum p3 qz tale stat significatum esse & istam nō esse ppositionem. **S**exta conclusio quelibet ppositio extrinsece denominat talis ex habitudine ad potentia vere vel false quiescens perceptiuā p3 pdicta conclusio discurrēdo disunctiue & negatiue per omnes conclusiones pcedētes. Et sic p3 b. opinionis insufficientia.

Sepima via ponit quatuor conclusiones. **P**rima est ista si deus est & b. ppositio quacūqz demonstrata est ppositio vna significans pmo q. deus est. b. ppositio est vera. & dicitur vna inquit ppter ppositiones multiples qz dato q. esset vna virtus infinite potētie actiue pducens ppositionem simplices per quā intelligeret pmo tam deus esse qz chy^{am} esse b. ppositio esset falsa vt p3 & de tali. non sequit deus est & b. ppositio significat pmo deum esse igitur b. ppositio est vera. **S**ecunda conclu-

sio est ista si for. fuit & b. ppositio est vna significans pmo q. for. fuit b. ppositio est vera. **T**ertia conclusio si for. erit & b. ppositio est vna significans pmo q. for. erit b. ppositio est vera. **Q**uarta conclusio si nulla chy^a est & b. ppositio est vna significans pmo q. nulla chy^a est igitur b. est vera. **H**ec positio insufficienter procedit pmo q. non assignat vniuersale antecedens vniuersalr concludens ppositionē esse veram quacūqz demonstrata sed cuilibet ppositioni ppiam antecedens inferens talem ppositionem esse veram sicut p3 in pcessu istarum conclusionū. **S**ecundo si militer qz superflue ponit li vna. Quelibet enim ppositio est vna ppositio. sequit enim b. ppositio est ppositio si significans pmo deum esse igitur b. ppositio est ppositio vna significans pmo deū esse & per consequens declaratio sue conclusionis destruit consequentiā pnam. **C**ontra quā declarationem pono aliquas conclusiones. **P**rima est ista aliqua est ppositio falsa & impossibilis que pns significat verum qz falsum. aut impossibile p3 de ista homo est aliud ab homine: que per pns significat hominē esse qz hominē esse aliud ab homine. Et ita sequit correlarie q. aliqua est ppositio vera & necessaria que pns significat falsū & impossibile qz verum. p3 de ista deus nō est asinus: que pns significat deum nō esse qz deū nō esse asinum: intellectus enim per pns fert in partem qz in totū vt alias dictū est. **S**ecunda conclusio non si aliqua ppositio significat eque pmo falsum sicut verum est ppositio falsa. & hoc tenēdo li pmo exponibiliter gradualiter p3 stat. n. q. per illam ppositionem homo est animal eque pmo a duobus concipiatur hominem esse animal & boiem esse asinū: quo posito adhuc illa esset vera cum significatū non adequatū nō sit in iudicium ppositioni quo ad veritatem vel falsitatem dicendam de ipsa. **T**ertia conclusio non si esset vna virtus infinite potētie actiue producens ppositiones simplices per quā intelligeret tam pmo deum esse qz chy^{am} esse illa ppositio esset falsa. tenēdo li pmo vt pns p3. qz stat cum toto antecedente q. deum esse esset significatū adequatū illius ppositiōis simplicis & nō chy^{am} esse. **Q**uarta conclusio si li pmo sumptum vt pns excludit omnē pōritatem & posterioritatem simplr. v3. durationis & nature nulla virtus finita aut infinita potest eque pmo intelligere deum esse & chy^{am} esse. p3 nam deus est virtus infinita & tamen necessario pns intelligit se esse qz chy^{am} esse: imo & quascūqz creaturas: similiter deus pns intelligit qd cūqz possibile positium qz suū pnatū aut negationes: cūz quodlibet possibile positium habeat ppiā ydeā in deo in qua intellectus diuinus tale possibile intelligit: impossibilia vero pinationes & negationes intelligit in ydeis positiuorū & possibilium. **Q**uinta conclusio militans cōtra totam positionē est ista sumēdo li pmo officialr cōuertibiliter cum li adequate: non si. a. est ppositio vna significans pmo sic & sic. a. est ppositio vera. pbatur & sit. a. illa ppositio hoc est falsū se ipsa demonstrata. quo posito p3 q. a. est ppositio vna significans pmo q. hoc est falsum & hoc est falsum. & tamen. a. est ppositio falsa: cum asserat se esse falsam. q. autem. a. sit ppositio vna patet: cum non sit equiuoca & q. significet pmo hoc esse falsum. probat. **I**ta hoc esse falsum est adequatum significatum. a. igitur. a. significat pmo hoc esse falsum. consequentia patz & antecēdes probatur. quia si hoc esse falsum nō est adequatū significatum. a. quero qd est illud an cathegoricū vel ypotheticū: cum: non cathegoricū: qz qd cūqz demonstratur illius oratio infinita non est oratio infinita huius hoc est falsum: nec etiam ypotheticū per idem: similiter quodlibet significatum ypotheticū adequat ppositiones ypotheticam igitur non cathegoricam p3 consequentia eo q. impossibile est idem significatum esse significatum adequatū cathegorice vel ypotheticē simul. **E**x quibus sequitur q. alculus ppositionis significatum pmarū: aut adequatum est verū: & tamen illa ppositio est falsa p3 de illa hoc est falsum se ipsa demonstrata. Sed de hoc latius in materia insolubiliū.

Letana via ponit duas regulas vniuersales et breues. Prima est quod propositio vera est propositio indicativa perfecta vniuersa per quam adequate intellectus redditur rectus. Et propositio autem falsa est oratio indicativa recta et vniuersa per quam intellectus adequate non redditur rectus. dicitur autem propositionem reddere intellectum rectum: cum per eam concipit intellectus rem esse que est: vel negative rem non esse que non est: vel rem non fuisse que non fuit vel rem non fore. Et sic de alijs. Sicut enim res habet esse vel fuisse ita habet cognosci affirmatiue vel negative: redditur autem intellectus non rectus cum non correspondet compositioni rei aliquid vel non correspondebat aut correspondebat ad extra secundum tempus propositionis. Contra istam regulam preedit conclusio quinta contra opinionem immediate sequentem: preedit etiam determinatio facta in primo capitulo huius secunde partis ubi ostendit quod non solum oratio indicativa est propositio: verum etiam imperatiua et optatiua et subiunctiua. igitur etc. Contra autem regulam declarationem pono aliquas conclusiones. Prima est ista aliqua est propositio per quam intellectus concipit rem esse que est et tamen ipsa est falsa. per. nam per illam antequam est qui est concipit intellectus rem esse que est cum concipiat significatum adequate illius. Secunda conclusio aliqua est propositio cui non correspondet aliquid a parte rei nec correspondebat nec correspondebat: et tamen intellectus rectificatur per istam. per. nam per istam: nulla chimera aut per istam nullus homo est asinus: intellectus rectificatur: et tamen illi non correspondet nec correspondebat nec correspondebat aliquid a parte rei supple adequate. quod nullus chimera esse vel nullus hominem esse asinum non potuit esse aliquid aliqua vel aliquantulum: ut superius fuit ostensum. Tertia conclusio ista rei que est fuit vel erit tanta sit precise cognoscibilitas ipsius quanta et ipsius existentia tamen priuationibus et negationibus correspondet intellectus quibus nulla possibilis concatur eentia. Prima pars per per illud philosophi secundo metaphysice: sicut se habet res ad esse ita se habet ad cognosci. Secunda pars similiter per. nam deus et creature intelligunt priuationes percipiunt entis peccata non fieri igitur intelligunt peccata. item intelligunt tenebras opponi lumen quietem motus. et peccatum gratie. igitur intelligunt tenebram lumen quietem et peccatum. hoc idem per de negationibus intelligunt. n. perfectionem creature attendi per res distantiam. a non esse simpliciter. igitur intelligunt non esse simpliciter. similiter intelligunt chimera esse et nullas chimera esse opponi: igitur intelligunt tamen chimera esse quam nullam chimera esse et e contra. Et hoc conclusio dirigitur contra hanc viam asserentem quod nullus potest intelligere non ens nec aliquid potest intelligere non intellectum: arguit. n. sic precise esse potest intelligi ergo non potest intelligi non ens: ans arguit: quod ens potest intelligi et nihil non ens potest intelligi: oppositum entis implicat contradictionem: et similiter probatur quod tamen intellectum potest intelligi ex quo concludit quod non potest intelligi non intellectum: dicitur quod si illa propositio precise ens potest intelligi exponit modo dicto non valet consequentia: sicut non sequitur si maior huius opinionis precise hoc album erit hoc album igitur non hoc nigrum erit hoc nigrum semper eodem demonstrato. Si autem exponitur ista si maior quod valentes theologum et metaphysicum exponerent: ens potest intelligi: et non oppositum entis potest intelligi: negatur minor: quia bene oppositum entis potest intelligi.

Alteri dicitur si opinio quod hec tu non es non significat te non esse proprie sed significat te esse priuatiue et negative: sed hoc est falsum quod si antequam non est significat antequam non esse igitur et hec tu non es significat te non esse: antecedens probatur ego credo antequam non esse igitur intelligo antequam non esse: ab inferiori ad superius affirmatiue. Item deus intelligit antequam non esse igitur et creatura potest idem intelligere. consequentia per et antecedens probatur. Nam deus vult antequam non esse igitur intelligit antequam non esse: consequentia per quod velle presupponit intellectiones: cum voluntas sit potentia superior ad intellectum: antecedens vero con-

cedit quilibet theologus. Item si illa propositio tu non es significaret primo te esse: sequeretur quod ille conuertuntur tu es et tu non es. per consequentia quod idem est significatum vtriusque: nec valet dicere quod significat idem et non eodem modo: ita quod syncategorema non mutat significatum: sed bene modum significandi. Nam hoc est falsum quod non mutet significatum: licet. n. de se non significet ex impositione tamen cum alio significat sicut illa vox in huius de se non significet aliud a se et suis consimilibus tamen cum alio significat dicendo mutus ubi per quod non mutat solum modum significandi sed significatum. Et sic deberet si opinio dicere quod hec propositio tu non es significat propriissime te non esse et si non homo significat proprie non hominem: non tamen nego quin significet hominem: sed hoc est de per accidens.

Letana via quam inter ceteras reputo sustinentem ponit aliquas conclusiones. Prima est. si alicuius propositionis significatum adequate est verum et non repugnat illam propositioem esse veram sic significando adequate illa propositio est vera. h. conclusio per. Nam aliquid quod est antecedens vniuersale inferens proponere esse verum et non aliquid videtur nisi istud sicut per ex reprobatione aliarum opinionum igitur istud est sufficiens. Motu dicit non repugnat illam esse veram etc. Nam ut prius dicebat hec est falsa. hoc est falsum se ipso demonstrato. et tamen adequate significatum est verum. et hoc contingit quod repugnat ipsam esse veram sic significando adequate sicut per intuiti. Secunda conclusio. si aliqua propositio est vera aliqua liter esse significans adequate: suum adequate significatum est verum per discurrendo per singula. Tertia conclusio. si alicuius propositionis significatum adequate est falsum illa propositio est falsa ut prius. Quarta conclusio. si aliqua propositio est falsa et non repugnat suum adequate significatum esse falsum ipsum est falsum. per ex dictis. que etc. Ex predictis sequitur. quod si aliqua propositio significat adequate verum et illa non est propositio insolubilis illa est vera. vbi propositio insolubilis coniter non dicitur falsa ratione sui significati falsi: sed quod aut asserit se esse falsam: aut quod asserit se non esse veram: aut quod sibi antecedit casualiter aliquid antecedens inferens ipsam esse falsam: sed de hoc latius in materia insolubili ubi huius opinionis veritas clarius apparebit. que etc.

Contra secundam conclusionem et consequenter contra totam positionem arguitur sic. h. propositio est vera: nulla chimera est. et tamen eius adequate significatum non est verum. igitur etc. per consequentia cum maiori et minore per: quod si adequate significatum illius: nulla chimera est que sit. a. est verum igitur significatum adequate illius est aliquid verum. consequentia per quod ibi si verum non potest ibi stare modaliter et per consequens debet stare nominaliter sed consequens est falsum. quod si adequate significatum. a. est aliquid verum sequitur quod illud est aliquid aliqua vel aliquantulum quod est impossibile quod nullam chimera esse non est. Confirmatur nam si adequate significatum. a. est verum: verum est significatum adequate. a. per consequentia per conuersionem simplicem et ultra ergo aliquid verum est significatum adequate. a. per consequentia ab indefinita ad suam particularem: sed consequens est falsum. quod nihil nec aliqua nec aliquantulum est nullam chimera esse. Secundo arguitur sic. Nulla propositio significat sicut non est et quelibet significat adequate igitur cuiuslibet propositionis adequate significatum est verum et tamen aliqua propositio est falsa ut per. igitur etc. primum antecedens probatur sic. quod si aliqua sit sit illa. a. Contra. a. significat sicut non est igitur. a. significat aliquantulum qualiter non est. per consequentia sed consequens est falsum quod sic arguitur. a. significat aliquantulum qualiter non est igitur. a. significat aliquantulum taliter non est: consequentia tamen ex hoc. quod arguitur a propositio affirmatiua in qua ponitur terminus relatiuus ad copulatiuam factam de eisdem terminis sola mutatione facta terminum relatiui in antecedens eiusdem: et vniuersaliter ubi sic arguitur nulla negatiue proposita vel signo distributiue terminum relatiui: tamen consequentia ut per in similibus. Nam sequitur.

video hominem quem tu vides igitur video hominem et
 hominem vides: et sequitur aliquantulum for. currit quali cur
 rit plato igitur aliquantulum currit for. et aliquantulum currit plato. Si
 militer etiam sequitur quando negatio postponitur termino re
 latino sic arguendo aliquantulum currit for. qualiter non currit plato.
 igitur aliquantulum currit for. et aliquantulum non currit plato. **T**er
 tio arguitur sic. Aliqua est propositio que non est adequate aliq
 uantulum significatiua et quelibet propositio est vera vel falsa. igitur et c.
 antecedens pro prima parte probatur. Nam hec propositio
 si antechristus est albus antechristus est coloratus est propositio
 cuius nullum potest assignari significatum: nullus enim pos
 set intelligere quid foret si antechristus est albus antechristus est
 coloratus si foret. **I**tem hec est propositio homo est non
 homo. et tamen non aliquantulum esse ista significat nec est si
 significatiua probatur. quia si aliquantulum esse est significatiua vel igitur
 tur hominem esse vel hominem esse non hominem. non pri
 mum quia tunc per idem significaret per illas homo est as
 inus et per quolibet propositionem trium terminorum cuius sub
 iectum esset si homo quod non est verum. nec etiam secundum quia
 hominem esse non hominem non potest intelligi sed quod non
 potest intelligi non potest significari igitur ista propositio hominem
 esse non hominem non est significatiua: consequentia propter eum
 minor et maiorem probatur. Nam hominem esse non homi
 nem non potest intelligi esse ens igitur non potest intelligi: propter
 consequentiam. quia si potest intelligi igitur sibi potest esse obie
 ctum: sed nullus est obiectum intellectus nisi sub ratione en
 tis igitur potest intelligi esse ens. **I**tem hec copulatiua tu
 es et tu non es est propositio que non aliquantulum esse significat vel
 est significatiua. igitur et c. antecedens probatur. quia te esse et te
 non esse non potest intellectus simul apprehendere nec aliud
 significatum illa significat igitur non aliquantulum esse illa signifi
 cat. propter consequentiam et probatur assumptum: quia si te esse et te
 non esse posset intellectus simul comprehendere: posset per
 idem cuiuslibet consequentie contradictorium consequentis
 intelligere cum antecedente quod est falsum. **Q**uarto prin
 cipaliter arguitur sic. hec propositio antechristus est non est insol
 ubilis nec sibi pertinet et tamen eius significatum adeq
 uatum est verum. igitur et c. consequentia propter eum maior et mi
 norem probatur. Nam precise sicut est illa antechristus est signifi
 cat et ipsa adequate significat igitur eius adequatum signifi
 catum est verum. consequentia propter eum minor et maiorem
 probatur. Nam sicut est illa significat et non aliter quam est illa signifi
 cat. igitur et c. consequentia propter eum maior: illius antecedentis
 probatur. quia antechristum esse illa significat et antechristum esse
 potest intelligi igitur sicut est illa significat. propter consequentiam quia
 hoc verbum significat extendit se a parte post usque in ea que
 intelligunt iam probatur quod non aliter quam sicut est illa significat:
 quia precise possibiliter esse per illam intelligitur esse et precise
 possibile esse est igitur non aliter quam sicut est illa significat.
Confirmatur nam ista significat adequate aliquantulum et taliter
 est igitur significat adequate sicut est igitur significat adequate verum
 et est falsa non insolubilis nec pertinet eidem. igitur et c.
Ad hec respondetur ad primum dico quod si proponitur ista
 adequatum significatum. a. est verum queritur quomodo
 tenet si verum an pure adiective vel in neutro genere sub
 stantiuato. primo modo procedit ista propositio. et sic continue tenet in
 meis conclusionibus: et tunc non valet consequentia. adequa
 tum significatum. a. est aliquod verum sed bene adequatum
 significatum. a. est significatum verum. **E**t per hoc propter
 responsio ad confirmationem quod tenendo si verum in conse
 quente sicut in antecedente non sequitur. verum est signifi
 catum adequatum. a. igitur aliquod verum est significatum ade
 quatum. a. sed debet concludi pro sua particulari igitur ali
 quod verum significatum est significatum adequatum. a.
 Si autem in preassumpta propositio tenet si verum in neutro ge
 nere substantiuato negatur illa. et sic non sumpsi in dictis meis
Ad secundum concedo quod aliqua propositio significat sicut
 non est: sicut ista homo est asinus significat hominem esse
 asinum et tale significatum non est: imo et aliqua propositio ve
 ra significat sicut non est: sicut ista nulla chimera est: signifi
 cat enim nullam chimeram esse: et nullam chimera esse

non est. **E**t ita consequenter concedo quod aliqua propositio
 significat aliquantulum qualiter non est. quia aliqua propositio falsa si
 significat aliquantulum et non qualitercunque significat propositio falsa
 est. et ulterius negatur consequentia igitur aliqua propositio signifi
 cat aliquantulum et aliquantulum non est. unde huiusmodi modus
 arguendi fallit cum istis verbis intelligo significo volo nolo
 imo non sequitur: antechristus erit homo qui non est igitur an
 techristus erit homo et homo non est. similiter si antechri
 stus significat hominem qui non est igitur significat hominem
 et homo non est quod autem aliter valeat hoc est gratia materiae.
Ad tertium argumentum dico quod nulla est propositio que non
 sit aliquantulum significatiua. et nego quod illa conditionalis non sit
 aliquantulum significatiua. sicut enim si antechristus est albus ante
 christus est coloratus: et cum dicitur quod nullus posset intelli
 gere quid foret quod si antechristus est albus antechristus est colo
 ratus: negatur. unde quidam intelligunt quod si tale significatum
 esset illud esse deus sicut dicitur una opinio quod nullus chimera
 esse est deus. Alij intelligunt quod si illud esset esset quodlibet.
 Alij intelligunt quod si illud esset non esset aliud nec aliqua
 sed aliquantulum sicut iam ponunt fautores complexe significa
 bilium. **A**d confirmationem dico quod illa homo est non
 homo significat hominem esse non hominem: et nego quod non
 posset intelligi hominem esse non hominem: et cum dicitur non
 potest intelligi esse ens. igitur non potest intelligi: nego conse
 quentiam. quia adhuc potest intelligi esse falsum et impossibi
 le. et ad probationem si potest intelligi potest esse obiectum
 intellectus: nego conditionalem istam. quia nullum falsum
 obicitur intelligi sed solum verum. **I**tem concedo quod il
 la homo est non homo significat hominem esse. et cum in
 fertur igitur per idem significat per illas homo est asinus et
 per quolibet propositionem trium terminorum cuius subiectum
 est si homo concedo conclusionem. **E**t nota quod non concedo
 illam significare hominem esse. propter hoc quod ex ipsa sequi
 tur materialiter vel formaliter sunt significatum. s. homo est quia ad
 illam tu curris sequitur ista deus est que tamen non significat
 deum esse: etiam ad istam tu es aliud a te sequitur formaliter
 quod baculus stat in angulo et tamen illa non significat bacu
 lus stare in angulo: si concedo illam significare hominem esse.
 quia suus significatum ex eadem formaliter sequitur et formaliter sequi
 retur dato quod illa esset propositio simpliciter et omni quaque contin
 gens. Dico ergo quod quilibet propositio significat cuiuslibet pro
 positionis significatum ad ipsam formaliter sequentis. dato ad
 hoc quod sibi sola contingentia esset communicata. et sic debet intel
 ligi illud commune dictum. quilibet propositio significat quicquid
 adeam sequitur. quod quidem aliqui parum naturales et me
 taphysici omnimode nituntur destruere. **A**d aliam con
 firmationem dico quod ista copulatiua tu es et tu non es signifi
 cat adequate te esse et te non esse: secundario vero tamen te non
 esse quam te esse significat: et cum dicitur intellectus non potest si
 mul intelligere te esse et te non esse. dico quod hic potest esse lo
 cutio de similitudine nature aut durationis. **P**rimo modo con
 cedo illam et nego consequentiam cum inferatur igitur non aliq
 uantulum ista significat. **S**ecundo modo nego antecedens nam
 non solum intellectus diuinus in instanti temporis intelli
 git te esse et te non esse: imo et intellectus beati diuinae en
 tiam intuentis cum ibi non sit discursus duratiuus sed pre
 cise nature. **E**t cum concluditur quod tunc intellectus simul pos
 set comprehendere cuiuscumque consequentie consequentis con
 tradictorium cum antecedente: concedo consequentiam im
 mo non solum de beatis: sed etiam de viatoribus. s. enim
 ista propositio homo est asinus per primum significat hominem quam
 asinum tamen pro aliquo instanti significat ambo. Et sic in
 tellectus simul intelligit illa: ita dico quod intellectus per primum
 intelligit antecedens quam consequens et oppositum consequen
 tis et tamen in fine omnia illa intelligit simul. **A**d quar
 tum argumentum nego quod precise sicut est ista significat: an
 techristus est. et cum dicitur nam sicut est illa significat: con
 cedo: significat enim aliquid esse et sic est: et nego quod non al
 ter quam sicut est illa significat: immo aliter quam sicut est illa signi
 ficat. Nam ipsa significat antechristum esse et antechristum
 esse non est sicut est. Et ad probationem cum dicitur: precise

possibilitate esse per illa intelligit esse: et sic possibile est igitur non aliter quam sicut est illa significat: nego consequentiam: sicut non sequitur possibile esse illa significat et sic possibile est igitur nullum significatum falsum illa significat.

Ad confirmationem dico quod si licet taliter demonstrative tenet pro antecristo concedo consequentiam et nego antecedens pro secunda parte. Si autem tenet relative nego consequentiam et concedo antecedens. Itaque taliter est qualiter significat illa antecristus est significatio antecristum esse. quare etc.

De significato propositionis capitulum.

Uta in precedentibus de significato adequato propositionis tangebatur ideo de eodem restant videnda duo ut consequentius valeat quis respondere. Primum erit de quantitate ipsius: scilicet de sui signi adaequatione. Circa primum multe versantur opiniones. Primum ponit quod signi-

ficatum propositionis vere est modus rei et non res: et arguit sic. primo cuiuslibet propositionis vere significatum est ubique sed nihil propter substantiam in maiorem est ubique igitur cuiuslibet propositionis vere significatum est modus rei et non res existens: assumptum probat sic. de hac propositione tu es. nam ubique est quod tu es: et quod tu es hec propositio significat. igitur etc. antecedens probat. ubique scitur quod tu es ibi est verum quod tu es sed nullum est ubi in mundo quin stare sine mutatione tui quod scilicet ibi quod tu es igitur in omni loco absque mutatione tui in quo non es stat ibi verum esse quod tu es sed ubique verum est quod tu es ibi ita est quod tu es. igitur etc. Secundo sic nulla chimera est est propositio vera igitur suum significatum est verum igitur nullam chimera esse est verum et ultra igitur nullam chimera esse est: sed non res igitur modus rei.

Contra istam positionem arguit sic. ubique est significatum illius propositionis ibi est significatum subiecti sed ubique per opinionem est significatum illius propositionis igitur ubique est significatum subiecti et per consequens tu es ubique: consequentia pro prima pars antecedentis probat: ubique est significatum adequatum per duo: est utriusque illorum significatum: sed ubique est significatum per illa duo. scilicet per subiectum et illud verbum est. igitur etc. Secundo te esse non realiter distinguit a te ut probabitur inferius: sed te esse est ubique igitur tu es ubique. Tertio sequitur quod scilicet currere est ubique supposito quod si sit vera scilicet currere: et cum hoc quod scilicet incipiat currere: tunc ubique est scilicet currere postquam nullibi fuit scilicet currere igitur ubique efficit scilicet currere et a nullo alio quam a scilicet. igitur scilicet ubique efficit scilicet currere: et si sic igitur scilicet ubique efficit cursum suum quod est falsum. Quarto sequitur quod si scio te esse: non scio aliud nisi hanc modum et quod omnis scientia est scientia modorum: et quod deus et intelligentie non sciunt nisi modos rerum consequens est falsum. quia scientia quiditatum est pro scientia modorum sicut quiditates modis sunt partes. Quinto si significatum propositionis vere sit modus rei ita quod non res aut igitur simplex aut compositus: si simplex igitur vno simplici nomine potest significari: consequentia pro quia conceptus simplici potest simplex pars orationis correspondere cum iuxta variationem conceptus variant partes orationis. et tunc sequitur quod non quodlibet incomplexorum significat substantiam vel qualitates etc. cum illa vox non significet nisi modum rei. Si talis modus sit compositus tunc non stat deus esse vno complexo existente nec stat intelligi deum esse pluraliter non existentibus. Sexto si te esse est modus rei vel igitur modus intrinsecus vel modus extrinsecus: non modus extrinsecus: quia stare te esse et non esse te esse: quod est impossibile: si modus intrinsecus sequitur quod realiter et idem verificatur de illo cuius est modus: pro consequentia ex eo quod modus intrinsecus est quadruplex. videlicet finitus vel infinitus actualiter existens: realiter et echeitas sed quilibet istorum modorum verificatur de illo vel de illis a quo vel a quibus consurgit. Si enim opinio illius considerasset quid est modus rei non posuisset significatum aliquid esse modum rei. Septimo si te esse est modus vel igitur est modus in te vel extra te: non extra te: quia

tunc ad corruptionem tui non destrueret te esse: eo quod nullum absolutum definirer esse ad mutationem factam in alio: nec te esse est modus in te: quia tu es naturaliter pro omni existente in te: vel universaliter stat pro esse sine posteriori inter quod non est ordo nec dependentia: igitur stat esse: quod te esse non sit: quod est impossibile. Octavo te esse est modus igitur te esse est ens pro consequentia. eo quod si ens verificatur de quolibet termino non ampliatio et sequitur te esse est ens igitur est substantia vel accidens pro consequentia. quia ens sua prima divisione sic dividitur: et ultra igitur te esse est res quod est contra opinionem. Ad primam responsionem huius opinionis nego quod cuiuslibet propositionis vere et affirmative de presenti significatum est ubique: et nego quod te esse est ubique. et ad argumentum ubique scitur quod tu es ibi verum est quod tu es: concedo: tenendo licet verum modaliter et nego quod ubique verum est quod tu es ibi sit quod tu es. Ad secundum argumentum concedo quod nullam chimera esse est verum: sciendo licet verum ut pro ex quo non sequitur quod nullam chimera esse est sicut inferius apparebit etc.

Secunda opinio ponit significatum propositionis vere esse compositionem mentis vel intellectus compositam aut dividens. fundat. n. hec opinio super duo dicta Aristotelem et super ultima ratione prime opinionis: dicit philosophus primo per hanc mentis quod hoc verbum est significat quadam compositionem quam sine extremis non est intelligere igitur significatum per totam illam propositionem scilicet est homo: est aliquid et non res extra mentem vel intellectum: igitur est aliqua propositio mentis. consequentia pro hoc quod huic verbo est non correspondet aliquid extra mentem iuxta auctoritatem allegatam. Secundo fundat hec opinio in secundo per hanc mentis ubi philosophus dicit quod necesse est esse et impossibile est non esse convertunt. igitur necesse est nullam chimera esse et impossibile non est nullam chimera esse convertunt. Ex quibus sequitur quod aliquid vel aliquando est nullam chimera esse et non extra mentem igitur in mente. Tertio arguit sic opinio. Si propositionis vere esset significatum extra mentem tunc significatum propositionis vere negative et de preterito et de futuro cuiuslibet quibus non correspondent alique res de presenti esset extra mentem: consequens falsum: quia nihil nec aliquando est nullam chimera esse vel antequam futurum. Contra istam opinionem arguit sic. ista consequentia est bona deus est igitur deus esse est verum: cum non sit oppositum consequentis cuius antecedente et antecedens est necessarium igitur et consequens: tunc sic: necesse est deum esse est verum sed sic contingenter est aliquid compositio mentalis igitur deum esse non est aliqua compositio mentalis. Secundo arguit sic. nulla compositio mentalis est igitur deus esse non est possibile. consequentia pro quia hec propositio deus esse est possibile significat assertive quod hec compositio que est deus esse est possibilis: tunc sic: ista consequentia est bona antecedens fuit posse per eos ante creationem mundi: igitur et consequens: tunc sic: deum esse non est possibile igitur deus esse est impossibile: consequentia bona: antecedens iterum est possibile igitur et consequens quod non est verum: cum non sit aliqua talis possibilis: deus esse est impossibile. Tertio pono quod immediate post hoc nullus intellectus creatus intelligeret et quod iam aliquis intelligat deus esse: tunc immediate post hoc erit ita quod nulla compositio est igitur iam desinit esse ita quod deus est. pro consequentia ex opinione et consequens est falsum. quia necesse est deus esse. Quarto illud quod significat propositio in mente significat propositio sibi correspondens in voce vel inscripto: sed propositio in mente significat deum esse extra mentem vel intellectum quia aliter esset processus in infinitum igitur propositio vocalis significat deum esse vel scripta extra mentem vel intellectum. Quinto si propositio deus esse est una affirmativa solum habens duas partes ex quarum compositione significat: sed subiectus significat aliquid extra mentem et copula similiter: igitur et tota propositio sic significat significatum resultans ex his. consequentia patet cum maiora et minora probo:

quia aliter hec mentalis esset falsa deus est q: significat sub-
 lectum esse copulam. Sexto sequitur q: tu potes face-
 re deum esse: q: tu potes facere illam ppōnem mentalē.
 Septimo deum esse fuit ante pductionem mundi: sed
 tunc nō fuit aliqua compositio mentalis. igit̄ rē. Octa-
 vo essentia diuina que est quedā ppō: intellectui diuio fuit
 ppositio vera ante creationem mundi: sed tunc nō fuit ali-
 qua cōpositio mentalis & ipsa significabat intellectui diuio
 deum esse. igit̄ rē. Ad rōnes ad p̄mam dico q: illa au-
 ctoritatis Aristo. est falsa de virtute sermonis. verum de-
 bet intelligi ad istam sensam q: quelibet ppō vocalis vel
 scripta de secundo adiacente subordinatur vni mentali de
 tertio ad iacente. q: sola ppō de secundo adiacente nō est
 reperibilis in mēte. Ad scđam nego illam consequētā:
 necesse est te esse & impossibile est non esse cōuertunt̄. igit̄
 necesse est nullam chymeram esse & impossibile nō ē nul-
 lam chymeram esse conuertunt̄. q: per idem sequit̄ igit̄
 necesse est te non esse & impossibile nō est te nō esse cōuer-
 tunt̄ qd̄ est falsum. q: p̄ma est falsa & secūda vera. sed be-
 ne sequit̄ igit̄ necesse est te esse & impossibile est te non
 esse conuertunt̄. & ita sequitur in p̄ncipali argumento igit̄
 necesse est chymeram esse & impossibile est chymeraz nō
 esse conuertunt̄. & hec est intentio p̄bi. verumtamē nō seq-
 tur necesse est nullam chymeram esse igit̄ aliquid vel ali-
 qualiter est nullam chymeram esse sicut inferius ostende-
 tur. Ad tertiam nego consequētiam. q: lz̄ alicuius ppō-
 nis significatum sit extra mētem: nō tamē cuiuslibz̄ nec ta-
 men talium significata sunt compōnes mentales. naz̄ si ni-
 bil nec alicqualiter esset: non minus nullā chymerā esse eēt
 verum: sicut & adam fuisse vel antecristū fore & tamē
 nullum istozum esset compositio mentalis.
 Ex ista opinio pullularunt due alie opinioes false: p̄-
 ma fuit q: significatū ppōnis sit oratio infinitua sicut deū
 esse & hominem esse. & b̄mōi. q: deum esse est significatū
 adequatum illius deus est sed deum esse est oratio infini-
 tina igit̄ significatum adequatum illius est oratio infini-
 tina. Contra opinionem arguit̄ sic. nulla oratio infinitua
 est vera vel falsa. igit̄ nullum significatum illius deus est
 est verum vel falsum. & per consequens ipsa non est vera
 nec falsa qd̄ negat h̄ opinio. Secundo ego scio deuz eē
 & me esse & nō scio al quā orationem infinituaz. igit̄ rē.
 Tertio ante pductionem mundi fuit deum esse & tūc
 nō fuit aliqua oratio infinitua. igit̄ rē. Quarto sequitur
 q: ego possum deum facere non esse & te esse a finz: imo
 q: ego possum facere duo contradictoria simul esse vera:
 consequentia p̄z ex quo huiusmodi nō sunt nisi oratioes in-
 finitue. Ad rōnem p̄z q: non p̄cedit penes aliquā opi-
 nionem de sup̄pōne materiali vel simplicī. Naz̄ p̄ma po-
 nens terminuz posse materialiter supponere absq: limita-
 tione p̄cedente: negaret consequētā p̄pter mutationem
 sup̄pōnis. Secunda negaret m̄no:ez. v̄z q: deum esse
 sit oratio infinitua sed bene lz̄ deum esse. Secunda opi-
 nio surgēs q: original̄ ex p̄ma vel ex p̄oz̄ ponit q: significa-
 tum ppōnis est ipsamet ppositio ita q: idem est signum
 & significatum. vnde deum esse fm̄ illam viam est illa p-
 positio deus est. q: omne verum est ppositio sed deuz eē
 est verum. igit̄ deum esse est ppositio. Et confirmatur
 q: scire deum esse nō est nisi scire illam ppōnem deus est
 & credere deum eē est credere illam ppōnem deus est.
 Contra istam opinionem p̄cedunt duo argumenta vl-
 tima contra aliam opinionem imēdiate p̄cedentem facta:
 tamen arguit̄ sic. ex illa opinione sequit̄ q: si nulla pposi-
 tio foret nō foret. q: si nulla ppō foret non esset deum esse
 nec aliquid esse. Item isti nō ponunt ppōnes aliquas
 p̄pter ppōnes creatas. & tunc sequit̄ q: si nulla propō so-
 ret deus nō sciret aliquid esse. q: tunc deus non sciret ali-
 quam talem ppōnem aliquid est & satis possibile ē q: nul-
 la ppositio creata sit. quia nec in voce quia omnes hoies
 possunt filere: nec in scripto. q: oia scripta possunt combu-
 ri: nec in mente q: possibile est omne animal dormire. igit̄
 tur rē. Ad rōnem nego q: omne verum est ppositio:

q: omne quod est ens est verum transcendentē & tamen
 non quodlibet qd̄ est ens est ppō. Adhuc concessa illa
 maior: negat consequētā: si lz̄ verum tenet in maior: pro
 ppōne vera. & in minor: modaliter vel transcendetur.
 Ad cōfirmationem nego q: scire deum esse non est nisi
 scire talem ppositionem deus est. Naz̄ scire deum eē est
 scire illam ppositionem deus est. & ēt aliud ab ea: q: snz̄
 significatum. Et si proponit scire deum esse est scire illā
 ppositionez deus est p̄cedit. q: aut significat assertive q:
 sciens deum esse est sciens illam ppositionē & hoc conce-
 ditur aut asser. i. q: scientia qua scitur deum esse est scientia
 qua scitur ista ppositio: & iterum concedo eam: sicut ego
 concedo q: intelligere hominez est intelligere sp̄m homi-
 nis. quia intelligens hominem est intelligens sp̄m homi-
 nis & intellectio qua intelligit homo est intellectio qua in-
 telligitur species hominis. vtrum autem scientia qua scit̄
 ppositio & intellectio qua intelligit species hominis disti-
 guatur a quolibet tali quod scitur vel intelligit non est p̄-
 sentis negotij sed magis ad metaphysicum vel librum de
 anima pertinet. quare rē.

Tertia opinio que est cōmuniter doctoruz or-
 dinis mei & p̄cipue magistri Gregorij de
 arimino ponit q: significatū ppōnis est aliq̄li-
 ter esse & complexe significabile. Et cuz que-
 ritur ab ipso vtrum tale significabile sit aliqd̄
 vel nihil dicit ipse q: hoc nomē aliquid & sibi
 synonyma res & ens possunt accipi tripliciter. vno mō cō-
 munitime fm̄ q: omne significabile cōplexe vel incōple-
 xe vere vel false dicitur res & aliquid. & isto modo dicit q:
 phus cepit illum t̄m̄us res in presenti caplo de p̄o: i. cum
 ait dnm̄ res vel nō est oratio vera vel falsa dicat̄ necesse ē.
 ibi enim capit illum terminum res pro significato totali p-
 positionis qd̄ est significabile cōplexe fm̄ illam opinionēz
 Secundo modo sumunt̄ pro omni significabili cōple-
 xe vel etiam incōplexe: sed vere. i. per veram enunciatio-
 nem: q: autēz dicit̄ false non ens. & isto modo capit phus
 quanto metaphysice caplo de ente vbi dicit falsum eē non
 ens. Tertio modo sumunt̄ dicta nomina vt significant
 aliquā essentiaz seu entitatem existentem. & hoc modo q:
 non existit dicit̄ nihil iuxta illud Augustini p̄ epistolaz̄ fun-
 damētī caplo vltimo. cōstat qd̄ nō est. nihil esse. dicit̄ er-
 go hec opinio q: capiēdo dictos terminos p̄mo mō vel
 secundo modo significatum ppositiois est aliquid. sed ter-
 tio modo nō est aliquid. vnde hominem esse animal non
 est aliquid sed est hominem esse substantiaz animataz sen-
 sitiuam rationalem nec hominez esse risibilem est aliquid
 sed est hominem posse ridere.
 Contra istaz opinionē arguit̄. & p̄mo cōtra distinctionē
 de lz̄ aliqd̄ arguit̄ sic. & quero vtrum lz̄ aliquid p̄mo modo
 vel secundo modo sit termin⁹ transcendens vel non: si sic
 igit̄ diuidit̄ imēdiate in substantiaz & accidens vel saltz̄
 in ens in actu & in ens in potentia: si ergo hominem eē est
 aliquid p̄mo modo vel secundo mō igit̄ hominem eē est
 substantia vel accidens. & per consequens hominez eē est
 aliquid tertio modo. Si autem dicit̄ q: non est transcē-
 dens: & est terminus simplex vel igit̄ minus cōmunis q:
 terminus transcendens vel magis: si minus igit̄ vel est in
 p̄dicamento vel de ipso verificat̄ transcendens tertio mō
 Et sic adhuc sequit̄ q: si hominē esse est aliquid p̄mo mō
 vel scdo modo qd̄ est aliquid tertio modo. Si vero dicit̄
 sicut haberent dicere qd̄ non est transcendens sed cōmu-
 nior q: transcendens: sequit̄ q: est terminus ampliatius
 vel distrahens ex quo est terminus simplex. p̄z consequē-
 tia discurrendo in omnibus alijs sicut possibile imaginabi-
 le intelligibile & huiusmodi. sed consequens est falsum. q:
 tunc non valeret ista consequētia hominez esse est aliquid
 igit̄ hominē esse est: cuius oppositū ipse teneret. Se-
 cundo arguit̄ q: hominem esse animal non ē hominem
 esse subam animataz sensitiuam rōnalem: sit entz̄ p̄m̄. a.
 & scdm̄. b. & quero vtrum. a. & b. sint idēz vel diuersa: si
 idēz igit̄ sunt aliquid tertio modo: si diuersa igit̄. a. non

est. b. Si autem dicitur q. a. et b. non sunt idem nec diversa sequitur q. a. est asinus esse animal et quodcumque aliquid complexe significabile verum. quod non videtur quare. a. sit. b. et non asinum esse animal. quare et c. **C** Jam hanc opinionem arguit sic. hominem esse est subiectum vel accidens. ergo et c. hanc est bona animus est proprius in predicamento et minor. probatur. Nam hominem esse aliquid est et illud est igitur hominem esse est aliquid quod est. hanc pars. q. relationum nominis convertitur in relationem pronominis sibi correspondens et non copulationis ubi non fuerit impedimentum. prima pars animus conceditur ab eis. et secunda similiter dicitur procedi. quod aliter si aliquid non posset esse animus alicuius relationis quod non videtur verum. **C** Confirmatur omnia entia aut sunt in primis substantiis aut de primis substantiis dicuntur: sed homines complexe significabilia sunt aliqua igitur sunt in primis substantiis aut de primis substantiis dicuntur. et per hanc sunt subiectum vel accidentia: hanc pars cum minori sumendo si aliquid tertio modo et maior est Aristoteles in predicamento. **C** Tertio arguitur sic. illius propositionis hominem esse est homines esse: subiectum supponit determinate cum sit indefinitum igitur pro aliquo aut pro aliquibus supponit sumendo si aliquid vel aliquibus tertio modo. hanc pars. q. si supponit determinate contingit descendere ad omnia sua supposita: sed quodlibet suppositum est aliquid tertio modo et omnia supposita sunt aliqua tertio modo igitur pro aliquo vel pro aliquibus tertio modo supponit. **C** Quarto arguitur sic. et iam continue sumas terminus transcendentes tertio modo propter brevitatem verborum si hominem esse non sit aliquid nec aliqua sequitur quod deus non potest facere hominem esse. pars. q. si deus faceret hominem esse: deus esset causa et hominem esse esset effectus divinus. et per hanc esset aliquid. hanc est falsum. quod hominem esse incepit esse igitur deus fecit hominem esse: hanc bona. et animus probatur. quod hominem esse non est sed hominem esse aliquid non fuit. quod non ante productionem mundi igitur hominem esse incepit vel incepit esse sed non incepit ut pars. igitur incepit. **C** Confirmatur sequitur quod deus non potest antequam facere fore. pars. ut prius. et consequens est falsum. quod si non potest facere antequam fore igitur nunquam determinavit antequam fore quod est error. **C** Quinto sequitur ex ista opinione quod multa sunt eterna quorum nullus est deus hanc est error: condemnatur Parisius ubi dicitur quod multa fuerint ab eterno que non sunt deus error. et hanc pars. quod si istam opinionem deum esse et mundum fore fuerint ab eterno quorum nullum est aliquid vel aliqua. **C** Sexto evidentia divina videtur intuitiva seipsum esse igitur visio illa unit potentiam cum obiecto: sed non est unitio sine terminis: nec terminus sine entitate igitur divinam essentiam esse est entitas aliqua. **C** Item visio ista intuitiva essentie divine vel terminatur in trinitate vel extrinsece: non extrinsece quod nullum extrinsecum est visionem intuitivam in entia divina sed intrinsece igitur ad esse sed ista visio terminatur ad divinam essentiam esse igitur entia divina esse est essentia divina. et per hanc aliqua entitas existens. **C** Item sequitur quod non semper intellectui divino obiceretur essentia divina hanc est hanc theologice veritatem et hanc pars. quod tali visioni per opinionem obiecti unum complexe significabile quod non est essentia divina. **C** Septimo sequitur quod si deus est: infinita sunt quorum nullum est deus: pars. quod si deus est deus esse est et si deus esse est igitur deus esse est esse. et sic in infinitum multiplicando complexe significabilia: hanc est dissonans veritatis. mirabile est. n. quod non possit aliquid esse nisi infinita sint: et infinites infinita. **C** Octavo sequitur quod si tamen deus est non tamen deus est: imo quod ante primum instans mundi tamen deus fuit: quod tunc deus fuit et nihil aliud tunc adeo fuit. quod nullum horum complexe significabilium fuit aliquid: tunc est fuit verum non tamen deus est: nam sequitur hoc est et hoc non est deus igitur non tamen deus est. sic esse sicut primo significatur per animus ante primum instans mundi fuit verum quocumque complexe significabili eterno demonstrato igitur sic esse sicut significatur per animus tunc fuit verum. **C** Nonno si deus esse non sit deus: nec aliquid nec aliqua. sequitur quod inter illa non sit ordo nec dependetia. et per hanc utriusque illorum stat esse sine conditione absque reliquo. consequens sequentia tunc discurrendo per omnia alia. hanc est impossibile quod non stat deum esse et non esse deum esse nec esse. **C** Decimo deum esse est igitur mensurat aliqua mensura. hanc pars. quod deus

mensurat aliqua mensura: intelligentie et alie creature determinate ab ipso primo igitur apparere deum esse: sed non mensuratur mensura temporis cum hec mensurat creaturas habentes incceptionem et desitionem: nec mensura eius: cum hec mensurat creaturas habentes incipitium et non desitionem igitur mensura eternitatis: et recte mensura eternitatis quod deus esse est eternum sed eternitas non est mensura alicuius nisi essentie divine igitur deum esse est entia divina quod est intentum. **C** Ultimo arguitur sic. hec positio concedit repugnantiam imaginationi et recte rationi igitur ipsa non est tollerabilis. hanc pars et animus probatur. Nam hanc positio hanc concedit quod aliquid vel aliquale est et illud vel talis non est deus nec creatura dependens nec independens factum vel factibile: corporeum nec incorporeum: nec in mundo nec extra mundum: nec in predicamento nec extra predicamentum: nec in anima nec extra animam: nec res nec modus rei: nec positum nec pronatum: nec per se existens nec alteri inherens: nec subiectum nec accidens: nec actus nec potentia: nec compositum ex his: nec perfectum nec imperfectum: et tamen eternum et necesse esse que imaginatio iudicio meo formata recta ratione non potest admittere. **C** Ad illud igitur quod dicitur hec opinio in principio quod quodlibet significabile complexe est res secundum primum: nego et dico quod propositio prima illa est falsa de virtute sermonis: tamen intellectus Aristoteles fuit verus: noluit enim dicere quod necessario si aliquid est puta socrus vel plato et aliqua propositio significat primo illud esse illa est vera et si idem non est: et ista propositio primo sic significat ut prius ista propositio est falsa. vocat enim Aristoteles socrus. platonez et homines res non tamen quodlibet significat: nihil enim nec aliquale apud primum esset quod vel quale non esset ens positum. quare et c.

Quarta opinio ponit aliquas conclusiones. Prima est ista. quod nihil est adequatum significatum seu totale alicuius propositionis mentalis proprie dicte: quod quilibet talis ratione partium quibus equivaleat in significando significat plura ad invicem distincta: sicut pars cuiuslibet intuenti. et per hanc nihil est totale seu adequatum significatum talis propositionis quod nihil est quodlibet significatum per eas. **C** Secunda conclusio. quicquid significat per aliquam propositionem mentalem proprie dictam secundum eius totalem significationem etiam significat per aliquam eius partem. Sed tamen bene aliquale significat per ipsam secundum eius totalem significationem quare non significat per aliquam eius partem. quod hec propositio homo est animal aliquale. scilicet hominem esse animal significat quare non significat per aliquam eius partem. **C** Tertia conclusio. nullius propositionis mentalis proprie dicte: dicitur sibi correspondens puta ordo infinitivi modi sumpta significatione supponit pro aliqua re. verbi gratia. hoc dictum seu hanc ordo infinitivi modi hominem esse animal que correspondet huic propositioni homo est animal: quando sumitur materialiter supponat pro aliqua re. scilicet pro ista propositione cui correspondet: tamen quando sumitur significatione seu personaliter dicitur quod non supponit pro aliqua re. pars. quod cum talis ordo sic sumpta significet plura: quod omnia que significat propositio sibi correspondens non esset ratio quare magis supponeret pro uno suorum significatorum quam pro alio: ergo vel pro quolibet vel pro nullo: sed nullus diceret pro quolibet. quod ista ordo hominem esse animal significat caret asinum vel supponeret pro asino igitur pro nullo. et sicut dicit de ista ita et de qualibus alia. **C** Ex his inferitur hec opinio quod deus esse non est deus et hominem esse non est homo: quod pari ratione omnium hominum esse animal esset homo quod falsum est. quod de nullo homine verum est dicere quod est omnium hominum esse animal. **C** Item est pari ratione hominem esse asinum est homo: quod est falsum. quod non apparet ratio quare plus homo quam asinus. Etiam chimeram non esse chimeram esset aliquid quod est falsum. quod non potest dici quod est: nisi forte dicatur quod est deus et pari ratione quicquid est in mundo est chimeram non esse chimeram quod est multum dissonans. Si ergo queritur quid est omnium hominum esse animal aut hominem esse animal apud istam opinionem: quod est incongrua et ridiculosa sicut si queratur quid est omnium hominum esse animal significat omnem hominem esse animal igitur omnium hominum esse animal significat per eam: dicitur quod non est bona hanc.

quia antecedens est congruū. p̄ns vero incongruū. **C** Ad
 culus declarationes ponit istam regulam: q̄ quelibet pp̄o
 in qua ponit a parte subiecti sicut totale subm̄ verbū infi-
 nitū modi cum actū supponens significatiue seu perso-
 naliter et acceptū verbaliter: est incongrua: sicut ista sedere
 est. p̄ q̄ vnū significatiue sumptū nō pōt reddere sup-
 positū verbo. Ideo h̄ est incongrua sedeo est: et pari rōne
 sedere est: dicit aut̄ notanter verbū acceptū personaliter
 et verbaliter q̄: q̄n̄ verbū infiniti modi accipit significa-
 tiue nominaliter seu loco vnus nominis verbalis et tūc est
 nomē sicut in ista sedere est q̄scere que mihi tūc. v̄. sicut
 ista sedens est quiescens. **C** Alterius dicit hec op̄io q̄ iste
 sunt congrue volo for. currere scio hominē esse animal hec
 ofo significat deū esse: nolo: curo: scio: arguo: et sic de alijs.
Contra istam op̄ionē pono aliquas cōclusiones.
 Prima est ista aliqua est. pp̄o vera men-
 talis pp̄te dicta que rōne suarū partū nō significat plura
 realiter condistincta. p̄ de hac pp̄one et qualz simili. hoc ē
 hoc eodem demonstrato: subm̄ enim et p̄dicatū significat
 idem simplr. **C** Secda cōclusio. h̄. n. pp̄o aliqua distincta
 significat rōne suarū partū: nō tñ significatū ipsius ab-
 soluitur ab alicuius verificatiōe. p̄ de ista for. est vidēs a-
 nīm que significat for. et animū: et tñ for. videre animū est
 for. sicut superius pbabaf. **C** Tertia conclusio. alicui⁹ p̄-
 positionis mentalis significatū est aliquid: pbaf. nam scdm̄
 istam op̄ionē essentia diuina est. pp̄o sibi significans se/
 ipsam esse: aut igitur significatū illius est aliquid vel nihil:
 si aliquid habeo intentū: si nihil: ē: essentia diuina: esse est
 aliquid. p̄ q̄ ista p̄positio que est essentia diuina est aliqd
 igitur diuinam essentia esse est aliqd: p̄na p̄ fm̄ op̄ionē
 q̄ oratio infinitua nō incongrue ponit q̄ materialiter pro
 pp̄one supponit. **C** Secda ista pp̄o in mente hoc est fal-
 sum seipsa demonstrata significat q̄ est aliquid. igit̄ et. ante-
 cedens pbaf. Itāz ipsa significat hoc esse falsum et hoc ē
 falsum est aliqd. q̄: hec pp̄o hoc est falsum est aliquid fm̄
 istam op̄ionē: igit̄ hoc est falsum est aliquid. p̄na susti-
 nendo eandem positionē. **C** Tertio significatū huius ade-
 quatum tu es tu. est. q̄: cuiuslibz partis significatū est igit̄
 et totius significatū est: sed nō est aliqua vt p̄ igit̄ est aliqd:
 p̄na p̄ fm̄ istam op̄ionē. q̄: negat h̄mōi cōplexe signifi-
 cabilia. et assis similiter eo q̄ tu non es aliqua saltim totolia
 sicut debz intelligi illud assis. **C** Quarta cōclusio. Alicuius
 pp̄onis mentalis pp̄te: dicitur sibi correspondens sine ofo
 infinitū modi sumpta significatiue supponit pro aliqua re:
 pbaf. et capio istam mentālē in creatura deus est deus. et
 quero si h̄z significatū adequatū sibi: nō est dicendū q̄
 nō h̄z significatū adequatū: q̄ ipsa est significatū igit̄ ali-
 cuius significati adequati signum. igit̄ ipsa h̄z adequatum
 significatū: sicut quelz pars eius h̄z significatū adequatū
 et ipsa nō significat nisi ex cōpositione suarū partū igitur
 ipsa similr h̄z significatū adequatū. si ergo h̄z significatū
 adequatū quero q̄d est significatū adequatū illius et seq̄-
 tur q̄ deū esse est significatū adequatum illius. quero tūc
 vtrū illa ofo infinitua sumat significatiue vel mālter: nō
 mālter q̄: tunc significaret q̄ hec pp̄o deus est esset signi-
 ficatū adequatū sui ipsius q̄d est falsum. si aut̄ significa-
 tiue habet intentū. **C** Quinta cōclusio. ofo infinitua ver-
 baliter et significatiue subiciens pp̄oni cuius est pars inco-
 gruitatē nō tribuit sen ridiculū. pbaf. nā ofo aliqua indi-
 catina verbalr et significatiue subiectes ofoni cuius est pars
 incongruitatē nō reddit: it̄ nec ofo infinitua sic sumpta.
 p̄na p̄ q̄ nō videt rō assignari diuersitatis: et assis est ma-
 nifestum de qualibet tali. q̄d currit monetur. vbi subm̄ ē
 ll: q̄d currit et est ofo indicatua cū ibi sit verbū indicatū
 modi et supponit personalr verbalr. q̄: si currit nō pōt in
 p̄dicta pp̄one sumi nominalr. igitur et. **C** Secda ista ofo
 hominē esse est ofo infinitua que verbalr sumpta signifi-
 cat non q̄scerent significatū distinctū a se et quocūq̄ suo
 confirmatū igit̄ sic sumpta p̄ eodem pōt in pp̄one suppone-
 re: p̄na t̄z discurredo in omnibus alijs. **C** Tertio arguit̄
 sic. et p̄supposito q̄ ex omni pp̄one sequitur vna pp̄o in q̄

li verum p̄dicatur de suo dicto. hoc cōter cōcedit. deide
 suppono q̄ ex suppone personalr nō sequit̄ suppositio ma-
 terialis respectu eiusde. hoc ē cōter conceditur et sequit̄
 pbabilr. Et tunc facio ista p̄nam. deus est igit̄ deus esse
 est verum. p̄na p̄ per p̄mā supponem et in ante li de⁹ nō
 supponit mālter igit̄ nec in p̄te: nec per idēz li esse igitur
 nec tota ofo infinitua. p̄na cum nō significet nisi ex com-
 positione suarū partū. Si. n. supponēt mālter et p̄tes si-
 gnificatiue nō significaret ex cōpositione partū. **C** Quar-
 to arguo: istam p̄nam: a. significat hoīem esse igit̄ hominē
 esse ab. a. significat: igit̄ hoīem esse significat ab. a. Ultima
 p̄na p̄ ab actina ad suam passinā et p̄mā pbaf. Itā bene
 sequit̄. a. significat hoīem igitur hoīem significat. a. igitur
 per idem et alia est bona. p̄na t̄z. q̄ sicut illud verbū signi-
 ficat pōt incōplexū ante se determinare q̄d requiritur a
 parte post ita et incōplexū. Dico igit̄ q̄ oratio infinitua ver-
 baliter sumpta et significatiue nō reddit incongruā cōnes
 imo congruā sicut oratio cōposita ex adiectiuo et substanti-
 uo. vnde dicendo deū esse est v̄. li denm esse est ofo in-
 finitua q̄: li esse est verbū infinitū modi verbalr tentum
 aliter nō videt quare nō cōgrue diceret deus esse est ve-
 rum: sicut deū esse est v̄. est ergo li denm accusatini ca-
 sus et li esse verbum ex q̄bus fit ofo infinitua. Et q̄: illud
 verbum est d̄z habere suppositū nominatini casus. s̄o ista
 ofo tota est n̄i casus. Et cū dicit̄ ab op̄ione ista q̄ pari ra-
 tione posset supponere li sedeo in ista sedeo est. personalr:
 sicut li sedere in ista sedere est. sumendo verbalr vtrūq̄:
 dico q̄ nō est similitudo: q̄: li sedeo pōt ēē p̄positio sed nō
 li sedere: sicut. n. li homo est albus nō pōt subici personali-
 ter: et tamen bene pōt subici li homo albus ita in p̄posito
 li sedere et nō li sedeo. **C** Si ergo querat̄ q̄d est chymērā
 nō esse chymērā: nō debet ridiculū causari loco respōsi-
 nis: nec querentē reppellere sed d̄z dicit̄ q̄ chymērāz non
 esse chymērā nō est aliquid nec aliqua nec aliquāl: similr
 hoīem esse animū nō est aliquid aliq̄ nec aliquāl: cum sit
 impossibile. sed cuz querit̄ quid est oēm hoīem esse animā:
 dicatur q̄ nihil est sed aliqua. est. n. omnes homines actu
 existentes et talis oratio pro multis supponit quia pro for.
 et pro platone et huiusmodi.

C Adhuc pro maiori declaratione huius op̄ionis notan-
 de sunt tres cōclusiones quas ipse ponit. **C** Prima est q̄
 p̄ter oēm pp̄onem creatā est aliquod verū seu aliqua ve-
 ritas extra animā: p̄ q̄ deus est veritas et noticia vera.
C Secda conclusio. q̄ p̄ter oēm p̄positionē creatā vel
 increatā nullum est verum seu nulla est veritas extra ani-
 mā: q̄: sicut veritas creatā est ipsa pp̄o creatā q̄ forma
 mus: sic veritas increatā que deus est est pp̄o increatā.
C Tertia conclusio. q̄ deus suz noticia diuina: est ip̄i in-
 tellectū pp̄o vera. p̄ q̄ significat intellectū diuino quie-
 scēt q̄ antep̄s erit aut q̄ ipse est. **C** Itē dicit̄ hec op̄i-
 o q̄ anteq̄ aliquid esset p̄ter denm: verum erat mundū
 fore: sed hec ofo mundū fore captatur mālter non pro se
 ipsa sed pro pp̄one cuius est dictū: et illud verū seu illa pro-
 positio vera erat deus. **C** Et si arguit̄ illud verū erat cō-
 tingens et deus erat necessarius: dicit̄ q̄ illud verum erat
 ens necessarium sicut deus: sed tñ illud verū erat contin-
 genter verum. sicut scientia dei q̄ antep̄s erit: est ens ne-
 cessarium et tamē est contingēt scientia q̄ antep̄s erit.
C Item cōcedit illam cōditionalem. Si nulla pp̄o esset
 adhuc verum esset nullam pp̄onem esse: q̄: assis est ip̄o-
 sibile sicut enim inquit impossibile est deū non esse notū-
 clam ita impossibile est deū nō esse pp̄onē verā: si tamen
 nulla pp̄o creatā esset. verū esset nullam talez esse et illud
 verum esset deus. **C** Quia horū dictōz aliqua sunt vera si-
 cut p̄ma et tertia cōclusio. et tertium dictū cum p̄ma parte
 secundū: s̄o contra conclusionē scdam arguit̄ sic. Aliqua est
 entitas que non est deus nec aliqua pp̄o increatā igit̄ aliq̄
 est veritas que nō est aliqd istō: um. p̄na p̄z ex eo q̄ enti-
 tas et veritas conuertunt̄ sicut ens et verum. **C** Secda sic
 obiectū huius pp̄onis mentalis in creatura homo est aial
 est aliqd verum vel aliqua veritas et nō veritas increatā.

quia tunc a pari illa esset obiectum cuiuscumque propositionis vere necessarie vel contingente que est falsum. similiter stat quod per illam quis assentiat vel dissentiat non habendo aliquam cognitionem partem diuinam. igitur etc. nec est creata que est ipsa. vnde pro ista quodlibet obiectum illius. quod tunc non sciret te intelligere hominem esse animal et percipere te intelligere quod perciperes te intelligere tale signum quod est falsum. et contra experientiam. ergo oportet dicere quod aliquid obiectum illius est veritas distincta tam adeo quam a propositione causata. Tertio sic ego scio aliquid qualiter esse scientia proprie dicta a priori et demonstratiue igitur illa scientia est propositionis increate aut propositionis create solam aut alterius scilicet quod non est aliqua propositio: non potest dici primum eo quod propositio increata que deus est non scitur a viatore aliquo istorum modorum. nec potest dici secundum quod scientia proprie dicta est de incorruptibilibus et impossibilibus aliter se habere primo posterioribus: sed quelibet talis propositio est corruptibilis et possibilis aliter se habere. igitur etc. Opus igitur dari tertium et habebit intentum. Similiter aliud dictum est falsum. vnde quod si nulla propositio creata esset: nullam propositionem creatam esse esset deus. quod a pari deus esset nullam chimeram esse. propositio est falsum. quod nulla negatio sicut nec aliqua propositio est verificabilis idemplice de deo propositio. Nam nihil est idemplice deus nisi illud propositio conceptum concipiat ab intellectu diuino sed intellectus diuinus non intelligit illas negationes nec propositiones in propriis rationibus ydealibus sicut nec falsitates et impossibilitates. igitur etc. Secundo nulla negatio est concipibilis alicui nisi sua propositio opposita sit etiam concipibilis. quod magis videtur de affirmatiue quam de negatiue: sed chimeram esse non est alicui concipibile igitur nec nullam chimeram esse. Tertio si mundum fore fuit deus ante creationem mundi per idem iam est deus. quod sicut tunc fuit talis propositio increata ita et nunc: cum igitur iam aliqua propositio creata enunciat mundum fore: sequitur quod mundum fore per idem est propositio creata: arguo tunc sic. hoc fore est propositio increata demonstrando mundum fore et hoc fore est propositio creata igitur propositio creata est propositio increata. Quarto sequitur ex illo dicto quod aliqua est propositio simpliciter contingens et eius adequatum significatum est simpliciter necessarium. propositio de illa antequam erit cuius significatum est antequam christum fore quod est deus. Quinto sequitur quod aliqua propositio vera erit falsa. et tunc est adequatum significatum nunquam erit falsum. propositio de illa propositio creata antequam erit cuius adequatum significatum. et primum simpliciter nunquam erit falsum.

Multe alie opinioniones tractande et in quibusdam repellende forent: sed quod aliquantulum discrepando in maiori parte conueniunt asserentes plura que nostro iudicio vera sunt defendenda atque per viribus sustinenda: ideo de hijs omnibus vltima funde est opinio pluribus munita conclusionibus. quarum prima conclusio sit ista. Nullius propositionis negative significatum adequatum est aliquid aliqua vel aliquantulum quouis modo arguunt. propositio. nam nullam chimeram esse non est aliquid aliquid nec aliquantulum igitur nec aliquid aliud significatum tale. propositio propositio et ante fuit probatum improbatione scilicet opinionis huius tractatus. Ista conclusio est repugnans conclusioni octane quam determinat vna de opinionibus dimissis et est ista in forma. deum non esse solem est deus: probatur. deus est et deus non est sol igitur deus est deus non esse solem. propositio propositio. nam sequitur generaliter ego sum et ego sum albus igitur ego sum me esse album. ego sum et ego ero igitur ego sum me fore: igitur per idem in proposito. Item tota ratio mouens aliquos ad oppositum: ait iste magister: est ista. Si nihil nec aliquantulum esset: deum non esse solem non esset: sed iam eque bene deus non est sol sicut tunc non esset sol igitur per idem iam deum non esse solem non est. Sed quod ista ratio non debeat mouere arguit sic. Nam data ista ratione sequitur ista conclusio: deus non est: probatur sic. deus esse non est igitur deus non est: propositio propositio et ante probatur deum esse vel deus non esse non est. sed quicquid et qualitercumque est deum esse vel deum non esse est deus esse: igitur deum esse non est: et ante probatur. si nihil nec aliquantulum esset: deum esse vel deum non esse non esset: sed iam eque bene deus est vel deus non est sicut

tunc deus esset vel deus non esset igitur iam deum esse vel deum non esse non est. Item arguit sic. deum esse non solem est deus: igitur deus esse vel deus non esse solem est deus. propositio propositio. quod arguit. a. conuertibili ad conuertibile: et ultra igitur deum non esse solem est deus: et quod sic arguat. probatur. iste propositio propositio conuertuntur. s. ista copulatiua deus non est sol et deus est et ista deus est non sol. et dicta istarum propositionum sunt igitur dicta istarum conuertuntur. Ad hec respondetur negando propositio illam: quod ex ipsa sequitur quod deus est sol cuius oppositum ponit illa opinio. et probatur propositio. Nam deum non esse solem est deus: et deum non esse solem est sol: igitur sol est deus. et eadem propositio tenet cum minori. quod non videtur quare alicuius propositionis significatum adequatum conuertitur idemplice significato subiecti et non significato predicati: cum propositio eque bene conuertatur a predicato sicut a subiecto. Item arguit sic. ex modo arguendi scilicet deductionis: deum non esse solem est solem non esse deum: sed deum non esse solem est deus et solem non esse deum est sol igitur deus est sol. propositio propositio ex opinione cum minori et maiorem propositio. Nam iste propositio conuertuntur deus non est sol et sol non est deus et sua et ita sunt igitur conuertuntur. igitur quodlibet istorum est de altero verificabile significatiue. propositio propositio ex quo possunt personaliter supponere. Tertio arguo quod deum non esse solem est sol. ex modo primo deductionis. Nam sequitur sol est et sol non est deus igitur deum non esse solem est deus. propositio propositio. nam sequitur generaliter album est et album est sol. igitur sol. esse album. etiam sequitur aliquid fore est et idem fore est sol. igitur sol. est solem fore. Ad rationem ergo primam nego propositio et ad probationem dico quod sequitur vltima affirmatiue: non tamen sic sequitur negatiue: quare similitudo non est ad propositum. Et vltimus dico quod illa ratio istorum concludit. et ad probationem dico negando illam quod deus non est: et similiter istam deum esse non est. Et tunc ad rationem deus esse vel deum non esse non est sed quicquid et qualitercumque est deum esse vel deum non esse est deus esse igitur deum esse non est: non valens argumentum. quod nota disunctionis in prima propositio tenetur diuisione et conuertitur cum disunctiue. in secunda autem propositio tenetur collectivum ratione signi distributivi determinatis ipsa: sed hec deberet esse prima propositio. aliquantulum qualiter est deum esse vel deum non esse non est. que negat vnde suum contradictorium est vnde vnde. qualitercumque est deum esse vel deum non esse est. nam quicquid et qualitercumque est deum esse vel deum non esse est deum esse sed deum esse est. igitur etc. Ad secundam rationem concedo quod deum esse non solem est deus sed nego illam propositio deum esse non solem est deus igitur deum esse et deus non esse solem est deus. nec arguit ab vno conuertibili ad reliquum. Et cum dicitur illa copulatiua conuertitur cum illa categorica concedat: et dicta ipsarum sunt: vnde est igitur illa dicta conuertuntur. non valet propositio. quod huiusmodi dicta supponere possunt personaliter et non ille propositio. vnde in simili: non sequitur. tu differis a me et ego differo a te conuertuntur et ipsarum dicta sunt igitur illa conuertuntur. propositio quod non valet propositio. quod ante est verum et propositio falsum. Si. n. illa dicta conuertuntur et possunt subici vel predicari personaliter supponendo tunc illa esset possibilis te differre a me est me differre a te quod est falsum vt patebit inferius.

Circa predicta posset dubitari primo de hoc quod dicitur deum esse vel deum non esse est deum esse. Nam arguo sic. deum non esse non est deum esse igitur deum esse vel deum non esse non est deum esse. propositio prima a parte disuncti ad totum sine impedimento precedente. Secundo arguit sic. h. disunctiue deus est vel deus non est significatum est disunctum ex significatiue ambarum partium sed scilicet partis significatum adequatum non est igitur nec ipsius totus disunctiue: propositio propositio dupliciter. primo quod bene sequitur. a. est et b. non est igitur aggregatum ex a. et b. non est. secundo quod sequitur bene. a. vel b. copulatiue significatum est copulatum ex significatiue adequatis partibus illis vni istarum significatum non est igitur nec totum copulatiue. Secundo dubitat similiter de concessione huius deum esse non solem est deus quod videtur quod deum esse non solem non sit.

nam huius propositionis deus est non sol significatus non est. igitur et antecedens probat predicati significatum non est igitur illius propositionis significatum non est. ans p3 cum significatum illius sit pura negatio et pna pbat. nam huius propositionis antepus est futurus significatus adequatus non est qz significatum subiecti non est. sed eque bñ cōcurrit ad cōpositionē existentia predicati sicut subiecti igitur si alicuius propositionis predicati significatum adequatum non est ipsius totius significatus adequatum non est. Ad hec dubia respondendo concedo ut pus qz deum esse vel deum non esse est deus esse: et illaz similiter deum esse vel deum non esse non est deus esse. nec ista sunt opposita sicut nec ista sor. vel brunellus est homo: sor. vel brunellus non est homo. Ad secundam rationem idem nego pnam. unde sicut ad veritates disiunctive sufficit veritas unius partis ita ad existentiam sui adequati significati sufficit existentia unius partis principalis. et ad primam probationem pna dico qz p illa nihil pbat qz bene concedo qz aggregatum ex illis significatis non est. ex quo. n. significatum adequatum scde partis non est: ex ipso nihil nec aliquo aggregatum nihil: et ista disiunctiva significet ex cōpōne suarum partium tñ significatus illius non componit ex cōpositione suarum partium sumendo componi ad intentionē argumenti. Similiter alia probatio non procedit pp dissimilitudinem. sicut. n. ad veritates copulative significatis ex cōpositione suarum partium requiritur utriusque partis veritas et existentia: ita ad existentiam sui significati requiritur utriusque significati partis existentia. sed qz primum non reperitur indistincta ut dictum est ppter ea nec fm d3 concludi. hoc potest declarari in propositionibus de copulato et disiuncto extremis: nullus enim diceret qz significatus illius non esset tu es homo vel chymera: et tñ alterius partis significati non est: sed illius tu es homo et chymere significatus adequatus non est: qz illius termini chymere significatus non est non obstante qz totius residui significatus sit. Ad secundam dubitationem concedo qz deum esse non solet esse deus. Et ad improbationem eius posset responderi per ea que dicta sunt nunc ultimo. negando illam pnam. significatum predicati non est igitur nec totius propositionis: sicut non sequitur significatum scde partis b3 complexi significans antepm non est: igitur et illius complexi significatum adequatum non est. Veritatem magis realiter et ad oppositum respondendo dico qz illius propositionis deus est non sol: predicatus infinitus potest dupliciter teneri aut simpliciter negative aut aliquo positine. primo modo nego illam propositionem nec ad illius sensus ipsam concessi: asserit. n. isto modo qz deus est negatio solis qd est falsus. Et si arguit sic. deus non est sol et deus est igitur deus est non sol. sic sumendo non valz argm. nec arguit cum debito medio qñ sic sumit: sed o3 addere in ante negatio solis est qd est falsum. secundo modo concedo pponere illam qz ipsa asserit euz suo adequato significato qz deus est aliquid qd non est sol. et ad illum sensus concessi eā: et sic sumendo bene sequitur. deus non est sol et deus est igitur deus est non sol. et sic semp sumebam quotiens tales consequentias dixi esse bonas. Ex predictis p3 qz significatus illius sumpte secundo modo est. quare argm non pcedit. Item sic dico de infinito termino incōplexo dico similiter de infinito cōplexo. Si ergo pponit tu es nullam chymeram esse: querat an illud infinitus complexus supponat simpliciter negative aut aliquo positine. primo modo negat illa. qz significat assertive qz tu es talis negatio nullam chymeram esse. Et si arguat ut pus tu non es chymera esse et tu es igitur tu es nullam chymeram esse p3 pnam non valere: d3. n. sumi mediu ut dictum est. Secundo modo concedat qz tu es nullam chymeram esse. qz quicquid et quitercunqz est in mūdo est nullam chymeram esse et nullum boiem esse asinum. qz tu es aliquid qd non est chymera esse et quicquid est in mūdo similiter. qz bene sequitur isto secundo modo. tu non es chymeram esse et nullam chymeram esse est et tu es igitur tu es nullam chymeram esse. et ita concedit qz nullam chymeram esse est et ita nullum boiem esse asinum est aliquid aliqua vel aliquo. Et si dicit pus negasti tales propositiones dico

qz ipsas negasti ad primum sensus et non ad secundum sensus. Item si quis vellet introducere oppositum conclusionis dicendo aliquid est nullam chymeram esse: sed significatus adequatus illius negative nulla chymera est: et nullam chymeram esse igitur significatum propositionis negative est aliquid. p3 qz si nulla chymera esse in ante diffinitio sumat non valet argm. si aut uniformiter. vel igitur primo modo vel secundo modo. si primo modo negat prima pars asserit. si secundo modo negatur scda. qz nullus est significatus propositionis negative nisi quatenus est pura negatio. Item si pponeret tu es te non esse asinum: d3 similiter negat: qz nulla infinitatio ibi est. Et si arguit. tu es non te esse asinum igitur tu es te non esse asinum. queratur ut pus de infinitatione asserit quo sumit primo modo vel secundo modo. primo modo concedat pna et negat ans. secundo modo concedat ans et negat pna. quare et cetera. Secunda conclusio in ordine est ista. Nullius propositionis categorice affirmative cuius subiecto vel predicato implicito vel explicito nihil pter signum correspondet in rerum natura. significatum adequatum est aliquid vel aliquo quale aut quantum creator vel creatura. hec conclusio p3 de istis. Antepus erit. adam fuit. hoc potest esse. demerato vno possibili qd non est nec erit. unde qz antepus non est. antepm fore non est. et per idem adam fuisse vel hoc posse esse non est: sed concedo qz adaz fuisse fuit et qz antepm fore erit: non tñ concedo sicut alii concedunt qz adam fuisse est: adam pteritus et antepm fore est antepus futurus negantes antepm fore esse. et si militer adam fuisse esse. Nam ex primo sequitur fm. sequitur enim bene antepm fore est antepus futurus igitur antepm fore est. p3 pna a tertio adiacente ad fm adiacens affirmative sine verbo vel predicato distrabente termino. veritatem concedit qz antepm fore est antepus futurus: et adaz fuisse est pteritus adam sumendo li pteritus et futurum participialiter. qz antepm fore erit antepus et adam fuisse fuit adam. Contra istas duas conclusiones arguit sic. cōter antepm fore est verum igitur antepm fore est aliquid: pna p3 qz verum et aliquid pvertunt: et ans probat. Nam hec ppo antepus erit est vera que significat adequatē antepm fore igitur antepm fore est verum. Secundo sic antepm fore est verum igitur verum est antepm fore: pna p3. qz cōuersio simplex: et ans est verum. ut argm est igitur et consequens: tunc sic. verum est antepm fore. igitur aliquid verum est antepm fore. p3 pna ab indefinita ad suas particulares et ex pnti sequitur qz aliquid vel aliqua vel aliquo est antepm fore. Tertio antepm fore est verum sed non est aliquid verum pter antepm fore igitur antepm fore est antepm fore et ex pnti sequitur qz antepm fore est. Quarto antepm fore est scituz igitur antepm fore est. pna tenet a tertio adiacente ad fm adiacens p3 ans. qz antepm fore credit sine hesitatione: omnia ista argumenta pnt fieri contra primam conclusionem. Ad hec argumenta facta de significato propositionis negative rñdet vnus magister negando simpliciter tales pnas. nullum boiem esse asinum est verum igitur verum est nullum boiem esse asinum: te non esse est possibile igitur possibile est te non esse. concedit ergo qz nullum boiem esse asinum est verum. et tñ non est verum nullum boiem esse asinum: nullam chymeram esse est possibile et necessarium: et tamen non est possibile nec necessarium nullam chymeram esse: te non esse est contingens et tñ non est contingens te non esse: aut enim si verum est nullum boiem esse asinum igitur aliqua veritate verum est nullum boiem esse asinum igitur veritate rei vel cōpositionis aut intellectus. non primo modo ut p3. nec secundo modo. qz veritas intellectus vel cōpositionis est adequatio intellectus ad rez: modo nullum boiem esse asinum non est res. igitur et cetera. Item si possibile est nullum boiem esse asinum et solum illud qd possibile est esse potest esse igitur nullum hominem esse asinum potest esse. Item si possibile est nullum boiem esse asinum et possibili posito in esse non sequitur inconueniens igitur sequitur qz posito in esse qz nullus boiem est asinus nullum sequitur inconueniens pna falsum. qz eadem inconuenientia sequuntur que modo: dato qz esset nullum hominem esse asinum. Item si contingens est te non

esse et enim contingentia sit potentia ad utraque partem δ ditionis igitur te non esse est aliqua potentia potens terminare actionis falsum. quod non est nec potest esse nec potest terminare nec terminari. **C**ontra istam responsionem arguo de ducendo plures conclusiones absurdas. **C**ultima est ista aliqua sunt duo contradictoria inter se contradictoria: et tamen non est ita sicut aliquid illorum significat. **P**rima de istis contradictoriis: homo est asinus et non homo est asinus: quod autem non sit ita sicut primum significat per se. cum suum significatum adequatum sit falsum et impossibile et quod non sit ita sicut secundum adequatum significat similiter per se: quia non est verum nullum hominem esse asinum secundum istam responsionem. **S**ecunda conclusio. aliqua est consequentia bona et formalis. et ita est sicut significatur adequate per antecedens. et tamen non est ita sicut significatur per consequens: per se sic arguendo. tu es homo igitur tu non es asinus. istam secundum istam responsionem verum est te esse hominem et non est verum te non esse asinum. **T**ertia conclusio. aliqua est conditionalis vera et possibile est ita esse sicut significatur per antecedens adequate. et tamen nec possibile nec impossibile nec necessarium nec contingens est ita esse sicut significatur adequate per consequens per se de ista. Si tu es homo tu non es lapis et sic multe alie sequuntur volenti advertere. hec enim responsio videtur mihi irrationalis: quod sicut si verum vel aliquis terminus modalis potest participialiter modaliter teneri a parte predicati ita a parte subiecti: imo a fortiori: quod magis videtur terminus officialis emittere vim suam quando procedit quam quando subsequitur. Nec aliqua ratio illarum procedit contra me quam equaliter procedat contra ipsum. arguam enim sic contra ipsum. nullum hominem esse asinum est verum igitur nullum hominem esse asinum est verum aliqua veritate vel igitur veritate rei vel veritate compositionis. et sic ultra continue deducendo a parte predicati sicut ipse deducit a parte subiecti. **D**ico igitur aliter quod si verum possibile impossibile necessarium et contingens et alii termini modales possunt dupliciter teneri nominaliter resolutorie aut modaliter officialis. primo modo nego istas propositiones nullam chimeram esse esse verum. verum est nullam chimeram esse: antequam fore: est possibile: possibile est antequam fore: nullum hominem esse asinum est necessarium: necessarium est nullum hominem esse asinum: te non esse est contingens: contingens est te non esse. **E**x qualibet enim illarum sequitur significatur tale esse aliquid aliqua vel aliqua quod est falsum: sed tenendo secundo modo concedo easdem propositiones sine modo proponant a parte subiecti siue a parte predicati. **E**odem modo est dicendum si proponeretur: ita est sicut hec propositio adequate significatur nullus homo est asinus: vel isto modo sic est sicut hec propositio adequate significatur antequam christus erit: querendum est de modo sumendi istos terminos ita et sicut an nominaliter denominative vel resolutorie aut officialis modaliter. primo modo negetur quod istarum secundo modo conceditur: quod apud me idem est ita est quod nullus homo est asinus et verum est quod nullus homo est asinus: sic est quod antequam erit verum est quod antequam erit. **A**d rationes igitur principales. **A**d primam distinguendo de si verum in antecedente an transcendenter sumatur an modaliter primo modo concedo consequentiam et nego antecedens. secundo modo nego consequentiam nec sic convertitur cum ente. **A**d secundam rationem quero utrum si verum differenter vel uniformiter sumitur in antecedente et in consequente si differenter. per consequentiam non valere: si uniformiter igitur nominaliter resolutorie vel officialis modaliter. primo modo nego antecedens. secundo modo concedo consequentiam et consequens. **E**t tunc ad argumentum verum est antequam fore igitur aliquid verum est antequam fore non est argumentum. **E**t ad probationem dico quod antecedens non est alicuius quantitatis. **E**t si queritur que est indefinita consequenter dico quod antecedens si si verum teneretur transcendenter vel sicut in sua particulari. **A**d tertiam rationem nego primam. quod dicitur sumi in maiori antequam fore est aliquid verum quod est falsum. **A**lter potest ad hec dicitur responderi et brevis dicitur quod huiusmodi termini verum et fal-

sum. et huiusmodi potest dupliciter teneri primo modo nominaliter resolutorie. 2o modo nominaliter officialis seu modaliter. primo modo sumitur quod dicitur propositio non coniungitur: vel si coniungitur per aliquid adiectivum determinat ut deus seu aurum est verum: vel nullam chimera esse est aliquid verum. **S**ed secundo modo sumitur quod huiusmodi dicitur coniungitur siue ante siue post: limitatione deducta quacumque: ut verum est nullam chimera esse: nullum hominem esse asinum est necessarium: quod homo est asinus est impossibile: pole est quod antequam sit: quotienscumque igitur proponitur verum est nullam chimera esse: aut nullam chimera esse est verum: pole est antequam fore: aut e converso. concedo quolibet istarum siue determinatione: sed nego illas: nullam chimera esse est aliquid verum. aliquid necessarium vel aliquid pole est nullum hominem esse asinum vel antequam fore: si ergo istum modum continue sumamus in sequentibus: quod tediosum foret continue distinctionibus laborare. que et cetera. **A**d quartam nego primam. quod arguitur cum terminum distrahente. vnde si scitur. verum. falsum et huiusmodi termini modales sunt termini ampliativi et distrahentes copulam principalem. **A**d rationes vero illius magis in fideo ita pro eo sic pro me: cum dicitur verum est nullam chimera esse igitur aliqua veritate verum est nullam chimera esse nego primam. vnde si nihil nec aliquid esset: verum esset nullam chimera esse. et tamen nulla veritate quod nec veritate prima nec veritate secunda. nec veritate rei nec veritate compositionis cum non esset aliqua harum veritatum. **E**t si concluditur igitur per idem verum est antequam fore: et tamen nulla veritate verum est antequam fore: nego primam. quod si nihil nec aliquid esset nihil nec aliquid foret nec fuisset nec posset esse. et per consequens non verum esset antequam fore vel posse esse vel adam fuisse: huiusmodi ergo veritates antequam fore. adam fuisse. hoc posse esse originantur a prima veritate: que est imensa divinitas et sic originari non est esse falsum in proprio genere sed solummodo in intellectu divino vel voluntate ipsius. vnde si deus non esset nihil nec aliquid esset et si nihil nec aliquid esset non verum esset antequam fore vel aliquid huiusmodi. et per huiusmodi sunt vera prima veritate: sed non sic est denegationibus privationibus falsitatibus et ipotatibus: que non possunt originari a prima veritate cum in ea nulla sit falsitas negatio aut privatio: nec ab aliqua prima falsitate cum nulla sit talis opposita prime veritati aqua origine falsitas vel huiusmodi cum originari dicat principium positivum: in denegationibus privationibus falsitatibus et impossibilitatibus que non sunt signa non sunt positiva ut dictum est pluries. **A**d aliud nego consequentiam possibile est nullum hominem esse asinum et solum possibile potest esse igitur nullum hominem esse asinum potest esse: quod debuit sumi pro maiori aliquid possibile est nullum hominem esse asinum. vel ista possibile est nullum hominem esse asinum esse: quod quolibet est falsa. **A**d aliud possibile est nullum hominem esse asinum et possibili positio inesse nullum sequitur inconueniens concedo. igitur positio inesse quod nulla chimera est nullum sequitur inconueniens: dico quod si istud inconueniens sic intelligatur. quod posita alicui ista de inesse nulla chimera est: nullum sequitur inconueniens concedo. si autem intelligatur quod posito quod sit nullam chimera esse non sequitur inconueniens: nego consequentiam: nec sic intelligitur illud dictum possibile positio inesse nullum sequitur inconueniens: sed primo modo. **A**d ultimum nego consequentiam. ratio autem quare. per intuitum. **E**x quo igitur ut constat argumeta non procedunt ostendo hanc opinionem fuisse de intentione probata quod secundum philosophum non sequitur possibile est sic esse vel necessarium est esse vel necesse est esse. **E**x quo sequitur: quod illa sunt contradictoria pole est chimera esse et impossibile est chimera esse: et ista similiter contingens est nullam chimera esse et necesse est chimera esse. Si ergo quod istarum poneret in esse ut dicit ista opinio contradictoria inuicem contradictoria extra maiorem insolubilium forent simul falsa quod tamen omnibus est absurdum. **S**ecundo arguitur sic. ista convertuntur

non possibile est antepm fore & impossibile est antepm fore per Arist. in libro palleato: sed ex pma non sequitur qd aliquid aliqua vel aliquo modo sit antepm fore igitur nec ex scda. Similiter & ille conuertunt contingens est te non esse & non necesse est te esse per Arist. ibidē: sed scda nō ponit inesse: vt patet fm istam opinionem que reproba- tur & omnes alias igitur nec pma. **T**ertio hoc idē pa- tet per eundem pbum in eodem libro parū infra textum allegatum ponentē qd possibile equiuoce sumit. Nam vno modo pro possibili conuincto actui: vt possibile estambu- lare quoniam ambulat. alio modo pro possibili in potentia qd non est actui conuinctum vt possibile est ambulare quo- niam ambulabit. Ecce ex textu philosophi expresse sequi- tur qd non sequit possibile est aliquem ambulare igitur ali- quid vel aliquo modo est aliquem ambulare. **E**t in pmo per hypermenias circa finem dicit qd hanc vestem possibi- le est incidere & non inciditur sed prius exterius a vetustate consumitur similiter astit & non incidere possibile est: non enī esset prius exterius nisi esset possibile non incidere. Ex quo textu satis pz qd non sequitur hanc vestem possibile est nō incidere igitur aliquid vel aliquo modo est illam non incidere: nec sequitur illam possibile est incidere igitur aliquid vel aliquo modo est illam incidere. **Q**uarto idē ostenditur ex sententia philosophi in fine eiusdē pmi per hypermenias ponētis de futuris contingētibz non est determinata veritas: ita qd demonstrata vtraqz parte contradictionis non necesse est hoc fore: nec necesse est hoc non fore sed necesse est hoc fore vel hoc non fore: ait enī in littera. dico autē necesse est fu- turum esse bellum nauale cras vel futurū non esse: sed nō futurum esse bellum nauale cras necesse est vel non futu- rum: futurum autē esse vel non esse necesse est. **E**x quo textu patet qd non sequitur necesse est sic fore vel non fore sic igitur aliquid vel aliquo modo est sic fore vel sic non fore. **E**t aliquotulum supra probando idē ait: amplius si est album nunc verum erat dicere pmo quoniam erit album. quare semper verū fuit dicere qdlibet eorum que facta sunt quoniam erunt. Ex quo textu patet qd fm philo- sophum non sequitur: verū erat dicere qd hoc erat album igitur aliquid vel aliquo modo erat qd hoc erit album: aliter sua cōditionalis foret falsa. **U**ltimo arguitur ex hoc. nā ista opinio destruit totum processum phi pmo priorum probatur. quia data ista nunqz pmissa officiales vere forent vbi aliquis talis modus preceperet dictū negatum qd tamen ibidem cōter sit. **T**ertia conclusio. in ordine est ista cuiuslibet ppositionis adequate complexe signifi- cabile qd in natura ponitur a suo incōplexe significabili per subiectum vel predicatū enunciabile aliquo modo distingui- tur: volo dicere qd deum esse & deus distingunt: homi- nem esse distinguitur ab homine: te esse distinguitur a te. probatur conclusio. Nam deus eē & deus significatiue di- stinguntur igitur aliquo modo distinguntur. consequentia t3 ab inferiori ad suum superius sine impedimento: antecede- dens probat. Nam deum esse est adequate cōplexe signifi- cabile & non incōplexe significabile & deus est adequate incōplexe significabile & nō cōplexe significabile igitur signifi- catiue distinguntur. **S**ecundo arguitur sic. deus & deus esse originalr distinguitur igitur aliquo modo distinguitur. consequentia t3 vt pns. & antecedens probat. Nam ratio diuinitatis originalr ex omnibus rōnibus essentialibus di- uinis sed ratio deum esse: oritur ex ratione entitatis & rōne veritatis. igitur tē. **T**ertio deum esse & deus formalr distinguntur igitur aliquo modo distinguntur. consequentia t3 vt pns & antecedens probatur. Nam ratio diuina vt sic est ratio incōplexi: sed ratio deum esse: vt sic. est ratio com- plexi: cum igitur ratio complexi & ratio incōplexi formalr distinguantur sequitur qd deus & deum esse formalr distin- guuntur. **C**onfirmatur sic. entitas diuina formalr distin- guitur a ratione vite in deo igitur deus a deum esse. con- sequentia pz. qz sicut ratio vite in deo est posterior ratione entitatis in ipso: ita ratio complexa diuina est posterior ra- tione incōplexa ipsius. antecedens probat. Nam alia ra-

tionem est deus productiue entitatis qd non est vita & alia entitatis qd est vita. qz si non alia: non posset aliquid produ- cere qd non esset vita igitur iste rōnes distinguntur sed nō realiter igitur formalr. **C**onfirmatur rōnibus pot pro- bari qd homines esse distinguitur ab homine: & te esse a te. qz vnus est ratio complexi & alterius incōplexi. qz ratio hominis que est humanitatis oritur ex tanto gradu latitu- dinis perfectionis simplr: sed ratio hūmā complexi homi- nem esse confurgit ex humanitate & ratione essendi. Et ita dicatur in alijs complexe significantibus vt hominem vi- nere oritur ex ratione hominis rōne entitatis & ratiōe vi- te: te currere ex ratione individuali tui rōne entitatis & ipe- cursus specifica vel individuali. **E**x quibus sequitur qd etiaz est distinctio formalis inter complexe significabilia si- cut inter incōplexe significabilia & inter complexe & incō- plexe significabilia simul: ita qd deum esse & deum viue- re formaliter distinguntur: hominem esse homines & ho- minem esse animal formalr distinguntur. sicut enī prius est esse in deo qz vita: & in homine prius animalitas qz hu- manitas ita deum esse: prius est qz deum vivere & ho- minem esse animal: prius est qz hominem esse hominem. Sed vbiqz est positio & posterioritas ibi est aliqua di- stinctio saltem formaliter igitur inter illa complexe significa- bilia est aliqua distinctio que non potest esse nisi formalis. **E**x predictis sequitur qd magis distinguntur deus & deum esse qz homo & hominem esse. Nam deus & deū esse immense & infinite distinguntur. sed homo & homi- nem precise finite distinguntur. igitur tē. consequentia te- net & maiorem probat. Nam quecunqz due rationes tan- te distinguntur quante sunt sed quelibet illarum rationum est imensa & infinita formalr. igitur tē. secunda pars igitur probatur. Nam ratio hominis est formaliter finita & ratio homiū similr complexe significabilis: igitur homo & ho- mines esse precise finite distinguntur. **T**ri plus distingui- tur qz alius & alium esse: qz etiaz maioris & perfectioris entitatis sunt rationes a quibus fundamentaliter originan- tur. quare tē. **C**ontra istam conclusionem arguit sic. si deus & deum esse formalr distinguntur sic qd prius est deus qz deū esse: & cuz omne prius stet absqz contradictio- ne esse absqz suo posteriori igitur stat deum esse & non eē deum esse absqz contradictione qd est impossibile. **S**e- cundo arguitur sic. ratio illius incōplexi est ratio sui com- plexi igitur non formalr distinguntur. cōsequentia tenet & antecedens probatur. Nam ratio incōplexi est deus & ratio complexi est deū igitur ratio incōplexi est ratio com- plexi. consequentia pz & antecedens similiter. qz in diuinis non cadit distinctio realis nisi in personis diuinis. **T**er- tio sumo deum precise fm se absqz aliquo alio quoquo di- stinctio ab eo aut ipse est deum esse aut non: nō fm. quia tunc distinguerentur realiter. si pms igitur deum esse nō distinguitur adeo qd est propositum: vel in deo sunt plu- ra deum esse quod est error: sicut enim non est nisi vnus deus ita nec nisi vnus deum esse. **Q**uarto sequitur qd deus non est deum esse: sed alia & alia ratio- ne. consequens falsuz. quia tunc in deo non esset summa sim- plicitas. **Q**uinto sequitur qd duo sunt dii probat. Nam deus est vnus deus & deus esse est alius deus. igitur tē. consequentia tenet cum pma parte antecedentis & scdam probat. Nam deus non est deum esse & quilibet illorum est deus. igitur tē. consequentia tenet cuz minor & maio- rem probat. Nam deus distinguitur adeū esse per conclu- sionem: igitur deus non est deum esse. pna t3 ab exposito ad vnam suarum exponentium. **A**d rationes ad pmas concedo qd deus est prius qz deus esse: & nego qd vnuer- saliter stet prius esse sine posteriori: licet stet intelligi sine posteriori. possum enim intelligere deum & non intelligere ipsum esse. vnde aliquando est posterioris ita intrinse cuz prior qd non stat sine contradictione esse prius sine scdo: sicut per prius est in diuina essentia ratio vite vel intellectu qz ratio imensitatis necessitatis vel dependentie cuz isti sunt modi intrinseci confurgentes ex rōnibus essentialibz diuis

et tamen non stat p̄m̄m esse sine sc̄do. similiter in creatura per prius est esse vivere vel te esse intellectuum q̄ eē finitum vel infinitum cum isti sunt modi illarum rationum essentialium. et tamen nō stat p̄m̄m esse sine sc̄do. q̄ q̄ aliqua creatura sit que non sit finita nec infinita implicat contradictionem. Ad sc̄dam nego q̄ ratio cōplexi sit ratio incōplexi vel econtra. et ad probationem nego illam consequentiam: ratio cōplexi est deus et ratio incōplexi est idē deus igitur ratio complexi est ratio incōplexi. Nam in qua libet parte antecedentis est suppositio realis vel idemptica et in consequente suppositio formalis. similiter in simili non sequit̄ pater est essentia divina et filius est eēntia divina igitur pater est filius: quia in antecedente est suppositio essentialis in consequente vero suppositio personalis: s̄ deberet concludi igitur pater est illud q̄d est filius: ita in priori consequentia debuit concludi ex illis premissis. igitur ratio incōplexi est illud q̄d est ratio complexi vel econtra. et isto modo concedo consequentiam et consequens. unde ad concludendum tale consequens debuit sumi continue suppositio formalis. p̄. ratio incōplexi est formaliter deus et ratio cōplexi est formaliter deus. igitur et c. isto modo concederem consequentiam et negarem minores. Ad tertiam cum dicitur sumo deus p̄cise s̄m se absq̄ aliquo alio quoq̄ ab eo demonstrato casus est impossibilis. q̄ non potest sumi posterius sine p̄xi: mō deus siue ratio divinitatis presupponit infinitas rationes essentielles sine quib̄ nō potest sumi sicut rōnē entitatis vite intellective. et hoc certum est q̄ si quis vellet sumere humanitatem absq̄ animalitate vellet impossibile: et tamen humanitas et animalitas invicem distinguuntur. Tum quia stat sumi per intellectum p̄s sine posteriori ideo admitto q̄ sumat deus sine deus esse. et tunc cum queritur vtrum sit deum esse vel nō: dico q̄ est deum esse et ad probationem nego consequentiam pro qualibet parte disjunctive consequentis. Ad quartam concedo q̄ deus non est deus quo est deum esse sed alia ratione deus et alia ratione deum esse. p̄ma est incompleta et sc̄da complexa et euz concluditur igitur in deo nō est sama simplicitas: nego consequentiam: q̄ cum infinita simplicitate reali vel essentiali stant infinite distinctiones rationum formalium. Ad quintam nego q̄ sunt duo disjuncti et concedo q̄ deus esse est deus: sed non alius deus adeo: et cum dicit deus distinguē ad eum esse igitur nō est deū esse: non valet consequentia. nec arguitur ab exposito ad alteram suarum exponentium: q̄ si distinguitur debet p̄mo probari aliquo modo resolutivo sic aliqua distinctione distinguitur. ex quo stat determinate pro multis distinctionibus disjunctive. Et quo debet concludi q̄ deus aliqua distinctione non est deum esse quod est verum. Et si dicitur q̄ bene sequitur deus differt ad eum esse igitur deus non est deum esse. concedo q̄ bene sequitur sed antecedens est falsum. Et si dicitur deus aliqua differentia differt ad eum esse igitur differt ad eum esse. concedo consequentiam et nego antecedens. Et si arguitur sic. deus aliqua distinctione distinguitur ad eum esse igitur aliqua differentia distinguitur ad eum esse. et si sic igitur aliqua differentia differt ad eum esse. nego p̄nam consequentiam: unde dico q̄ licet inter rationes formales divinas sit aliqua distinctio non tamen d̄tia. q̄ distinctio potest esse inter ea que non distinguunt realiter p̄pterea vniuersaliter sequit̄. a. differt. a. b. igit. a. non est. b. unde concedit in divinis q̄ pater differt a filio et distinguitur ab eodem: nō tamen concedit q̄ pater differt ab eēntia divina s̄ distinguitur ab ipsa. Quarta conclusio et vltima in ordine est ista: cuiuslibet p̄pōnis vere et affirmatiue de presenti sine termino vel verbo ampliativo vel termino distrahente aliquo modo: adequatum significatum subiecti aut p̄dicati: p̄ncipali significato est cōdicabile idē p̄tice realiter: volo dicere q̄ huius p̄pōnis deus est: adequatum significatum est idē realiter cū adequato significato subiecti: ita q̄ idē est realiter deus et deū esse: homo et hominem esse. s̄. et s̄. esse. Notāter dico subiecti vel p̄dicati: q̄ significatum adequatum p̄pōnis aliqui est idē significatum

subiecti et non significato p̄dicati supple adequato aliquando econverso: sicut hic asinus est hominis. nam asinus esse hoīs est asinus et non homo: nec in recto nec in obliquo similiter s̄. est videns plato. significatum adequatum nō est s̄. sed plato. Item notandum q̄ s̄ p̄pōnit plura significet totalia et distincta non tamen adequatum significatum est illa totalia nisi pro ipsis fiat extremalr substantiue iplicite vel explicite verificatio p̄pōnis: sicut hec hō est aial. hec p̄pō significat hominem asinum leonem et h̄mōi: et t̄n significatum illius nō est asinus vel leo q̄ rōne nullius istorū p̄pō vera est: sed q̄ rōne hoīs ista p̄pō d̄ vera ideo significatum adequatum est idē p̄tice hō. Item significatum illius adequatum. s̄. differt a platone est s̄. et nō s̄. et plato: sicut aliqui dicūt q̄ s̄ pro ipsis p̄pōnit verificatur: nō t̄n extremalr substantiue iplicite nec explicite. vt p̄ cum nō sit p̄dicatum li platone: sed istius p̄pōnis homines sunt hoīs aut illius populus est: significatum adequatum est idē p̄tice plura. q̄ pro illis extremalr substantiue iplicite vel explicite p̄pōnit vera est. Ex quib̄ sequit̄ q̄ h̄mōi p̄pōnis sol calefacit domum adequatum significatum est sol et non sol et domus sicut dicunt illi. nam solem calefacere domum est sol p̄cise vt ipsi dicunt et tale est significatum adequatum illius. igitur et c. minor p̄. q̄ solem calefacere domum et domum calefieri a sole est significatum copulatum. ergo adequate non cor̄spōdet p̄pōni cathogice. consequentia p̄. et declarabit inferius. Dicendū ergo q̄ ille due p̄pōnes convertunt sol calefacit domum et domus calefit a sole. et tamen significata nō sunt idē q̄ nec domus nec sol. Item sequit̄ ex predictis q̄ hominem esse album non est homo et albedo sicut dicit vnus magister ordinis mei. sed est p̄cise homo vel album. q̄ pro quolibet illorum sit verificatio p̄pōnitōis et nō pro albedine. quare et c. Contra istam conclusionem arguo multis p̄tibus multas dicendo conclusiones absurdas quas cōiter concludunt v̄a suppositas negantes. Prima est q̄ falsum scitur probat. Nam falsum esse scitur sed q̄d falsum esse est falsum scitur falsum scitur. p̄. p̄. quia in tertio vel in quarto tertie figure. Secunda conclusio. pole est impossibile: p̄bat. hoc esse est impole demonstrando p̄pōnitōnem impossibilem et hoc esse est pole igitur possibile est impole. p̄. consequentia. q̄ sillogism̄ dem̄fatiū in tertia figura. secunda pars antecedentis p̄bat. Nam hoc eē est verum ergo hoc esse est pole. p̄ma pars ant̄is probatur. Nam hoc est impole demonstrando istas tu es asinus. et hoc est hoc esse igitur hoc esse est impossibile. p̄. p̄. vt p̄s et ant̄is est conclusio. igit. et c. Tertia conclusio. eadem p̄pōnem scis et dubitas. p̄bat. istam p̄pōnem dubitas rex sedet vt suppono: et istam eandem scis. probat. q̄ istam esse scis et istam esse est ista: igitur ista scis. Quarta conclusio. aliqua est p̄pō inere contingēs et t̄n adequatum significatum ipsius est necessarium: p̄batur. et capio ista deus creat s̄. hoc est contingēs vt p̄: et tamen deus creare s̄. est necessarium. q̄ hoc est necium dem̄fando deū et hoc eē deum creare s̄. igit. et c. Quinta conclusio. s̄. est plato dato q̄ ambo sint. nā s̄. differre a platone est s̄. igit. s̄. esse et platone esse et s̄. nō esse platone est s̄. cōsequētia p̄. ab exposito ad suas exponentes: sed i p̄te sequit̄ q̄ platone eē est s̄. tanq̄ a copulato extremo sine impedimento precedente ad alteram partem: s̄ platone esse est plato igitur plato est s̄. et econtra. Sexta conclusio. ego possū facere me p̄bat. nam possū facere me curre sed ego sūz me currere vel possū eē me currere igitur ego possū facere me: et ita probatur q̄ ego possū facere omnes homines. quia possū facere omnes homines sedere: sed omnes homines sedere sunt vel possunt eē omnes homines. igitur et c. Septima conclusio. solem calefacere domum est non sol. probat cum solem esse stat esse soles nō calefacientem domū igit. solem esse nō est soles esse calefacientē domū. Octava conclusio. antep̄s s̄. est antep̄s et t̄n nullus antep̄s est. p̄bat deus scit antep̄m s̄. igit. antep̄m s̄. est antep̄s. p̄. consequentia a simili deus

scit for. esse igitur for. esse est for. **C**onclufio. con-
tingens est necessarium probatur. nam te esse est contin-
gens & te esse est necessarium. igitur te. consequentia t3 cu ma-
iori & minorem pbo. nam te esse vel te no esse est necessa-
rium: sed quicquid vel qualicumque est te esse vel te no ee:
est te esse q: te no ee no est aliquid nec aliquale igitur te ee
est necessarium. **D**ecima conclusio. tu es ita sapiens sicut
deus. pbatur tu scis omnia sed deus no scit plura q3 oia.
igitur te. consequentia t3 cum mino: & maiorez pbo. naz tu
scis omnia ee. sed omnia ee sunt omnia igitur tu scis oia. con-
sequentia t3 ex opinione & maiorez pbo. Nam tu scis ista
ppositioes omnia sunt qua scis pmo & adequate signifi-
care omnia esse. igitur te. **U**ndecima conclusio. Aliqua p-
positio conuertit cum suo subiecto pbaf. nam capiat ista
deus est: tunc sic quicquid significat ista ppo significat ei
subiectum & e contra. igitur ista ppositio conuertit cu3 eius
significato. p3 consequentia. nec v3 si dicat q non conuer-
titur ex eo q diuersimode significat. Nam isti duo termini
risibile & homo puerunt & tamen diuersimode significat.
igitur te. **D**uodecima conclusio est ista. ppo ma3e cotin-
getis est ppositio necessaria. pbaf. Nam b ppo est cotin-
getis deus est causa tui & eadem est necessaria. igitur te. con-
sequentia t3 cum maiori & minorez pbo. Nam deus esse
cam tui est necessarium sed deum esse cam tui est significa-
tum adequatum illius igitur illa est necessaria. consequentia t3
cum mino: & maiorez pbo. Nam deus esse est necessarium
sed deum ee est deum ee cam tui igitur deus esse cam tui
est necessarium. **A**d hec respondet negando omnes co-
clusiones adductas non obstante q plures ipsaruz conce-
serint huic conclusioi fauentes qui me pcesserunt: dimissis
ergo talibus rasionibus plus ad fugam q3 ad veritatem
nitentibus dico ad pnam conclusionem negando ipsaz &
ad probationem nego consequentia: nec est sillogismus in
tertia figura. pmo q: maior no est aliquid quantitatis. sed o
q: si scitur in antecedente sumit officia bilr in consequente ve-
ro descriptibilr. tertio q: in antecedente determinat comple-
xum in consequente vero incomplexum: ideo deberet sic ar-
qui. falsum esse scitur sed quicquid & qualitercumq3 est fal-
sum esse est falsum. igitur aliquale esse scitur qualiter ee est
falsum. **A**d secundam conclusionem dico similiter negando
ipsam. Et tunc ad argumentuz. hoc esse est impossibile &
hoc ee est possibile igitur possibile est impossibile. dicit q maior
est falsa. cum ista ppositio non sit impossibilis hoc est demo-
strato vno impossibili. & ad probationem negatur pna. q:
in antecedente si impossibile sumitur resolvable & in conse-
quente officia bilr: ideo ex illo antecedente solum sequitur
q aliquid vel aliquale qd vel qualiter est hoc ee est impos-
sibile & hoc est veruz. q hoc esse sit ppositio possibilis qd
est falsum. tertio iterum maior est falsa. q: asserit hoc esse
non posse ee qd est impossibile. **A**d tertiaz conclusionem
respondeo iterum negando illam & concedo q illaz pposi-
tionem dubito & nego q illaz scio: & cum dicit illam ee scio
concedo: & illa esse est ista igitur istaz scio. no valz argum-
tum ppter rones dictas in pma solutione sed debet conclu-
di igitur aliquale ee scio qualiter ee e hec ppositio. **A**d
quartam conclusionem cum dicit aliqua ppositio est contin-
gens & tamen eius significatus adequatum est necessarium. dico
q si contingens & si necessarium pnt dupliciter sumi vel adiecti-
ue pure dependent a substantivo pcedente vel in neutro
genere substantivo. sed modo concedo pnam: sed pmo
modo nego ipsam quo coter locutus sum indictis meis.
Et tunc ad argumentuz. deum creare for. est necessarium & deum
creare for. est adequatum significatum illius igitur significatus
illius est necessarium. nego asis pro pma parte: & ad argumen-
tum deus esse est necessarium sed deum esse est deum crea-
re for. igitur deum creare for. est necessarium. p3 q pna no
valet: sed o3 concludi igitur aliquale ee est necessarium qua-
liter esse est deum creare for. vnde in simili no sequit. Istaz
ppositionem esse est scitum a te sed istam ee est illam ee vera
igitur istam ee veram est scitum a te: sed bene sequit aliq-
liter esse est scitum a te qualiter ee est istam pponem esse

veram. **A**d quinta dico q for. differre a platone est for.
Et ad argumentuz nego pnam. q: illa ppo non h3 exponi
sed ista for. differre a platone. **A**d sextam nego q possim
facere me ipm. & ad probationem ego possum facere me
currere sed ego sum me currere igitur possum facere me:
non valet argumentuz: & ca dicta est. Nam si facere in ante-
cedente determinat complexum & in consequente incomplexum:
ideo debet concedi igitur ego possum aliquale facere
esse qualiter ee sum ego: hec enim ppo ego possum
facere me currere no plus asserit nisi q ego possum face-
re actum vel operationem aliquam quo vel qua possum cur-
rere: sed ista ego possum facere me ipm: asserit q possum
me ipm producere aut de non esse ad esse derivare q est
falsum. **A**d septimam conclusionem dico q si sol calefacit
domum solem calefacere domum est sol. & ad rones: cot-
ter non valz argumentuz. non obstante q minor sit falsa in
sensu diuiso: sicut non sequit stat te ee & te non esse cur-
rentem sed no stat te currere & no ee currentem igitur te ee non
est te currere. **A**d octauam conclusionem similiter nego
eam. Et tunc ad pbationem deus scit antecristum fore
igitur antecristum fore est: nego pnam & ad pbationem
nego similitudinem: q: in vna scia dei fert super futuruz qd
non est: in alia vero super pns. **A**d nona nego q te esse
sit necessarium. & ad pbationem nego pnam: sed bene sequit
igitur aliquale ee est necessarium qualiter esse est te ee & c.
Ad decima nego q ego su3 ita sapiens sicut deus & ne-
go q sciam omnia. Et ad argumentum tu scis omnia esse
sed omnia ee sunt omnia igitur tu scis omnia. p3 per ea que
dicta sunt consequentiaz non valere: sed bene sequit igitur
tu scis aliquale esse qualiter esse est omnia. **A**d vnde-
cimam conclusionem similiter nego ipsam. & ad probatio-
nem nego pmo antecedens. Nam illa ppositio deus est
significat asinum ratione copule sic significantis: & tamen li-
deus non significat asinum. secundo nego consequentiaz:
quia dato q quicquid significat illa ppositio significat
suum subiectum: quia tamen ppositio significat quiescentem
& non subiectum quia significat adequate complexum si-
gnificabile & non subiectum: igitur non conuertuntur. igitur
te. **U**ltima conclusio. etiaz negatur & ratio negatio-
nis atq3 responsio ad obiectionem patet ex sepius recte
tatis: vnde sicut non sequitur: contingenter iste homo est &
iste homo est homo igitur contingenter homo est. ita non
sequitur istum hominem esse est contingens & istum ho-
minem esse est hominem esse igitur hominem ee est con-
tingens. Similiter sic non sequitur necessario homo est &
omnis homo est albus igitur necessario homo albus est:
ita non sequitur hominem esse est necessarium: sed homi-
nem esse est hominem esse album igitur hominem ee est al-
bum est necessarium: sed bene sequitur aliquale esse est
necessarium qualiter esse est hominem esse album: & ita in
ppositione non sequitur deum esse est necessarium: sed
deum esse est deum esse causam tui igitur deum esse cau-
sam tui est necessarium: sed debet inferri igitur aliquale ee
est necessarium qualiter esse est deum esse causam tui.
Ad huc arguitur contra conclusionem vt resp3ali ma-
ior: detur materia respondendi ex conclusione sequitur q
hoc posse esse est hoc. te demonstrato: consequentia pro-
bo. quia bene sequit hoc est & hoc potest ee igitur hoc est
hoc posse esse. quia generalr sequitur hoc est & hoc fuit
igitur hoc est hoc fuisse. hoc e & hoc erit: igitur hoc est hoc
fore. hoc est & hoc est album igitur hoc est hoc esse album:
sed consequens est falsum. quod proba sic. hoc posse esse
est primum simpliciter igitur non est hoc te demonstrato:
consequentia bona. & antecedens probatur. hoc posse esse
necessitat voluntatez pmi ad volendum hoc posse esse igitur
hoc posse esse est primum patet consequentia. ex hoc q:
voluntas pmi non necessitat ad volendum ad extra se: ante-
cedens p3. q: primum simpliciter necessarie vult hoc posse
esse: quia vult hoc posse esse & non potest non velle hoc
posse esse. igitur te. **S**ecundo arguitur sic. si significa-
tus adequatus est aliquid vel aliqua sequit q res extra est

obiectum pponis vel scientie. pns est falsus. qz tuc multe scientie essent de contingentibus se aliter habere tanq de obiectis quod est falsum accipiendo scientiaz prop:te. naz vt ait philosophus sexto et bico:uz omnes suspicamur: qd scimus non contingit aliter se habere. et ex hoc cocludit qd scibile est eternum ex necessitate: et eandem sententiam ponit primo posteriorum. consequentia patet. na omnis res corruptibilis potest aliter se habere sicut philosophu et sicut veritatem omnis res preter deum est contingens et non necessaria. si autem res extra sunt obiecta scientiarum mechanicarum et geometricarum et alie plures essent de rebus alijs a deo et contingentibus. quare etc. **C**onfirmatur. nam si res esset obiectum adequatum scientie: eadez ratione res extra esset obiectum opinionis et fidei et erroris. et per consequens contingeret qd idem homo idem sciret et opinaretur et crederet: et etiaz ignoraret que omnia sunt absurda. patet consequentia. Nam eandem contingit scire qd deus est. et opinari qd solus et immediate moueat celum: credere qd sit trinus in personis: errare putans qd sit vigo: e finitus. **C**onfirmatur sic secundo. si res extra esset obiectum adequatum scientie: esset etiam obiectum assensus scientialis. Nam eidez assentimus quod scimus: et simili ratione esset obiectum fidei. **E**x hoc ulterius sequitur qd aliquis fidelis licite ita firmiter crederet diabolo sicut deo. Nam fidelis licite eque firmiter credit qd diabolus no est omnipotens sicut qd deus est omnipotens: sequitur etiaz qd ide simul assentiret et dissentiret que omnia sunt falsa. **C**Ad istas rationes ad piaz concedo qd hoc posse esse est hoc. te demonstrato et nego qd sit primum simpliciter aut qd necessitet voluntatem diuinam et ad rationem primum simpliciter necessario vult hoc posse esse igitur hoc posse esse necessitat voluntatem diuinam: nego consequentia. quia si illa consequentia valeret probare qd tu necessitates intellectum diuinum. Nam deus necessario intelligit te igitur tu necessitas intellectum diuinum. antecedens patet. quia deus intelligit te et non potest non intelligere te. Si ergo queritur ex quo intellectus diuinus necessario intelligit te qd necessitas ipsuz ad intelligendū te: dico qd nulla creatura sed ipsamet diuina eentia vt est species intelligibilis in qua refulcet necessario non solum immensitas sue nature verum et quelibet creatura possibilis aut imaginabilis pns preterita aut futura. Ita in proposito dico qd hoc posse ee no necessitat voluntatem diuinam sed essentia diuina vt est conceptus representans vel determinans hoc posse ee. **C**Ad secundam rationem nego istam consequentiam: significatum propositionis adequatum est aliquid igitur aliquid est obiectum adequatum scientie vel propositionis: sed bene sequitur igitur obiectum adequatum propositionis vel scientie est aliquid. pro quo est aduertendum qd si. a. est illa ppositio homo est et. b. illa risibile est non debet concedi qd significatum adequatum. a. est adequatum significatum. b. quia per istam assertiue denotatur qd aliquo modo esse qualiter esse significatur adequate per. a. significatur adequate per. b. qd est falsum. **E**t si arguitur sic. hominem esse est risibile esse et hominem esse est significatum adequatum a. et risibile est significatum adequatum. b. igitur: non valz consequentia. quia in maiori est sola suppositio idemptica in consequente vero est precise suppositio formalis: sicut in simili pono qd. a. sit bonitas in deo et. b. sapientia in ipso. et si ppono ratio formalis. a. est ratio formalis. b. vel sic formalitas. a. est formalitas. b. negat. **E**t si argi. a. est. b. et a. est formaliter. a. et. b. est formaliter. b. igitur formalitas. a. est formalitas. b. vel e conuerso. non valet argumentu propter mutationes suppositionis: sed ad concludendū illud consequens oportet supponere pro maiori. a. est formaliter. b. quod est falsum. similiter ex illis premissis debet cocludi igitur formalitas. a. est aliquid qd e formalitas. b. ita in proposito debuit sumi pro maiori homines esse est formaliter risibile esse vel sic hominem esse est adequate risibile esse. quorum quodlibet est falsum: sed ex prioribus premissis solum sequebatur qd aliquo modo esse qualiter esse est si-

gnificatum adequatum. a. est aliquo modo esse qualiter esse si gnificatum adequatum. b. quod conceditur. **C**Item si ppono hominem esse est significatum adequatum. b. nego quia asserit qd hominem esse adequate significatur per b. quod est falsum: sicut in priori exmplo. a. est ratio. b. sine formalitas. b. qz vtrobiqz est predicatio formalis. Si vero proponit significatum adequatum. b. est hominem ee: cōcedo qd est predicatio idemptica et significat assertiue et conuertitur qd aliquo modo esse qualiter esse adequate significatur per. b. est hominem esse: et si arguitur significatum adequatum. b. est hominem esse igitur hominem esse est adequatum significatum. b. non valet argumentu propter mutationem suppositionis: sicut non sequitur: ratio formalis b. est. a. igitur. a. est ratio formalis. b. propter eandem causam: sed bene sequitur igitur. a. est aliquid quod est ratio formalis. b. quia. a. est sapientia que est ratio formalis. b. **E**t si dicitur qd est conuersio simplex nego propter mutationem suppositionis. vnde bec ppositio: adequatum si gnificatum. b. est hominem esse conuertitur simpliciter in istam hominem esse est aliquo modo esse qualiter esse adequate significatur per. b. **E**x his clarissime pznūqz adequatum significatum subiecti est adequatum significatum totius propositionis nec e contra: immo nulla res est adequatum significatum ppositionis licet significatum ppositio nis est aliqua res. et sic patet solutio ad fm argumentū cū suis confirmatiōibus cum nulla res sit obiectum adequatum scientie sed precise aliquo modo esse: et ita scientia est de impossibilibus aliter se habere ad modū phi. quia hominem esse est necessarium licet nullus homo necessario sit. et patet etiam qd licet eadem res sit obiectum fidei credulitatis ignorantie et scientie: non tamē adequatum obiectū immo adequatum obiectum scientie non est adequatum obiectum ignorantie nec credulitatis nec e contra: licet taliter esse vnus sit taliter esse alterius. Et sicut nulla res est obiectum adequatum scientie sic nec assensus scientialis. et ita no sequitur qd idem simul et semel assentiat et dissentiat eidez supple adequate. quare etc.

H predictis posset colligi fm declarationem in principio promissam de adequatione significati ad suum signum et e conuerso. verumtamen pro maiori euidētia et certitudine dimissis opinionibus plurimis que longitudinem causarēt scripture ac temporis pono aliquas conclusiones. **P**rima est ista significatum termini quod ab intellectu apprehenditur non dicitur esse tale qd toto signo concipit. patet. nam si no esset alius terminus vel conceptus in mūdo qz conceptus proprius hominis per illam apprehenderetur animal substantia et homō et non per aliam conceptum igitur apprehenderetur quodlibet illorum significatum toto signo hominis: et tamen patet qd nullum illorum esset significatum adequatum conceptus hominis. **S**ecunda conclusio. adequatum significatum termini qd ipse mentaliter significat non dicitur illud qd prius tempore vel natura virtuti representatur. Nam sicut ordine nature prius est ens qz substantia et substantia prius qz animal et animal prius qz homo: ita ordine nature conceptus hominis significat prius ens qz substantiam et prius substantiam qz animal et prius animal qz homines: sicut et visio causata a forte sine species derivata ab obiecto sensibili per prius representat tale obiectum sub ratione magis comuni qz minus comuni fm qd declarat Aristo. in problemis physicorum. et tamen patet qd li homo non significat adequate ens substantiaz sue animal. **T**ertia conclusio. significatum adequatum termini quod nunc declaratur non dicitur esse illud qd totale nominatur. patet. nam ille terminus homo significat hominem ens substantia animal for. plato et oēs homines presentes preteritos et futuros aut imaginabiles ex quibus fit totale significatum illud qd tamen non est significatum adequatum eiusdem. qz tūc B esset falsa hō est qz iam no est totale significatum illius. **E**x quibus sequitur: reclarie pmo qd significatum adequatum pponis non est illud

quod apprehenditur toto signo. **C**Secundo sequitur quod significatum adequatum propositionis non est illud quod concipitur primo sumendo li primo exponibilis. **T**ertio sequitur quod significatum adequatum propositionis non est totale significatum illius. hec correlata ex tribus istis conclusionibus manifeste sequuntur ut patet discursu intuitu. **Q**uarta conclusio est ista. significatum adequatum termini est distincte apprehensum sub propria ratione quo nihil posterius sic concipitur sub formali denominatione: volo dicere quod si terminus aliquis significat distincte aliquid aliqua vel aliquid sub propria ratione et nihil posterius illo distincte significat sub sua similiter formali denominatione tale est significatum adequatum illius termini. ista conclusio patet. **I**tem ex quo idem terminus significat quodlibet suum superius et quodlibet suum inferius et nunquam adequate vere patet. nec potest assignari adequatum significatum aliquo modo alio ex conclusionibus premissis igitur est deveniendum ad istum modum. **E**x quibus patet quod si homo non significat primo adequate ens subam aut animal. quia licet quodlibet tale significet sub propria ratione et distincte tamen in nullo illorum sistit sua significatio distincta: sed descendit in homines posteriores naturaliter ente substantia et animal. quia vero nihil posterius homine significat sub propria ratione ut for. vel platonem. et sic de alijs. sed solum in confuso. ideo significat hominem adequate et non aliud significatum inferius aut superius ad hominem. **E**x quibus sequitur quod nullus terminus compositus significat adequate alicuius partis adequatum significatum sicut sunt termini copulati aut disuncti. quilibet enim terminus copulatus et disunctus significat distincte cuiuslibet partis significatum: et plus naturaliter quam significatum totius. nullum tamen talium significatum est adequatum: quia non sistit ibi sed in suo posterioris descendit in quo quiescit distincta significatio. **S**imiliter tales termini complexi homo albus: homo niger significant adequate hominem nigrum vel hominem album et non hominem nec album nec nigrum. **I**tem sequitur quod si omnis homo: significat omnem hominem adequate et non hominem. quia licet significet distincte homines: non tamen ultimo. quia posterius est omnis homo quam homo in quo sistit. quia ulterius nullum suum posterius ut illud hominem et istud distincte significat: et ita prius dicatur quod si aliquis homo significat primo aliquem hominem et non si significat primo hominem: et si nullus homo significat primo nullum hominem: nec sequitur de se: si omnis nullus aut aliquis nihil significat igitur si omnis homo non significat primo omnem hominem: quia licet de se non significat tamen cum alio significat. **Q**uinta conclusio est ista. significatum adequatum propositionis est aliquo modo equaliter esse implicite vel explicite egreditur a significatis adequatis partium: patet quia propositio significat adequate implicite vel explicite ex compositione suarum partium. igitur etc. **T**ertium tamen posset sophistica logicaliter assignari adequatum significatum termini vel propositionis. dicendo quod significatum termini adequatum dicitur esse illud quod denominationem consimile vocaliter gerit: unde vocaliter iste terminus homo habet denominationem consimilem cum homine suo significato: significatum vero adequatum propositionis dicitur esse illud quod est oratio infinitiva vel dictum hoc aut tales: dum modo esset dictum vel oratio infinitiva alie propositionis: ita quod deum esse est adequatum significatum huius propositionis deus est. quia si per imaginationem esset oratio infinitiva esset huius vel consimilis oratio infinitiva et nullius alterius: sicut nec iam de li deum esse et ita univocaliter de quibuslibet alijs dicatur. quare etc. **E**x predictis sequitur quod sicut non est possibile alicuius incomplexi simpliciter aliquo modo complexe esse significatum adequatum: sic non est possibile alicuius categorice hypothetice significabile pro adequato significato eidem communicari. prima pars patet quia aliter terminus simpliciter simplex significaret adequate quiescens verum vel falsum. et sic est propositio: uno tunc quolibet propositio posset cum quolibet

suorum extremorum converti quorum quodlibet est falsum: secunda pars etiam patet quia si tale significatum esset oratio infinitiva non esset oratio infinitiva talis categorice: immo unus hypothetice: similiter tale significatum hypothetice cum non potest immediate egredi a significatis adequatis partium talis categorice. igitur non potest esse adequatum significatum illius. **I**tem sequitur quod non est possibile significatum adequatum copulativum esse significatum adequatum disunctive vel conditionalis vel econtra. patet quia alias propositio vera vel necessaria esset impossibilis vel falsa quod non debet concedi. unde licet harum propositionum tu es homo et tu es animal eadem sint significata adequata categoricarum: non tamen totalia significata hypotheticarum. quia significatum adequatum copulativum confurgit ex adequatis significatis categoricis et significatione vel modo significandi note copulationis: significatum autem illius disunctive adequatum oritur ex adequatis significatis eandem partium et alia configuratione vel modo significandi distincto specie a priori: et ita de conditionalibus et alijs quibuscumque. quare etc.

Incipit tractatus de necessitate contingentia possibilitate et impossibilitate propositionum.

De possibilitate impossibilitate necessitate et contingentia propositionum restat dicendum in qua materia sunt multe opiniones. **P**rima opinio ponit quod propositio dicitur possibilis ex eo quod sic adequate significando potest esse vera et dici impossibilis ex eo quod quoadmodum formatur vel formabitur erit falsa. et necia ex eo quod

quicunque ipsa formabitur est vera. contingens vero quod stat esse veram vel falsam indifferenter. **C**ontra istam positionem pono istam conclusionem. **A**liqua est propositio possibilis et non est ipsam possibile esse veram sic adequate significando probatur. et capio istam propositionem hoc non est. demonstrando subim corruptibile eiusdem. et patet quod ista est possibilis. quia possibile est hoc non esse cum sit corruptibile simpliciter suum contradictorium non est necessarium sed contingens. **V**erum hoc est: eodem demonstrato. quod autem non sit possibile ipsam esse veram sic adequate significando: probatur: si esset vera vel quando esset vel quando non esset: non quando non esset. quia tunc non est vera nec falsa. non quando esset. quia tunc suum subiectum esset: cum accis non possit nigrare de subiecto in subiectum: et sic ipsa esset falsa: ideo sentiendum est de talibus: nulla propositio est negatiua: omnis propositio univocalis est falsa hec propositio non est vera seipsa demonstrata. quare etc. **C**orrelarij aliqua propositio est contingens et tamen quocumque formatur erit falsa. patet ex predictis. **A**liud correlarium: nam ex eo dicitur propositio impossibilis quia quandoque formabitur erit falsa. patet similiter ex priori. **T**ertium correlarium. **N**on ex eo dicitur propositio necessaria quia quandoque formabitur erit vera. patet de tali hoc est que est contradictoria priori propositionis proposita et de tali aliqua propositio est affirmativa. quare etc. **S**ecunda opinio ponit quod propositio dicitur possibilis ex eo quod qualitercumque est significabile per eam sine nova eius impositione sic potest esse vel qualitercumque est per eius contradictorium significabile sic esse non est impossibile. **P**ropositio autem dicitur impossibilis ex eo quod qualitercumque per eam est significabile sic impossibile est esse: vel qualitercumque est significabile per eius contradictorium sic esse est necessarium. **P**ropositio autem dicitur necessaria ex eo quod qualitercumque per eam est significabile sic esse est necessarium vel qualitercumque est significabile per eius contradictorium impossibile est sic esse et consequenter de propositione contingenti suo modo. **C**ontra istam positionem sit hec prima conclusio. **A**liqua est propositio possibilis: et tamen non qualitercumque est per eam significabile sine nova eius impositione sic potest esse. patet de tali: tu es animal que est polis et quod significat te esse alium qualiter esse non potest esse: ideo

nō qualitercūq; per eam est significabile sine nona ipōne sic pōt esse: hoc argumentū pcedit cōtra quācūq; glōfāz.

Secunda cōclusio. aliqua est ppositio impossibilis & tamen nō qualitercūq; per eam est significabile sic impole est esse. p3 de ista. homo est asinus que est impolis & significat aliquāter eē. v3 hominem eē qualr esse: est necessarium igitur nō qualrēcūq; rē. **Tertia conclusio.** aliqua est ppositio necia & tamen nō qualitercūq; per eam est significabile sic eē est necessarium: p3 de talī necaria homo est animal. que significat hominem eē asinus. **Ex quibz sequitur** q; aliqua est ppositio necaria & tamen nō qualrēcūq; per eaz est significabile per eius contradictoriū iposibile est eē sicut p3 de ista. homo nō est asin? que est necessaria & suum contradictoriū impole significans hominē esse qualiter eē est necium: & ita reprobetur diffinitio ppositionis contingētis. **Tertia opinio** ponit q; si pole est ita eē sicut hec ppositio significat adequate hec ppositio ē possibilis & consimili forma arguit ppositionem necariam contingētē & impolem. **Contra istam opinionē** sit hec conclusio. Aliqua ppositio est impolis & tamen pole est ita eē sicut hec ppositio adequate significat. p3 de ista. homo est asinus que est impossibilis vt p3: & tamen q; potest conuerti cū vero euz sit ad placitū significātia pole est ita eē sicut ipsa significat sic arguendo. ipsa conuertitur euz vero igitur ita est sicut ipsa adequate significat: consequentia bona antecedens est pole igitur & consequens. Itēz patet de secunda parte h? copulatiue omnis homo est animal & ecduerso que est possibilis que potest fieri impossibilis per subtractionē signi vniuersalis qre sequit q; possibile est ita eē sicut adequate ipsa significat. **Ex quibus sequitur** q; aliqua est ppositio necaria & tamen nō est necesse ita eē sicut ipsa significat. quia nō est necesse ipsaz eē. quare rē. **Quarta opinio** ponit q; ppositio mentalis p:op:le dicta simpliciter cathēgorica de inē & affirmatiua si sit possibilis ideo est polis quia qualitercūq; per eā fin eius totalē significatiōē totalr significat eē vel fuisse vel fore: & quelibet talis si est impossibilis ppter causam oppositam est impolis: & p:op:ionaliter dicatur de necitate & cōtingētia: & notanter ponit illam clausulam ppositio simpliciter cathēgorica ppter tales ppositiones for: currit vel nō currit. for: est vel nō est que sunt exclusē a p:nti consideratione: quia tales nō significant solum aliquāter eē vel aliquāter nō esse sed simul vtrūq; vt clarū est. **Hec opinio** dimiuita est quia nō ponit impossibilitatē p:op:itionis mentalis affirmatiue & de inē simplicis cathēgorice. **Item falsum** dicit in eo q; ponit istam esse cathēgoricam. for: currit vel nō currit cum in ea copulentur due cathēgorice per notam disiungendi. Non enim est cathēgorica de disiuncto extremo vt patet. **Uerū tamen** contra istam opinionem pono istam conclusionēz. Aliqua est ppositio mentalis simpliciter cathēgorica de inē & affirmatiua possibilis & tamen nō qualitercūq; per eam sed eius totalem significatiōem esse vel fuisse vel fore ita potest esse fuisse vel fore. patet de ista mētali homo est animal: cuius totalis significatiō constat ex possibilibus & impossibilibus igitur ratione totalis significatiōis nō potest illa ppositio reddi possibilis. **Quinta opinio** ponit q; ppositio impossibilis est oratio indicatiua perfecta vniuoca per quā sic adequate significantem nō pōt intellectus reddi verus nec per seuz conuertibilē: nec posset: deducta terminorum repugnantia. **Propositio cōtingens** est oratio indicatiua perfecta vniuoca per quā sic significatiōe adequate potest intellectus reddi verus: & etiā falsus vel per seuz conuertibilē vel posset: deducta terminorū repugnantia & verificatione. **Propositio necaria** est oratio perfecta indicatiua vniuoca per quā sic significatiōe adequate nō potest intellectus reddi falsus nec per seuz conuertibilē: nec posset deducta terminorū verificatione & repugnantia. q; dicit ppter tales ppositiones aliqua ppositio est: nulla ppositio est: b. ppositio nō est. for: nō est que fit in mente for: **Hec opinio** deficit in hoc. pmo q;

non ponit aliquam ppositionē eē polez impossibilē necessariam & contingētē nisi sit oratio indicatiua: cuius oppositum est ostensum in pmo capitulo huius scēe partis.

Secundo in eo q; nō ponit aliquam eē ppositionēz possibilem vel impossibilem rē. nisi illa sit vniuoca: cuius oppositum etiam est ostensū superius. **Tertio** in hoc q; ponit q; per ppositionem impossibilem sic adequate significatiōe nō potest intellectus reddi verus. Nam ex sola apprehensione impossibilis intellectus nō dicitur verus vel falsus: sed solo assensu vel dissensu. si enim intellectus concipiat aliquāter eē adequate per ppositionēz impossibilem & sibi atq; suo significatiōe dissentiat intellectus redditur verus sicut & redditur rectus. quia vere & recte dissentiat falso & impossibili. si enim intellectus assentiret falso vel impossibili intellectus tunc ratione illius assensus diceretur falsus vel impossibilis. **Quarto** in hoc q; ponit hanc nō posse esse veram for: nō est que fit in mente for: quia ipsa potest eē vera post corruptionem for: anima remanente & eadem ppositione in ipsa. similiter stat q; for: desinat eē for: & incipiat esse plato vel Joannes absq; deperditione talis ppositionis. igitur rē. **Et si assignatur** ista hoc nō est in anima for: demonstrando eandē animam. patet q; ista est impossibilis que nō potest esse vera sic adequate significando nec aliqua secum conuertibilis. igitur rē. **Sexta opinio** ponit q; si alicuius ppositionis significatiōe adequate est possibile illa ppositio est possibilis & si necessarium illa ppositio est necessaria & ita p:op:ionaliter de impossibili & contingenti. **Contra istam opinionem** sit hec conclusio. Aliqua ppositio est impossibilis & tamen eius adequate significatiōe est possibile inmo verum. patet de tali hec ppositio est impossibilis: seipsa demonstrata: q; antez ipsa sit impossibilis probatur. Nam ant sicut ipsa adequate significat potest eē verum vel nō. si nō: ipsa est impossibilis: si sic: igitur ipsa potest esse impossibilis significatiōe adequate sicut modo significat: sed tunc nō esset ppositio impossibilis de per accidens. igitur iam est impossibilis & q; suuz significatiōe adequate sit possibile patet. Nam illam ppositionem eē impossibilem est verum & possibile & illaz ppositionem esse impossibilem est significatiōe adequate illius. igitur rē. **Ex quo sequitur** q; alicuius ppositionis significatiōe adequate est contingens & tamen illa est impossibilis vel necessaria. patet pma pars ex conclusionē precedente. secunda autem patet de contradictorio ppositionis p:op:ite que est necessaria & tamen eius adequate significatiōe est contingens. quia istam ppositionēz nō esse impossibilem est contingens sicut & ipsam eē vel esse impossibilem. nō enim stare vniuz ppositionis significatiōe adequate est contingens & sue contradictorie adequate significatiōe esse necessarium vel impossibilem. **Septima opinio** ponit regulas p:ima est ista. Omnis ppositio que nō pōt esse falsa significando precise nec aliqua alia ppositio significans quodlibz qd ipsa significat cui nō contradicit ppositio q; esse veram ad ppositionem significatiōem ipsam esse sola incompossibilitas nō permittit: est ppositio necessaria. **Ista regula** intelligitur sic. q; vniuersaliter illa ppositio est necessaria que habet istas tres conditiones. **Prima** q; ipsa sic adequate significando nō potest esse falsa. **Secunda** q; nulla alia ppositio significans quodlibet quod ipsa significat potest esse falsa. **Tertia** q; sibi nō contradicit ppositio quaz esse veram & ipsam esse claudat repugnantiam. **Propter p:iam conditionem** hec nō est necessaria tu es homo: quia sic adequate significando pōt esse falsa. **Propter secundam conditionēz** hec nō est necessaria hoc est: seipsa demonstrata: quia licet ipsa nō possit esse falsa: sic adequate significando alia tamen secum conuertibilis potest eē falsa videlz hec hoc est demonstrata p:ol. **Propter tertiam conditionem** hec nō est necessaria aliqua ppositio est. quia licz ipsa nō possit esse falsa sic adequate significando nec aliqua secum conuertibilis: tñ q; sibi p:dicat

vna propositio q̄ esse veram non stat cum ista esse demō
strando illam aliqua ppositio est: ideo p̄dicta ppositio nō
est necessaria sed p̄cise contingēs. ¶ Sec̄da regula de pro/
positione impossibili est ista. Illa ppositio que nō p̄t eē ve
ra significando p̄cise: nec aliqua alia significans q̄libet q̄d
ipsa significat quā p̄pōnem esse veram ad p̄pōnem signi
ficantem ipsam esse incōp̄olitas nō permittit: est p̄pō in/
possibilis: declarat̄ hec regula sicut p̄ma de oppositis ppo
sitionibus p̄dictarū p̄pōnum. ¶ Tertia regula de con
tingenti est regula Aristo. assignata p̄mo p̄orum quo dicit̄
q̄ contingēs est quo non existente necessario si alicui ppo
natur̄ et admittit̄ illa non sequit̄ impossibile. que regula sic
intelligenda est ppositio contingēs est ista qua non existen
te necessario q̄c. ¶ Ex quibus p̄z q̄ sufficienter tradita est
doctrina de p̄pōne possibili ait hec opinio cuz omnis ppo
sio sit necessaria contingēs vel impossibilis. ¶ Hec opinio
in suis dicti: t̄z veritatem. verumtamē q̄: regule nimis p
lixē sunt atq̄ difficiles ideo modus alius d̄cēd̄ reperien
dus est qui vltra veritatem loquendi cōtineat breuitatē.
¶ Octava ergo opinio ponit aliquas conclusiones. P̄ma
est si alicuius p̄pōnis significatuz adequatuz est possi
bile et nō repugnat istam esse possibilem illa p̄pō est pos
sibilis. p̄z. Nam aliq̄d est ass̄s concludens vlt̄ ppositiōnē
esse possibilem et nō est aliq̄d nisi istud vel cōuertibile cuz
eadem: vt p̄z ex reprobatis opinionibz. Et notanter addi
tur et nō repugnat illam esse possibilez: p̄pter tales ppo
sitiones hec ppositio est impossibilis: hec ppositio nō ē pos
sibilis: sicut. n. repugnat istam esse verā: hoc est falsum: se
ipsa demōstrata ita repugnat istam esse possibilem hoc est
impossibile se ipsa demonstrata. ¶ Sec̄da cōclusio est ista
si alicuius p̄pōnis significatuz adequatuz est contingēs et
non repugnat istam p̄pōnem esse contingētē ista p̄posi
tio est contingēs. hec conclusio patet ex p̄ori. vnde signi
ficatuz adequatuz illius hoc est impossibile est cōtingēs:
et tamē illa ppositio est impossibilis. repugnat. n. ipsam eē
contingētē. ¶ Tertia cōclusio. si alicuius p̄pōnis signi
ficatuz adequatuz est impossibile illa p̄pō est impossibilis:
p̄z q̄ opposituz p̄ntis repugnat ass̄ti. ¶ Quarta cōclusio.
si alicuius p̄pōnis significatuz adequatuz est necessarius
ista ppositio est necessaria. p̄z cōclusio ex p̄ori. ¶ Quinta
conclusio. si aliqua ppositio est possibilis suum significatuz
adequatuz est possibile. p̄z q̄ opposituz p̄ntis repugnat
antecedenti. ¶ Sexta conclusio. si aliqua p̄pō est contin
gens suum significatuz adequatuz est contingēs p̄z ex p̄o
ri. ¶ Septima conclusio. si aliqua p̄pō est impossibilis et
hoc impossibilitate nō consurgente ex terminis suis signifi
catuz adequatuz est impossibile. patz q̄: si aliqua fuerit ta
lis illa erit impossibilis rōne sui significati. et sic sequit̄ ip̄m
esse impossibile: sicut p̄z de ista. hō est asinus: vel ista nul
lus deus est: quaz quelibz est impossibilis impossibilitate
consurgente ex suo significato et non ex terminis. hec autē:
hoc est impossibile seipsa dem̄fata bene est impossibilis i/
possibilitate consurgente ex terminis sicut et hec hoc est fal
sum est falsa falsitate consurgente ex terminis et nō ex suo
significato cū ip̄m sit veruz. ¶ Octava conclusio. si aliqua
ppositio est necessaria et nō necessitate cōsurgente ex ter
minis suum significatuz adequatuz est necessarius: p̄z ex p̄ori:
vnde p̄dictorū p̄pōnis sepius dicte est p̄pō necia et tamē
suum significatuz adequatuz nō est necessarius: sed p̄cise cō
tingens vt dictuz est. et hoc contingit q̄: necessitas talis p/
positiōis cōsurgit ex terminis ipsius vel sui p̄dictorij. Hec
aut̄ conclusiones nō multuz declarant̄ gratia breuitatis.
note enim sunt subuliter speculāti.

Contra p̄mam conclusionem arguit̄ sic. et signo
secundam partē illius copulatiue omnis
homo est animal et econuerso que sit. a. tunc adequatum
significatuz est possibile et nō repugnat. a. p̄pōnez esse pos
sibilem: et in. a. p̄pō est impossibilis igit̄ p̄ma cōclusio est
falsa. p̄ntia t̄z cū. sc̄da et tertia parte ass̄tis: sed p̄mā partēz p
bo. Nam boiem esse animal. est possibile. sed boiem eē ani
mal est significatuz adequatuz. a. vel p̄t esse significatuz

adequatuz. a. per subtractionem illius omnis homo est ani
mal et a propositionē illius homo est animal. igit̄ q̄c. ¶ Se/
cundo arguitur cōtra quartam cōclusionem sic. huius p/
positionis deus est significatuz adequatuz est necessarius. et
tamē ista ppositio est contingēs. igit̄ q̄c. p̄ntia t̄z cum maio
ri et minorez p̄bo. Nam hec est possibilis. nullus deus
est. et illa similiter deus est igit̄ vtraz illarū est contingēs:
p̄ntia tenet cum minore et maiore p̄bo. q̄: hec p̄ntia deficit
tu nō es igit̄ deus est. cum ex negativa nō sequit̄ ass̄rma
tiua. igit̄ oppositum cōsequentiū est cōpossibile ass̄ti. et per
p̄ntis hec est possibilis nullus deus est. ¶ Tercio arguitur
sic contra quintā: hec p̄pō est possibilis chymera nō est et
suum adequatuz significatuz nō est possibile. igit̄ q̄c. cōse/
quentia t̄z cum maiore et minorez p̄bo. Nam chymeram
nō esse non est possibile. igit̄ q̄c. ass̄s probat. chymera nō
p̄t non esse igit̄ chymera nō esse non est possibile. conse/
quentia probat. Nam si chymera nō p̄t nō esse chyme
ram necesse est esse. et per p̄ntis chymera nō esse nō ē pos
sibile. p̄ma p̄ntia patet per p̄m in p̄mo perhymentias: s̄z
antecedens p̄ncipale p̄bat. v̄z. chymera nō p̄t nō esse q̄:
suum oppositum est falsum. v̄z. chymera p̄t nō esse q̄d
probat sic. Nam hec p̄pō est affirmatiua cū in ea verbū
p̄ncipale affirmat̄ igit̄ asserit chymera posse eē. ¶ Quar/
to arguo contra octauaz conclusionē sic hec p̄pō est neces
saria omnis homo est animal et non necessitate consurgente
ex terminis. t̄z significatuz est contingēs igit̄. p̄ntia tenet cū
p̄ma et sc̄da parte et tertiāz partē arguo sic. q̄: omnis ho
mo est animal et nō si aliquid est omnis homo est animal
igitur non necessa: io omnis hō est animal. p̄ntia t̄z: q̄: ex op/
posito sequit̄ oppositū tanq̄ ab exposita ad alteraz expo
nentem s̄m q̄ dicunt quidaz. ¶ Confirmat. nam omnes
hoiem esse est realiter istum hominez esse: et istum hoiez
eē. et sic de singulis: sed non necesse istuz hoiem eē et istum
hoiem eē. et sic de singulis. igit̄ q̄c. ¶ Quinto contra ean
dem conclusionē arguit̄ sic. hec ppositio est necia nullus
homo est asinus et nō necitate cōsurgente ex terminis: vt
p̄z: et tamē suum adequatuz significatuz est contingēs. igit̄
tur q̄c. tertiāz partē p̄bo. Nam contingit nullus homo
est asinus: p̄batur omni mō nullus homo est asin? et ois
modus contingens est modus. igit̄ omni modo cōtingētī
nullus hō est asinus. per p̄ntis p̄tingētē nlls hō est asinus.
maior p̄me p̄ntie p̄bat. Nam nullo mō homo est asin? igit̄
tur omni mō nullus hō est asin? p̄z p̄ntia ab vno cōuertibi
li ad reliquū. Sequit̄. n. vlt̄ a nullo hoie homo differt igit̄
a quolibet hoie nullus hō differt. quare q̄c. ¶ Ad hec re/
spondet ad p̄mūz q̄ in conclusione illa p̄ma non sumit̄ li
possibile ampliatue aut abstractiue extrinsecē: sed solū op
posituz nominalr adiectiue dependentis ad li significatuz
adequatuz: ita q̄ hec ppositio significatuz adequatum. a.
est possibile significat̄ conuertit̄ in pposito q̄ significatuz
adequatuz. a. est significatuz q̄ p̄t esse v̄z. Similr cum
df. a. ppositio est possibilis vel ipolis. non sumit̄ possibile
et impossibile ampliatue q̄ tunc idēz eēt q̄. a. ppositio p̄t
esse vel non p̄t eē: sed adiectiue sic. v̄z. a. ppositio est pro
positio polis vel p̄pō impossibilis. Nam in dico qn possit
sūmi ampliatue sed sic in pposito nō sumit̄ cuz nō sit mā
pertinens ad hoc. ¶ Etiaz dicendo. a. ppositio est necia
vel contingēs nō d̄z intelligi q̄. a. sit res que nō possit nō
esse aut res que possit eē et non eē: sed q̄. a. sit p̄pō necia
vel ppositio cōtingens. quare q̄c. ¶ Ad sc̄dm argumētū
contra quartā conclusionē nego q̄ illa sit possibilis nullus
deus est: et cū dicit̄ ista p̄ntia deficit: tu nō es igit̄ de? est ve
rum est. a. b. opposite formali sed nō. a. b. opposite māli.
sicut. n. bona est māliter ita opposituz p̄ntis māliter repu
gnat ass̄ti: et non sequit̄: nō repugnat ass̄ti igit̄ est cōpossibi
le cum eodez: q̄: adhuc est repugnantia mālis que impe
dit cōpossibilitatē sicut claruit in tractatu de sequentijs q̄c.
¶ Ad tertiū argm̄ contra quintā conclusionem dico q̄ ista
est polis chymera nō est: et suum adequatuz significatuz
similr. et cōcedo q̄ chymera p̄t non eē. q̄: hoc p̄t nō eē
demonstrādo chymera q̄d p̄bo sic. nam pole est hoc nō

esse demonstrando chymera igitur hoc potest non esse. p̄na tenet q̄ sensus cōpositus p̄uertitur cōsensu diuiso in terminis simplicibus demonstratiuis. Sed aīis p̄bat. n̄z hoc est posse hoc non est dem̄strando chymeram que significat adequate hoc nō ēē igitur posse est hoc nō esse. p̄z p̄na per officiatōnē. **C** Oppositū huius dicitur aliquid p̄cedēdo q̄ chymera non potest non esse et p̄ter q̄ nihil potest non esse. et q̄ nihil potest non currere vel non sedere et h̄mōi: q̄ ad nō ēē non potest ēē potentia. **C** S̄z ista non sunt vera. arguo. n. sic. aliquid desinet ēē igitur aliquid incipiet non ēē. igitur aliquid potest non ēē. p̄na p̄ma t̄z apud logicos oēs et sc̄da similis. q̄ non videt q̄ ad non ēē sit inceptio et ad non ēē nō sit potentia. **C** Item arguo q̄ tu potes non currere: q̄ tu potes sedere igitur tu potes non currere. p̄z p̄na. q̄ bene sequitur tu sedes igitur tu non curris. igitur et alia: similis sequitur: tu eris sedens igitur tu eris non currens. **C** Itē sequit̄ ex ista opinione q̄ nulla p̄positio mundi potest non ēē vera: nec aliqua potest non ēē falsa q̄ non videt cū soluz rōni arguo sic. a. p̄p̄ō potest esse falsa. igitur. a. p̄p̄ō potest ēē nō vera. p̄na p̄z q̄ falsum et nō verū conuertunt. et ultra aliqua p̄p̄ō potest esse non vera igitur aliqua p̄p̄ō potest non ēē vera. p̄z p̄na per hoc mediū. q̄ bene sequit̄. a. p̄positio est nō vera igitur. a. p̄positio nō est vera ab affirmatiua de p̄dicato infinito. et c̄. **C** Ad arḡm̄ igitur cū dicebat ista est affirmatiua: chymera potest non esse concedo igitur asserit chymeras posse ēē: nō v̄z arḡm̄. q̄ etiaz quelibet illaruz est affirmatiua posse est chymeram nō ēē: necesse est chymera nō ēē: et nulla illaruz asserit chymeras posse ēē: sicut ergo concedo q̄ chymera nō esse est posse: ita concedo q̄ chymera potest non ēē: et q̄ potest ēē q̄ chymera nō est. q̄ posse est chymera nō ēē: nunq̄ tamen concedo q̄ chymera nō ēē possit ēē. q̄ non est posse ēē chymeram non ēē. et cum dicitur q̄ ad non ēē nō est potentia. veruz est de potentia nāli actiua vel passiua absoluta vel respectiua sed nō est veruz de potentia logicali de qua est sermo p̄sens. **C** Ad quartuz arḡm̄ contra octauaz conclusionē concedo. q̄ illa est necia omnis hō est animal. et q̄ suum adequatū significatū est necium et q̄ necessario omnis hō est animal. Et tunc ad arḡm̄. n̄z non si aliquid ē omnis hō est animal igitur nō necessario omnis hō est animal: loquendo de bonitate p̄se formalis concedo conditionales que est aīis et nego p̄nam: nec ex opposito sequitur oppositum tanq̄ ab exposito ad alteraz exponentiaz. si enim ista sic exponeret necio omnis hō est animal. et si aliquid est omnis hō est animal loquendo de conditionali formalis: tūc nō necio deus ēē: q̄ si nō aliquid est deus est formalis loquendo. **C** Et ad confirmationē cum dicit oēm hōiem ēē est istum hōiem ēē. et sic de singulis sed nō est necesse istum hōiem ēē. et sic de singulis. igitur non est necesse omnem hōiem ēē. p̄z q̄ p̄na non valet. sicut hō sequitur deum ēē est xpm̄ ēē sed non est necesse xpm̄ ēē igitur nō est necesse deum ēē: solem ēē est solem calefacere istam domum: sed nō est necesse solem calefacere hanc: igitur nec est solem ēē. **C** Et ita p̄ter concedo q̄ hōiem ēē est illuz hōiem ēē vel alium. et sic de singulis. et tamē necesse est hōiem ēē et precise est contingēs illum hōiem ēē vel illuz hōiem ēē: vel sic de singulis. **C** Contra istā responsionē arguit̄ p̄bando q̄ non necio omnis hō est animal. n̄z nō aliquat̄ omnis hō est animal igitur nō necessario oīs hō est animal. p̄na p̄z. q̄ ex opposito p̄ntis sequit̄ oppositum aīis. n̄z sequit̄ necario omnis hō est animal igitur vere omnis hō est animal: eo q̄ arguit̄ ab inferiori ad suum superius et sequit̄ vere omnis hō est animal igitur aliquat̄ vere omnis hō est animal. et per p̄ns a p̄mo ad vltimuz sequit̄ necio omnis hō est animal igitur aliquat̄ omnis hō est animal. p̄bata igitur p̄na probatur aīis p̄ncipale. v̄z. non aliquat̄ omnis hō est animal q̄ non talis omnis hō est animal: nec talis omnis hō est animal. et sic de singulis ad bonū intellectuz igitur non aliquat̄ omnis hō est animal. p̄na p̄z et aīis p̄batur. q̄ si talis omnis hō est animal for. est hō et p̄o est hō igitur taliter for. est hō et p̄o est hō q̄ non bene sonat.

C Secūdo arguitur nullo modo omnis hō est animal. igitur non aliquat̄ omnis hō est animal. p̄na t̄z ab vno conuertibili ad reliquuz. et aīis probat. q̄ si aliquo modo omnis hō est animal sit ille modus. c. tunc sic. c. modo omnis hō est animal et ego sum: hō igitur. c. modo ego sum animal. et per p̄ns. c. modo ego sum animal et tu es animal. et per p̄ns. c. modus est modus cōis q̄ est falsum. q̄. c. modus est simplex et singularis quo differo a te vel e conuerso similis stare me desinare ēē. c. modo remanēte et te desinare ēē. c. mō remanēte q̄ est falsum. **C** Ad hec respondet concedēdo illaz necio omnis hō est animal tenendo li necio aduerbiali exponibilis et ista similis aliqua liter omnis hō est animal: sumēdo li aliquat̄ ēē aduerbialiter: et sic sumendo dico q̄ non h̄z p̄bati per demonstrationem resoluibilis sed h̄z p̄cise cās veritatis determinātes pernotas aduerbiali sumptas sicut sunt h̄mōi possibiliter impossibilit̄ necio contingēt̄ vere et false: ita q̄ bene sequitur politer omnis hō est animal: igitur aliquat̄ omnis hō est animal: impossibilit̄ necio et contingēt̄ omnis hō est animal igitur aliquat̄ omnis hō est animal: et tunc concessa p̄na: non d̄z aīis aliqd̄ illoruz resoluibilis probari sed solū exponibilis iuxta doctrinā alias traditam. isto ergo modo sumendo p̄z q̄ ista p̄na nō valet nullo modo omnis hō est animal igitur nō aliquat̄ omnis hō est animal. Verū tamen bene potest concedi q̄ aliquo modo omnis hō est animal: sicut concedit̄ q̄ aliqui omne animal fuit in archa noe et p̄ter concedat̄ q̄. c. modo omnis hō est animal: nec sequit̄. c. modo omnis hō est animal for. est hō igitur. c. modo for. est animal: nec arguit̄ distributiue ad suum inferius p̄pter determinationē p̄cedentem. sed d̄z sic arguit̄ for. est. c. mō hō: ergo for. est animal: et icendo q̄ hec p̄p̄ō. c. modo omnis hō est animal. sic exponitur. c. modo hō est animal et nō est hō. c. mō non animal. igitur et c̄. q̄ vero stat et q̄ li. c. modo nō determinaret illā distributionē: ideo tunc neganda esset illa aliquo modo omnis hō est animal. n̄z tamen ista aliquat̄ omnis hō est animal: sumendo li aliquat̄ aduerbiali. si vero sumet nominali et sine h̄mōi determinationē ad distributionē negaret illa sicut et altera: aliquo modo omnis hō est animal: vel illa necessario omnis hō est animal tenendo li necio nominaliter pro mō intrinsecō homini. quare et c̄. **C** Ad vltimum concedo illaz ēē necessariā nullus hō est animal et nego q̄ contingēt̄ nullus hō est animal. et tunc ad arḡm̄. oīs modo nullus hō est asinus sed omnis modus contingēs ē modus igitur omni modo contingēt̄ nullus hō est asinus. cōcedo p̄nam et aīis et p̄ns et ultra cūz concludit̄ igitur contingēt̄ omnis hō est animal. p̄z q̄ nō valz consequentia et cā dicta est p̄ns. si. n. p̄na ēē bona p̄baret per simile argumentū q̄ necio nullus hō est asinus et contingēt̄ nullus hō est asinus. possibiliter nullus hō est asinus et impossibile nullus hō est asinus. vere nullus hō est asinus et false: nullus hō erit asinus quoz non q̄libet videt esse verū. Est igitur p̄cedenduz q̄ vere possibiliter et necio nullus hō est asinus sicut est cōcedenduz q̄ verū est nullum hōiem ēē asinum posse est nullū hōiem ēē asinū necesse est nullum hōiem ēē asinum et c̄.

V predicta de possibilitate impossibilitate necessitate et contingēt̄a claris innotescāt diuisiones talium ac subdiuisiones expedit declarare incipiēdo p̄mo ab impossibili p̄positione est p̄mū notandum q̄ quedā est p̄p̄ō impolis ex terminis quedaz ex suo significato. **C** Propositio impolis ex terminis dicit̄ ēē illa que ēē impolis h̄z suuz significatū adeqtū nō sit ipole: sicut est h̄z hec p̄positio est impolis: vel illa: hec p̄positio non est possibilis se ipsis dem̄stratis. **C** Propositio ipolis ex suo significato dicit̄ ēē illa cuius impossibilitas confurgit ex suo significato ita q̄ ex eo est impolis q̄ suum adequatū significatum est ipole et si non ēē ipole illa p̄positio nō ēē impolis: sicut illa hō est asinus vel nullus deus est. **C** Sc̄dm̄ notabile est istud: p̄p̄ōnum impossibiliū ex suo

significatio quedam est impossibilis per accidens quedam per se. **¶** Propositio impossibilis per accidens dicitur esse illa cuius adequatum significatum est unipole et aliqui non fuit impole sicut ista tu non fuisti. **¶** Propositio impossibilis per se dicitur illa cuius significatum adequatum est impole et semper fuit impole sicut illa homo est asinus. **¶** Tertium notabile est istud: propositum impossibilium per accidens quedam est impossibile simpliciter et quedam secundum quid. **¶** Propositio per accidens impossibilis simpliciter est illa cuius adequatum significatum est impole tam naturaliter quam supernaturaliter sed non fuerit impole naturaliter vel supernaturaliter. Exemplum de ista tu non fuisti: huiusmodi significatum fuit verum et non potest esse verum per potentiam creatam nec per potentiam increatam. deus enim non posset facere quod tu fuisti cum non possit facere preteritum non esse preteritum iuxta sententiam omnium doctorum et precipue approbatorum. **¶** Propositio impossibilis per accidens secundum quid dicitur esse illa cuius adequatum significatum est impole naturaliter solum et aliqui supernaturaliter non fuit impole. Exemplum per se de ista adaequatum significatum fuit verum et non potest naturaliter esse verum: sed bene supernaturaliter quod deus potest reparare adaequatum et quodlibet preteritum corruptum. **¶** Quartum notabile est istud propositum de per se impossibilem quedam est simpliciter impossibile et quedam secundum quid. **¶** Propositio per se impossibile simpliciter dicitur esse illa cuius adequatum significatum est impossibile et semper fuit impole tam naturaliter quam supernaturaliter ut deus non est per se per nullam potentiam potest esse verum deus non esse. **¶** Propositio impossibilis per se secundum quid dicitur esse illa cuius adequatum significatum est impole et semper fuit impole solum ut homo est asinus: cuiusmodi quodlibet animal est per se huiusmodi significata sunt ipolia et si fuerint impossibilia apud naturam creatam sed non increatam et imensam. **¶** Quintum notabile propositum per se impossibilem quedam implicat formaliter conditiones quedam non sed materialiter solum. **¶** Propositio per se impossibilem implicans formaliter conditiones dicitur esse illa ex qua formaliter sequitur dictio ut homo est asinus. **¶** Propositio per se impossibilem implicans materialiter conditiones dicitur esse illa ex qua sequitur dictio materialiter ut nullus deus est. **¶** Sextum notabile est istud propositum impossibilem formaliter implicanti conditiones quedam implicat formaliter solum quedam plusquam formaliter et quedam formalissime. **¶** Propositio implicans conditionem formaliter solum dicitur esse illa ex qua sequitur formaliter dictio et naturaliter solum ut homo est asinus album est nigrum calidum est frigidum. **¶** Propositio impossibilem implicans conditionem plusquam formaliter dicitur esse illa ex qua sequitur dictio formaliter tam naturaliter quam supernaturaliter ut homo est non risibilis. Ex ista appetit apud utraque naturam: sequitur eundem esse boiem et non esse hominem. et isto modo ista non implicat conditionem homo est asinus eo quod stat boiem esse asinum per potentiam divinam et album esse nigrum sicut alias declaratum est. **¶** Propositio implicans formalissime conditionem dicitur esse illa ex qua sequitur formaliter dictio apud quodlibet intelligibile vel intellectus esse: ut homo est non animal tu es aliud a te: intellectus enim non posset imaginari siue concipere aliquid esse boiem et non esse animal. sicut posset intelligere aliquid esse boiem non intelligendo ipsum esse risibilem. cum propria passio sit posterior suo subiecto: ideo hec homo est non risibilis isto modo non implicat conditionem: sed secundo modo hanc autem declaro propter maiorem rationem formalis et materialis quam in certo puncto ad istum locum remissi. quare etc. **¶** De propositione possibili consimilia sunt notabilia declaranda et hoc propter aliquos quod eadem elicere posset subtilis speculator. **¶** Primum ergo notabile est istud quod propositum possibilem quedam est possibile ex terminis quedam ex suo significato. **¶** Propositio possibilis ex terminis dicitur esse illa cuius possibilitas non dependet a suo significato ut hoc propositum est polis seipsum demumfata. **¶** Propositio vero polis ex suo significato dicitur esse illa cuius possibilitas dicitur ex suo significato ut tu curris. **¶** Secundum notabile propositum polis ex suo significato quedam est polis per accidens quedam est polis per se. **¶** Propositio polis per accidens dicitur esse illa cuius adequatum significatum est pole et aliqui erit impole ut antequam non fuit. **¶** Propositio polis per se dicitur esse illa cuius adequatum significatum

tum est pole et semper fuit possibile et semper erit pole ut aliquid est. **¶** Tertium notabile est istud propositum possibilem per accidens quedam est polis simpliciter quedam secundum quid. **¶** Propositio per accidens polis simpliciter dicitur esse illa cuius adequatum significatum est pole et aliqui erit impole tam naturaliter quam supernaturaliter ut antequam non fuit. **¶** Propositio per accidens secundum quid polis dicitur esse illa cuius adequatum significatum est pole et aliqui erit impole naturaliter sicut antequam non fuit que nunc est possibilis et post corruptionem antequam non fuit impossibile et hoc naturaliter solum quod supernaturaliter satis polis erit. **¶** Quartum notabile est istud propositum possibilem per se quedam est per se simpliciter polis quedam secundum quid. **¶** Propositio per se simpliciter polis dicitur esse illa cuius adequatum significatum est pole et semper erit pole tam naturaliter quam supernaturaliter ut aliquid est. **¶** Propositio per se possibilem secundum quid dicitur esse illa cuius adequatum significatum est pole et semper erit pole et hoc supernaturaliter solum: ut nullum animal est: naturaliter enim significatum hoc propositum non est pole sed bene supernaturaliter. **¶** Aliud declarandum est necessitatis propositum quo notanda sunt et quatuor notabilia. **¶** Primum notabile est istud quod propositum necessitatis quedam est necessaria ex terminis quedam ex suo significato. **¶** Propositio necessaria ex terminis est illa cuius necessitas non egreditur ex significato ut per se ista hoc est necessaria. **¶** Propositio necessaria ex suo significato dicitur esse illa cuius necessitas dependet ex suo significato ut deus est. **¶** Secundum notabile est istud propositum necessitatis ex suo significato quedam est necessaria per accidens quedam per se: propositum necessaria per accidens dicitur esse illa cuius significatum est necessarium et aliqui fuit falsum ut tu fuisti. **¶** Propositio necessaria per se dicitur esse illa cuius significatum est necessarium et semper fuit necessarium et semper erit necessarium ut deus est. hoc est animal. **¶** Tertium notabile est istud propositum necessitatis per accidens quedam est per accidens simpliciter necessaria quedam autem secundum quid. **¶** Propositio per accidens simpliciter necessaria dicitur esse illa cuius tam naturaliter quam supernaturaliter significatum adequatum est necessarium et aliqui fuit falsum ut tu fuisti. **¶** Propositio necessaria per accidens secundum quid dicitur esse illa cuius solum naturaliter significatum adequatum est necessarium et aliqui fuit falsum ut adam non est vel non erit per se quod quilibet istarum est necessaria via nature sed non potentie diuine. **¶** Quartum notabile est istud propositum per se necessitatis quedam est simpliciter necessaria. quedam autem secundum quid: propositum necessaria per se simpliciter dicitur esse illa cuius adequatum significatum tam naturaliter quam supernaturaliter est necessarium et semper fuit necessarium et semper erit necessarium ut deus est: aliquid est. **¶** Propositio per se necessaria secundum quid dicitur esse illa cuius adequatum significatum potest naturaliter est necessarium semper fuit necessarium semper erit necessarium: ut hoc est animal est: per se enim quod necesse est boiem esse non quidem supernaturaliter sed naturaliter solum. **¶** Ultimo de contingentia propositum est dividendum et subdividendum ut res magis clareat veritati. **¶** Primum notabile est istud quod propositum contingentium quedam est contingens ex terminis quedam ex suo significato. **¶** Propositio contingens ex terminis dicitur esse illa cuius contingentia non dependet ex suo significato ut hoc propositum est contingens seipsum demonstrata. **¶** Secundum notabile est istud quod propositum contingentium ex suo significato quedam est per accidens contingens quedam per se contingens. **¶** Propositio per accidens contingens quedam per se contingens dicitur esse illa cuius significatum est contingens et aliqui erit impole vel necessarium ut tu curris et tu non curris. **¶** Propositio per se contingens dicitur esse illa cuius significatum adequatum est contingens et semper erit contingens ut hoc erit demumfatum uno quod nunquam erit sed poterit esse bene. **¶** Tertium notabile est istud propositum per accidens contingens quedam est simpliciter per accidens contingens quedam secundum quid. **¶** Propositio per accidens simpliciter contingens dicitur esse illa cuius tam naturaliter quam supernaturaliter adequatum significatum est contingens et aliqui erit necessarium vel impole: ut antequam non fuit et antequam non fuit. per se quod quilibet illarum est contingens per utraque potentiam. quarum prima aliqui erit necessaria et secunda contingens tam naturaliter quam supernaturaliter. **¶** Propositio per accidens secundum quid contingens dicitur esse illa cuius adequatum significatum

est cōtingens et aliquādo precise naturaliter erit impossi-
bile vel necessarium ut antepōs est et antepōs nō est p3 q
quolibet illarū est cōtingens et post corruptionē antepōi
pme significatum adequatū erit impole et scde necium et
hoc per solā potentia nālem q: per supnālem adhuc vtra
q: illarū eēt cōtingēs. **Q**uartū notabile est istud pro
positionū per se cōtingentiū quedā est simplr cōtingēs que
dam fm qd: ppō per se simplr cōtingens dī eē illa cuius
significatū adequatum taz nāliter q: supnālit est cōtingēs
et semp erit cōtingēs: ut hoc erit vel hoc non erit: demfato
vno qd: nunq: erit sed poterit eē. **P**ropō per se f3 qd
cōtingēs dī eē cuius significatū adequatum pisse supernāli-
ter est cōtingēs et semp erit cōtingēs ut anial est et nullum
anial est. celum mouet. celum non mouet. p3 q qlibz il-
larum est per se cōtingēs apud potentia dīnā nō absolu-
te cum nāliter vna sit necia et alia impolis. **E**x pdictis
infero quasdam veritates. Prima est q nō omne neciū
vel impole est per se vel per accēs vel simplr vel fm qd
impole vel neciū. p3 de impoli vel necio ex terminis so-
lum et ita dicat de poli et cōtingēti. **S**ecda veritas ali-
quod est impole et nō per accēs impole. Ex quo nō seq-
tur qdlibet formalr vel māliter. p3 nā ex ista hoc est ipole
non sequit hōiem eē asinum nec te currere cuz significata
antecedētis et oppositū pntis stent simul: stat enī hanc esse
mpolem et nullum hōiem esse asinum: et te nō currere.
Ex ista veritate sequit q aliqd est neciū et nō per accē
dens qd nō sequit a quolibet formalr vel māliter patz de
hōicōno ppōnis pposite. **T**ertia veritas aliqua est p-
positio polis et impolis et aliqua alia necia et cōtingēs. pro-
batur de hac ppōne nullam anial est que est polis super-
naturaliter et impolis nāliter: f3 p3 de hac. hō est: que est
necessaria nāliter et cōtingēs supnaturaliter. si qd vnq: con-
cessi q necio hō est anial et q nullum qd eē est impole pēi
se nāliter: locutus sum in istis et in alijs iuxta modū alioz
logicoz. **E**t si arguit sic. b. ppō est impossibilis igit bec
ppō eī nō polis igit bec ppō nō est polis. et per pns ea-
dem ppō est possibilis et nō est polis qd est hōicōno. dicif
q ista pns pma nō v3. nec semp a termino pnatūo ad ne-
gatiū v3 pns. sicut alias fuit ostensam. **A**lter dicit cō-
cedendo q illa est polis et q ista non est possibilis: nec ista
sunt hōicōna. q: in equiuocis non est hōicōno. vnde hōi
termini pole impole neciū et cōtingēs sunt termini equi-
uoci in sua maxime cōitate et diuidunt in suis min? cōibus
equiuoce: qui per affirmatiōes et negatiōes nō habebunt
hōicōnē: sicut contingit de talib? canis currit et nullus ca-
nis currit. dato q si canis in illis equiuoce supponat in vna
pro cane latrabili in alia p cane celesti vel marino: ita in p-
positione si in vna sumitur possibile naturaliter et in alia su-
pernaturaliter non est contradictio in illis. op3 enīz termi-
nos vniuoce et non equiuoce sumi qd.

Pro finali complemēto huius tractatus sit istud
dubium declarādū vtrūz eadez ppō sit vera
et falsa. aut necia et cōtingens vel possibilis et
impolis vniuoce loquēdo. s. fm eandē nām et
arguit multipliciter sic. et signo illam ppōne:
deus est deus est: p3 q ista est falsa. q: signifi-
cat cōuertibilr q deus est aliqua talis ppō deus est et q
ipsa sit vera. p3 q: est duo vera v3. deus est et deus est.
Secdo arguit sic. aliqua est ppō que h3 plura significa-
ta adequata quoz vnum est falsum. et aliud verū: igit ea-
dem ppō est vera et falsa. p3 pns eo q ppō non dī vera
vel falsa. nisi rōne sui significati saltem si non fuerit talis ex
solis terminis. ass p3 de tali ppōne deus est hō est: que
h3 tria significata adequata. v3. sui et suarū partū. quo-
rum significatoz significatū suū est falsum et significata
partū sunt vera. **T**ertio arguit sic. et signo imparie-
te vel in carta istam hō est alial ad quā cōcurrūt eque pmo
so: et plato. et eque pmo per eam concipiunt so: q hō est
anial. plato vero q hō est asinus: tunc arguo sic. b. pposi-
tio eque pmo significat verū sicut falsum. et econuerso: igit
significat pmo verū et significat pmo falsū. et per pns ipa

est vera et falsa. pns p3. q: non videtur rō quare magis sit
vera q: falsa vel econuerso. cum eque pmo significet verum
sicut falsum et econuerso. **I**n oppositū arguit sic. Si ali-
qua ppositio est falsa ipsa est non vera. p3 q: falsum et non
verū cōuertunt: et si ista ppō est non vera ista ppō nō est
vera ab affirmatiua de pdicato infinito. **C**onfirmat. nā
dīfinitio veri: est illud q nō est falsum: ut ait cōmētato: su-
per qto metaphysice pmo. 21. igit nulla est ppō que si
mū sit vera et falsa. **S**ecdo arguit sic. Nam si aliqua p-
positio esset simul va et falsa. b. esset q: vni adēte significa-
ret verum et alteri adēquate significaret falsum. Et tūc se-
quitur q: stat aliqua ppositionē esse vniuersalem particula-
rem indefinitam singulare: affirmatiua et negatiua: exce-
ptiuam: exclusiuam et reduplicatiua: copulatiua: condi-
tionalem et disiunctiuam: temporale: causale: locale: et sic
omni modo ad placitū dīnāfabilē. pns tenet. q: stat per
eandē ppōne scriptaz per in positionē aut alio modo mūl-
tos concipere dīuisim vlr particulariter simplr. et sic vtra
aduerbialiter ut dictū est. consequēs falsum ppter repu-
gnantiā de descriptionū talūz denominatiū. dī. n. vltis est illa
in qua subicitur terminus cōis explicite vel explicite signo
vniuersali determinatus. **E**t indefinita in qua subicitur
terminus hōi sine signo: modo subici cum signo et sub-
ci sine signo videt implicare hōicōnē et hōi iplicatio se-
quit alias denominatiōes inuicēz cōbinando. **I**tem seq-
tur q eadem ppō est de presenti de preterito et de futuro
de scdo adiacente et de tertio adiacente de veri bo adiecti-
no et de verbo substantiuo de terminis cōpositis et de ter-
minis simplicibus: que nō sunt vera. **I**tem sequit q ex
vero sequit falsum. et ex necessario sequit qdlibet sicut ex
impossibili: et q impossibile sequit ad quolibet: et impossi-
bile implicans hōicōnē est admittendū et infra tēpus
obligationis cōcedendū: et q aliqd est possibile qd nō est
admittendū: que non sunt vera. q: repugnant regulis lo-
gicomm. et pns p3. si eadem ppō esset necessaria et impos-
sibilis. **I**tem sequit q vnus simplex terminus eēt ve-
rus vel falsus affirmatiuus vel negatiuus sicut ppō. pns
p3 dato q vnus affirmatiue vel negatiue complexe vel p
in potentia cōciperet: et aliam incomplexē. Similr per in po-
tentiam: pns est contra Aristo. in tertio metaphysice capi-
tulo nono. vbi dicit q veritas vel falsitas non est in termi-
nis: sed in oratiōibus et nono metaphysice capto tertio ve-
rum incomplexū nō est affirmatio: sed ut dicto affirmatio et
dicto non sunt idē. quare et c. **A**d argumēta ergo ad p-
mū p3 solutio per ea que dicta sunt in pma parte circa ma-
teriaz de scire et dubitare. et in scda parte in mā de hōicō-
rijs. vbi concedunt multe conclusiones faciētes ad hoc p-
positum. veruntamē concedo q eadē ppō est vera et fal-
sa. Est. n. duo vera et vnū falsū. stat et q aliqua sint duo
falsa et vnum verū: ut deus non est: homo est asinus: ipsa
enim tota vera est et sue partes tam deus nō est q: hō est
asinus: nunq: tñ est cōcedendū q eadez ppō est ppō ve-
ra et eadem est ppō falsa: b. posset concedi q eadem p-
positio est ppō vera et ppō falsa simul collectivē. **E**t
tamē notandū q dato q. a. sit ista deus est deus est. si p-
ponitur. a. nō conceditur. a. nec negat. a. quousq: non fue-
rit certificatio facta de. a. an sit vna ppō vel nō. si vna ne-
gat: si plures et nō vna cōcedit: q: tunc concedere. a. non
est nisi concedere quālibet istaz deus est. **I**tem si pmo
modo sumēdo. a. pponitur. a. ppositio est vera. querat
an li vera teneat adiectiue singulariter vel substantiue plu-
raliter. pmo modo negat et scdo modo cōcedit. Et ita in
alijs est dicendū. pcedēdo q eadē ppō est possibilis et im-
possibilis ut tu es: homo est asinus et aliqua necessaria et
cōtingens ut tu es: deus est et c. **I**tem notandū q in
pposito nō sumo ppōnem nisi modo cōi. p ppōne crea-
ta scripta vocali vel mentali: q: vlr sumendo debent con-
cedi q deus est de? et q: de? est illa ppō deus est que est
essentia diuina. ipsa. n. est ppō de se ipsa. **A**d scdm ar-
gumentū concedo q eadez ppō h3 plura adequata signi-
ficata non sibi adequata: vnde deū esse et hōiem esse non

possunt adequare illa deus est hō est s; bene partes ipsi.
 Ad tertium arg^m dico admissio illo casu sumendo li pri-
 mo exponi biliter q̄ ista est vera hō est aial eo q̄ suum si-
 gnificatum adequatū est vey a quo depēdet eius veritas.
 lz. n. plato concipiat per ipam falsuz. nō ppter hoc ista dī
 falsa. q; non cōcipit eius adequatū significatū sed scōariuz
 significatuz rōne cuius ppō nō dī vera nec falsa: imo da-
 to adhuc q̄ nullus cōciperet per eam aliqd̄ vey sed mul-
 ti falsum: adhuc ipsa esset vera ppter eius adequatū signi-
 ficatum vey. qd̄ lz nō significet: eiusde; tñ esset significati-
 ua vel altera similis sine noua impōne. Item dato q̄ il-
 la ppō significaret infinita significata vera & non hoīem eē
 anial. ipsa esset vera & nō rōne alicuius significatū qd̄ signi-
 ficaret: sed rōne sui adequati significatū qd̄ nō significaret.
 Et ita dicat de tali: homo est asinus. q̄ ipsa est falsa & ipō
 sibilis q̄stūcūq; significaret veruz. q; non significaret illud
 adequate sed scōarie forte & ex p̄nti vel ex noua ipositio-
 ne que non h; causare veritates vel falsitates in ppōne: s;
 bene significatū adequatū si hōmō significatū nō fuerit ve-
 rum vel falsum ex solis terminis.

Amplius ad p̄ncipale arguē sic. & pono q̄. a.
 sit illa ppō scripta in muro oīs hō est
 anial & b. ista ppō aliquis hō est anial scripta sub. a. parū
 distanter: a quibus trabant due linee a puncto cōcurrēte
 in quo ponat li econuerso q̄ sit. c. ppō. isto posito arguē
 sic. c. ppō est dependens. ppō: cuius dependētia consur-
 git a propōne p̄ori que est impendens ppō. igit̄ eius de-
 pendentia egredit̄ ab. a. vel a. b. sed non videt̄ quare plus
 ab. a. q̄. a. b. igit̄ ab vtraq; dependet inesse ppōnis: tunc
 sic ab. a. dependet & a. significat p̄mo & adequate omnez
 hoīem esse anial. igit̄. c. significat p̄mo adequate oē aial eē
 hoīem. vltērius. c. dependet. a. b. & b. significat adequate
 aliquem hoīem esse anial. igit̄. c. significat adequate aliqd̄
 anial esse hoīem: tunc sic. c. significat adequate oē animal
 esse hoīem qualiter esse est falsum. igit̄ ipsa est falsa & idez
 c. significat adequate aliqd̄ anial esse hoīem qualiter esse ē
 verum igit̄. c. est p̄positio vera. Iste p̄ntē tenent per hoc
 q̄ non est p̄positio vera nec falsa ex solis terminis & con-
 sequēter habeo q̄. c. ppō ē vera & falsa. Scōdo argno
 sic vt p̄us. pono q̄ sit scripta in pariete B ppō omnis hō/
 mo est anial que est vera vt p; & q̄ ipsa sit falsa arguē sic.
 quel; talis ppō anial est omnis hō est falsa. vt p; que sit.
 b. sed. a. est. b. igitur. a. est ppō falsa. p̄ntē p;. cu; maior; &
 minor; p̄bō. istaz illi quatuor termini omnis hō est anial
 sunt illi quatuor termini aial est omnis hō sed p̄mi sunt. a.
 & secundū sunt. b. igit̄. a. est. b. p̄ntē p; cu; maior;. q; alias sta-
 ret illos quatuor terminos desinere esse omnis hō est ani-
 mal alijs non desinentib; esse. v; anial est oīs hō ēt mior;
 p; q; sicut illi termini omnis hō est anial sunt. a. p̄positio
 ideo videt̄ q̄ a pari q̄ illi anial est omnis hō sunt. b. ppō.
 Tertio arguē sic. & signo vauū circulū in cuius circū-
 ferentia ponant istī tres termini hō: est. hō. eque distātes
 & in centro ipsius hoc signum omnis: q̄ etiā regat ab eo-
 dez verbo adiectiue est: a quo aliquis istoz terminozum
 homo. isto posito arguē sic. illud signum oīs necessario ē
 pars suppositi vel pars apppositi sed nō est rō quare plus
 sit pars suppositi q̄ apppositi & econtra. igit̄ est pars vtrius
 q̄. & per p̄ntē istī quatuor termini in isto circulo omnis hō
 est hō sunt tam illa ppō omnis hō est hō q̄ illa hō est oīs
 hō & econtra. sed quel; talis omnis hō est hō est vera & q̄/
 libet talis hō est omnis hō est falsa igit̄ ppō vera est ppō
 falsa. Ad hec respondet ad p̄mū admissio casu cōcedo
 q̄. c. ppō dependet ab. a. vel. a. b. & cū dicit̄ nō est maior
 ratio quare ab. a. q̄. a. b. igit̄ dependet ab vtroq;. non v; arg^m.
 sed bene sequit̄ q̄ ab vtroq; istoz pōt dependere: sic non sequitur tu scis aliter istoz esse verū demfatis illis
 rex sedet & nullus rex sedet: sed nō est maior rō de vno q̄
 de alio igitur tu scis vtrūq; istoz esse vey: sed bene sequit̄
 q̄ vtrūq; istoz potes scire eē vey. Et si querit̄ ex quo
 c. dependet ab vno illoz a quo ergo depēdet: r̄ideo me
 nescire. scio. n. c. dependere ab vno istoz tñ a nullo istoz

scio. c. dependere & ita. c. esse verū vel falsum. tñ nescio. c.
 esse verum. nec scio. c. esse falsum. non ergo debet conce-
 di. c. nec d; negari quousq; nō sit facta cōnēctio inter oppo-
 nentem & r̄ndentes a quo illoz dependere debeat: & si cō-
 uentū fuerit q̄ ab. a. negat̄ tunc. c. sicut & illa cui subordi-
 natur oē anial est hō. Si vero ponat. c. depēdere. a. b. cō-
 cedatur. c. sicut & ista aliqd̄ anial est homo. vbi tñ amouet̄
 a. c. dependent. a. b. & sic debet concedi simplr sine vltē-
 riori quēsito. si aut̄ a moueret̄. b. a. remanente. c. depēde-
 ret ab. a. & negatur absq; cōuenientia petenda. Ad scōdū
 arg^m dico q̄ ista est vera. omnis hō est aial & nō falsa. Et
 ad arg^m illi quatuor termini omnis hō est anial sunt illi q̄-
 tuor termini anial est omnis hō. cōcedo. & illi quatuor sunt il-
 la omnis hō est anial. cōcedo & illi anial est omnis hō sunt
 illa ppō anial est omnis hō: nego: sed sunt p̄cise illa omnis
 hō est anial. Si. n. illi quatuor termini anial est omnis hō
 deberent esse ista ppō anial est oīs hō. o; q̄ inter eos eēt
 ordo rectus vel retro gradus. Si p̄mo modo op; istū ter-
 minū anial esse p̄mū terminū & sic vltra. sicut est in. a. figu-
 ra. Si scōdo modo op; ipm esse p̄mū terminū: sed retro gra-
 dum sicut est in. b. figura: modo p; q̄ p̄dicti termini anial
 est omnis hō nō se hnt̄ in p̄dicto pariete sicut est. a. figura
 vel sicut est. b. figura igit̄ in illo pariete non est talis figura
 anial est omnis hō. & per p̄ntē illi termini qualiterq; voca-
 liter voluant nō sunt nisi ista omnis hō est aial. Ex p̄e-
 dicitis p; solutio de quadrato. a. b. c. d. in cuius. a. angulo
 ponat li omnis in. b. angulo ponat li hō in. c. angulo ponat
 tur li est in. d. angulo ponat li anial. dicendo q̄ in tali qua-
 drato illi quatuor termini sunt ista ppō omnis hō est aial
 & nō alia. eo q̄ p̄mus terminus est li omnis scōdū li homo
 tertius li ē: quartus li aial. ordinati iuxta ordinē angulorū.
 nam p̄mus angulus est. a. scōdū. b. tertius. c. quartus. d. si-
 cut p; in figura. Si aut̄ poneret̄ q̄ in q̄drato illo nō es-
 set p̄ortas nec posterioritas quo ad suos angulos b eēt im-
 possibile. si aut̄ poneret̄ hōmōi p̄ortas sed ad placitū: ita q̄
 posset cōpetere cuiq; angulo non r̄ideat̄ ad hōmōi pro-
 positiones quousq; fuerit facta cōuen^o de p̄ortate & poste-
 rioritate anguloz inter opponentē & respōdentes. vñ fm
 hūc modū si in angulo. a. scribes li anial & in angulo. b. li ē
 & in angulo. c. li omnis & in angulo. d. li hō. nō val; per re-
 sponalē assignari certa ppō in illo quadrato nisi p̄us deter-
 minatum fuerit de p̄ortate & posterioritate anguloz inter
 opponentē & respōdētē: ita q̄ si p̄mus angulus fuerit. a.
 & scōdū. b. tertius. c. & quartus. d. dicat̄ q̄ in tali quadra-
 to est ista ppō anial est omnis homo & nō illa omnis hō ē
 anial. & non aliqua talis anial est omnis hō. Itēz dicat̄
 de circulo q̄ si incircunferentia alicuius circuli scribant̄ istī
 quatuor termini anial est oīs hō eque distanter: nō assigne-
 tur statim ppō certa. q; illi termini p̄nt esse illa omnis hō
 est anial & illa similr anial est omnis hō: sed nō est pole q̄
 illi termini sint ille due ppōnes ideo sit p̄ueniētia cū oppo-
 nēte circa signuz vltē vtrum teneat̄ ibi sineat̄ thego^{cc} vel ca-
 thego^{cc}. si p̄mo modo assignet̄ ista ppō omnis hō est anial
 & nō ista anial est omnis hō. impole est. n. respectu eiusdē
 copule idem signuz teneri cathe^{cc} & sineat̄ thego^{cc}. si scōdo modo
 dicat̄ q̄ illi termini sunt ista anial est oīs hō. ppter cām dī-
 ctam. Si vō tales termini ordinarent̄ semp respōdeatur
 iuxta modū istum cū cōueniētia opponētis & r̄ndentis.
 Ex p̄dictis p; r̄ntio ad tertū arg^m cōcedo q̄ illi termi-
 ni p̄nt esse illa ppō omnis hō est hō. & p̄nt esse ista. hō est
 omnis hō. nō tñ est pole q̄ ipsi sint vtraq; illarū: cu; ergo
 dī q̄ non est rō quare li omnis plus teneat̄ se a parte sup-
 positū q̄ appositū verū est: ideo nō cōcedit̄ ibi aliquid nec
 negat̄: nec certa ppō assignat̄ quousq; nō fuerit facta cer-
 tificatio: an li omnis teneat̄ se a parte suppositi & sineat̄ the-
 gozemalice vel a parte suppositi & cathe^{cc}. p̄mo dī q̄ il-
 li termini sunt illa ppō. oīs hō est hō que concedit̄. scōdo
 dī q̄ sunt ista hō est oīs hō. que negat̄. Pariso: miter
 dicat̄ ad vnuz casum cōem quo ponit̄ q̄ scribat̄ ista. hō ē
 homo & sup copulā ponat̄ illud signum omnis rectuz ab
 eodem verbo. tunc querit̄ vtrum illi quatuor termini sint

ista homo est omnis hō: aut ista omnis homo est hō dubi-
tetur quilibet pars que sit: et iterū querat rōdēns si regit
a parte ante vel a pte post: si a parte ante dī q̄ illi termini
sunt illa ppō: omnis hō est hō: que vā est et nō ista: hō est
omnis hō: si a pte post dicat q̄ sunt illa: hō est omnis hō
que falsa est et neganda. **C** Et p̄dicta sequit q̄ ista propō
anial est omnis hō in scripto p̄dī eē illa omnis hō est anial
et eē. non tñ est pole q̄ illa sit ista: sicut nō est pole q̄ eadē
ppō sit vniversalis et indefinita. quare et.

Amplius ad p̄ncipale argū sic. b. ppō est falsa
non hō est anial et eadē pōt eē vera.
sine sua mutatiōe vel impōne ipsius vel sui significati ergo
pole est q̄ ipsa sit vera et falsa: p̄na p̄. q̄ si nō. o. q̄ ppter
aliquā diuersitatez in ante: a. p̄. istam li non pōt teneri
infinite sine sui mutatiōe igit pōt eē vera cum illis circun-
stantijs. a. p̄. q̄ illi ppōnī nō hō est anial pōt p̄poni li ali-
quid nulla impōne facta aut mutatiōe illi ppōnī aut suo si-
gnificato quo dato non est dubiū q̄ li non teneret infinite.
et sic illa non homo est anial eēt ppō vera. **C** Secōdo argū
sic. et pono q̄ so: dicat illā ppōnez totus so: est so: et pla-
to istā aliquis totus so: est so: et li. audiat totam ppōnez
so: et similit̄ totam ppōnem platonis p̄ter signum particu-
lare. isto posito argū sic. illa ppō totus so: est so: quā p̄-
fert plato est vera: q̄ ibi li totus tenet cathē et eadem est
falsa. igit et. p̄na t̄ cum in aiori et minorē p̄bo. cicerō so:
mat in cōceptu suo talem ppōnez qualis est illa quā audit
et eē sed so: mat sibi talem ppōnem qualis est propō so:
quā audit igit illa in conceptu cice. est falsa cui subordinat̄
t̄m ppō so: quā ppō platonis quā audit. et per p̄ns illa
est falsa. **C** Tertio argū sic. et p̄pono hinc ppōne omnes
hōies sunt asini vel hōies et asini sunt asini: que sit. a. querē
do vtrū sit vera vel falsa: si dī q̄ sit vera. hō illa est vna dī-
siunctiua cuius vtrāq̄ pars est falsa. igit et. si dī q̄ sit falsa
hō illa est vna copulatiua cuius vtrāq̄ pars est vā igit ipsa
est vā. **C** Et si dī q̄ non est copulatiua hō in a. ppōne sunt
due ppōnes coniuncte per notā copulatiōis igit ipsa est
copulatiua: et si dī q̄ ipsa nō est disiunctiua: hō in a. ppōne
sunt due cathēgōe disiunctiue per notā disiunctiōis igitur
est disiunctiua. **C** Ad rōnes ad p̄mā dī q̄ nulla ppō falsa
pōt esse vera sine sui mutatiōe intrinseca. q̄ non pōt esse
vera postq̄ fuit falsa: q̄n sibi cōicitur veritas que est que-
dam relatio distincta ab ipsa ppōne et a suo significato. ve-
rum tamē dato isto dī negando p̄nam: sufficit. n. mutatiō
alterius distincti a se et a suo significato ad cuius mutatiōe
li non aliter tenebit̄ q̄ p̄mo. et sic ppō habebit aliud ade-
quatum significati a p̄ori sed alias multe conclusiōes fue-
runt concessę. **C** Ad scōd̄ dī admissō casu q̄ illa totus so:
est so: quā profert plato est vera. et cū p̄bat q̄ illa sit fal-
sa. dico q̄ cice. non p̄fert ppōne talem qualis est ista quā
audit a platone: sed bñ tales qualis est ista quā audit a so:
et sic ppō quā audit a platone non subordinat̄ sue mentali
sed bene illa quā audit a so:. **C** Et si querit vtrum cice. in
audiendo platonē audiat verū vel falsū dico q̄ audit ve-
rum. **C** Ad tertium argū dīuersi dīuersimode rōderunt
illi qui vellent q̄ ppō denominat̄ a p̄mā nota: dicerent q̄
a. ppō est falsa et disiunctiua. Et tūc ad argū in ea sunt due
cathēgōice coniuncte per notā copulatiōis igit. a. est ppō
copulatiua: negarent p̄nam: q̄ op̄ illas cathēgōicas esse
partes p̄ncipales. a. q̄ nō eēt vey apud eos. illi vero qui
dicerent q̄ ppō p̄pothetica denominat̄ ab vltima nō con-
cederent. a. dīcedo q̄. a. est copulatiua. Et tunc ad argū ne-
garent p̄nam et dicerent vtrūq̄ q̄ ille nō eēt partes p̄n-
cipales. a. q̄ requirit̄. Et sic nunq̄ p̄bare q̄. a. ppō eēt
vera et falsa. Tenēdo igitur cum alijs q̄. a. ppō indifferē-
ter pōt eē copulatiua vel disiunctiua cū p̄ponit̄. a. non cō-
cedo. a. nec nego. a. nec etiāz p̄p̄te est dubitandum. a. sed
distinguedū: dīcedo q̄ si. a. est ppō disiunctiua. a. est ppō
falsa: si aut̄ copu^a vera est: nec dicat̄ determinate vtrūq̄ sit
vera an falsa copulatiua aut disiunctiua quousq̄ nō fuero
certificatus de. a. si aut̄ conueniētia fuerit in hoc q̄. a. sit dī-
siunctiua negabo. a. et dicam ip̄am eē disiunctiua falsam et

negabo ip̄am esse copulatiua. Et tunc ad rōnem rōde-
bo iuxta p̄nam rōtionem. Si vero placuerit opponit̄ q̄
sit copulatiua concedam. a. et negabo ip̄am eē vnam dīsi-
ctiua: et ad rōnem tenēdo modū regule rōtionis. conce-
do igit q̄. a. ppō potest eē copulatiua et pōt esse disiuncti-
ua. Et ita p̄ter dicat̄ ad alias propōnes equiuocas q̄bus
plura ad eade significata p̄sit cōr̄dere: sicut ibi: necessa-
rio hō mouetur si hō currit: non d̄z illa concedi subito nec
negari sed distingui: et iuxta determinationē necessitatis cō-
cedatur vel negat̄ illa. Et ita est dicendū in alijs cathēgōi-
cis: vt nullū anial eē est pole: oēm hominē eē est necitū:
non d̄z aliqua istarum subito concedi nec negari nec d̄z su-
bito concedi aliquāz illarum esse in sensu cōposito nec ali-
quam esse in sensu diuiso sed distingui iuxta cōpositionē et
diuisionem et iuxta certificationē rōdeat̄ concedēdo vel ne-
gando. **C** Iste modus rōdēdi est de intentiōe p̄bi i elen-
cis. ponit enī q̄ si milies exponat̄ vox equiuoca nō debes
pigescere distinguere q̄: semp debes distinguere.

Amplius ad p̄ncipale argū sic. et sit. a. ista ego
sum paulus. scripta in pariete: quāz
scimus eque p̄mo legentes ego et petrus: isto posito p̄z
q̄ ego lego vey cum ego suz paulus et petrus legit falsūz
cum ipse non sit paulus: sed nō legimus aliquā ppōnem
nisi istam scriptā vel partes eius igit simul est vera et falsa
vz pro hoc instanti lectionis. **C** Secōdo argū sic. aliqua ē
ppōitio que nec est vera nec fal^a et aliqua est que est ve-
ra et nō falsa et eē. igit aliqua est que ē simul vā et falsa. p̄z
p̄na q̄: dato medio cum vno extremo contingit dare alte-
rum. a. p̄obat̄. p̄o p̄ma parte de ppōne vocali que nō
est vera nec falsa. p̄bat̄ q̄: non est q̄n. n. subm est: p̄dicat̄z
non est et eē. q̄: successine profert̄. cāptur. n. voces cū mo-
tu locali. **C** Tertio argū sic. sit. a. ista hō est anial et sit rei
veritas q̄ p̄m̄s instituens impōnit ip̄am ad eade figū-
ficaret hōiem eē animal in lingua latina et hōiem esse asinū
in lingua barbarica: et p̄ponat̄. a. tam barbarice q̄ latine
et p̄z q̄ latinus concederet eā bene respōdēdo et barba-
ricus negaret eā bene rōdēdo. q̄: non videt ratio quare
vnus bene rōderet q̄ alius: argū ergo sic quilibz istozuz
bñ respōdet et vnus cōcedēdo et alter negādō. a. igit. a. est
concedendū et negādū. et per idē vey et falsū. q̄: signi-
ficatum ad eade. a. est verum vt p̄z igit. a. est verūz s̄r
significatum ad eade. a. est falsū igit. a. ē fal-
sū. a. p̄z per positū p̄mi instituentis. argū. n. sic. signi-
ficatum ad eade. a. est hōiem esse anial ex sola impō-
ne: sed eque bene iponebat̄ autēntice ip̄as ad eade signi-
ficare hōiem esse asinū sicut hōiem esse anial igit eque
bñ est ad eade significatū illius vnum sicut reliquū.
q̄re et. **C** Ad hec respondet ad p̄m̄z nō concedēdo nec
negando nec dubitando illam ego sum paulus: sed que-
ro qd demonstras per p̄nomē demonstratiuū si m e pau-
lum concedo eam et dico eā esse veram. et nego q̄ petrus
legat̄ p̄positionē falsam: sed legit ppōnem verā quā legē-
do profert vnam falsam vocaliter vel mentali. Eodē mō-
do dicendū de illa: ego suz masculus dato q̄ mulier et ma-
sculus legant ip̄am. **C** Ad alias responsū est. verū tamē
dico q̄ ppō vocalis est et quotiensq̄ est aliqua pars ei⁹
ipsa est: sicut contingit de rebus successinis in quibus pars
p̄or non manet cuz posteriori sed quādū manet aliq̄ eius
pars vel instans tam diu illa res successina est: et ita dicen-
dum est de ppōne vocali cuz sit res successina. **C** Ad ter-
tium admissō isto casu concedo q̄ quilibz illozuz bñ rōdet
vnus cōcedēdo et alter negādō. Et cū dī illa est conceden-
da et neganda concedo p̄nam et p̄ns: non tamē ex hoc seq-
tur q̄ aliqua propō sit vera et falsa. vñ si proponis. a. mili-
latino concedo. a. et dico. a. esse verum. Si vero barbaro
ipse b̄z dicere oppositū negando. a. asserendo ip̄am esse
falsū et vbi mihi proponat̄. a. est verum et falsū: nego
pro scōda parte: et cum dicit̄ significatū ad eade. a. est
falsū: nego. h. a. significat ad eade hōiem esse anial ex
sola impōne sed eque bene imponebat̄. a. significare ade-
quate hōiem esse asinū sicut hōiem esse anial igit eque

bene significat adequate illud: nego consequentiaz: sicut in simili pono qd p̄mus instituens posuit istaz. a. esse veruz in lingua latina & non esse veruz in lingua barbarica. patz qd b̄c p̄na nō v̄z. a. est v̄z ex sola impōne sed eque b̄n iponebat. a. nō eē verū sicut. a. esse v̄z igit eque bene. a. nō est verū. p̄z qd p̄na nō v̄z. alr̄ ōz cōcedere p̄dictoria. v̄z. a. est v̄z & idem. a. nō est verū. ¶ Sed r̄sio sic iterum de clarat: sit rei veritas qd tibi & sor. p̄ponā hanc. album esse nigrum est pole: aut quācūqz aliam equinocā. qz de oibz idem est iudiciū. & p̄z iuxta doctrinaz traditā qd nullus vestruz h̄z eā simplr̄ concedere aut simplr̄ negare quousqz nō fuerit facta certificatio. Cū ergo querit a me quō teneatur modus in illa r̄sio tibi nolo qd teneat in sensu diuiso: & sor. volo qd teneat in sensu p̄posito: & p̄z qd p̄pter diuersitatem impōnum cōtinue tu habes illā cōcedere: album esse nigrū est pole: & dicere ip̄az eē verā & teneri in sensu diuiso & nunqz habes ip̄am negare nec cōcedere ip̄am eē falsam: nec vnqz habes asserere ip̄am teneri in sensu p̄posito. oppositū vero oium istoz h̄z sor. sustinere p̄pter h̄tā sibi impōne faciā. Si ergo arguat tibi sic. significatū adeq̄tum illius est significatū diuisus ex sola impōne: sed eque bene ponit significatū adequatū eius esse cōpositū aut diuisum igit significatū adequatū eius est cōpositū: habes negare p̄naz: sicut in exēplo. pono tibi qd. a. sit propō vera significans adequate te non esse. patet qd tu nunqz habes cōcedere. a. eē p̄pōne veram adequate significātes te non esse & sor. qd idē. a. sit p̄pō v̄tra significans adequate te nō esse p̄z qd tu nunqz habes cōcedere. a. eē p̄pōne verā adequate significātes te non eē. qz tunc op̄z te cōcedere te eē & te non eē sequit. n. a. p̄pō est vera significās adequate te esse igit tu es. etlā sequit idem. a. est p̄pō vera significās adequate te non eē igit tu non es: si ergo cōcedis astita ōz te cōcedere p̄na que inter se formalr̄ p̄dicunt: nō ergo sequitur. a. significat adequate te esse ex sola ipōne. sed eque b̄n imponit ip̄m. a. adequate significare te nō esse sicut te esse igitur eque bene significat adequate te non esse patz: cōsequentiā non valere p̄z. quare &c.

Amplius ad p̄ncipale arguit sic. aliqua p̄pō necessaria est p̄pō cōtingens. igit pole est qd eadem p̄pō sit vera & falsa. p̄na t̄z & āna p̄bat. ¶ Itā eēntia diuina est p̄pō necia & eadez eēntia diuina est p̄pō cōtingens igit p̄pō necia est p̄pō cōtingens. p̄na t̄z. quia reducat ad sillm̄ demonstrādo p̄mā partē astitis: p̄z: eo qd essentia diuina est ista p̄pō deus est quā de se ipsa format: sc̄da pars p̄z de eadez eēntia diuina que est hec p̄pō ante christus erit dem̄strata illa quā ipsa asserit & determinat. ¶ Sec̄do arguit sic b̄ p̄pō. h̄o est anial est vera & falsa. igit tur &c. āna p̄bat. ¶ Itā ipsa significat adequate boiem eē anial qd concessum est: & eē significat adequate illū iminū boiem: esse illuz iminū anial. sed cōstat p̄mū significatum esse verū & sc̄dm̄ falsuz. igit &c. minorē p̄bo. & sit. a. p̄mū significatuz & sim. b. p̄pō vero sit. c. & arguit sic. c. significat. a. ex impōne solum & b. māliter igitur. a. s̄o: nō. b. est significatum adequatū. c. p̄na p̄z cuz p̄ma parte astitis: dato qd. c. sit p̄pō vocalis vel scripta. & sc̄da pars p̄bat. ¶ Itā ante impōnez terminoz sic significauit māliter. vñ si plata tuuc fuisset apud nō intelligentes terminos significasset qd ille terminus h̄o est iste terminus anial. ¶ Confirmat. naz ille terminus h̄o significat boiem ex impōne & se ip̄m māliter cum sit agens nāle māliter imutans potentia auditua vel visua: sicut & alie res nāles vt audibilia & visibilia. Et ita dicendū de alijs terminis. c. p̄pōnis igit. c. propō significat māliter. b. qd erat probandū. ¶ Tertio arguit sic. & capio illam copulatiuā dens est & chy est: que sit. a. tūc sic. a. est v̄z & falsum. igit &c. āna p̄bat. a. tūc h̄z de veritate sicut de falsitate & eē. igit non plus est denoiabile a falsitate q̄ a veritate p̄na p̄z. qz b̄mōi modus arguendi t̄z in oibus alijs denominationibus h̄rijs vel p̄uatijs. sequitur enim. a. tūc h̄z de albedine sic de nigredine & eē. igit. a. nō est plus denominabile ab albedine q̄ a nigredine vel eē. similiter sequit. a. tūc h̄z de caliditate sicut de frigiditate igit

tur non potius ab vno q̄ a reliquo h̄z denominari. ¶ Et si dicit tale qualificatū non d̄r̄ albi nec nigruz caliduz vel frigidū sed dicit de copulato extremo calidū & frigiduz album & nigrum tunc statim concludaz qd. a. copulatiua nec est vera nec falsa: sed est vera & falsa qd non est minus in conueniens q̄ concedere qd eadez propō est vera & eadē est falsa. ¶ Ad istas rōnes ad p̄mā nego qd p̄pō necia sit propō cōtingens. Et tunc ad arḡm nego p̄nam: sed b̄n sequitur qd aliqd qd est propō cōtingens est aliqd qd est p̄positio necia: sicut posito qd deus istas quatuor voces multiplicaret omnis h̄o est anial ad duo loca sic qd hec eē illa propō. omnis h̄o est anial & alibi illa anial est omnis h̄o. p̄z qd ille voces sunt illa propō. omnis h̄o est anial & alia similr̄ anial est omnis h̄o: & tūc ista propō vera nō eē ista propō falsa sed aliqua que essent vna eēnt alia. Sillr̄ dato qd esset propō cōis sicut solet pom̄ de boie cōis: si queret propō est propō vera & eadez est propō falsa igit propō vera eē p̄positio falsa. Et sic de alijs. ¶ Ad sc̄dam rōne concedo qd c. significat. a. adequate & nego qd significet adequate. b. & cuz dicit significat. b. māliter: nego: dico. n. qd illi termini h̄o est anial: māliter significando seip̄os rep̄stant p̄t vitaliter imutabili incomplexe & nō cōplexe fm̄ cōpōnem aut diuisionē cādo in eadē potētia cognitiua noticijs de seip̄is que non sunt propō sen cōplexe sed solūmodo taluz vocum vel figurarū simplices similitudines. sicut. n. tria colorata distincta nō cānt in potētia vitali visua aut fantastica cōplexione aliqua nec voces tres in potētia auditua ita in proposito de illis terminis. ¶ Et sic patz qd illa propō h̄o est anial non significat māliter illum terminū boiem eē illū terminū anial: sed si sic significaret hoc eē soluz ex impōsitione. ¶ Et ita dico de propōne mētali que nō significat seip̄az nisi incomplexe nec intēctiones ipsius aut actus eiusdē: non tūc nego qd cognitis terminis intellectus poterit formare vnā propōne que significabit māliter & adequate illū terminū boiem eē illum terminū anial sic cōponēdo li h̄o est li anial: nunqz tūc concedo qd ista propō sic significet māliter sed adequate & māliter boiem esse anial. ¶ Ad tertiu arḡm qd. a. copulatiua est falsa & impossibilis. Et tunc ad argumentū tūc h̄z de veritate sicut de falsitate & eē. igit nō plus est denominabilis a veritate q̄ a falsitate sophista cōcederet p̄ns p̄ falsam implicationē in suo p̄dictorio. verū tamē diuisa tali cauillatione nego p̄nam: & ad probationē dico qd non est similitudo ad qd ostendēdum aliqua sunt p̄physice notanda. ¶ Pr̄mūz notabile est istud qd denoiationuz quedā sunt h̄rie. quedā aut non in suis excellētijs. Exēplū p̄mi caliditas & frigiditas humiditas & siccitas albedo & nigredo. Exēplū sc̄di caliditas & humiditas frigiditas & siccitas albedo & nigredo dulcedo. hic dico qd denoiationes sc̄do sumpte simul & semel copulatiuā & copulatiue p̄nt denoiare subz cui sunt cōdicabiles. cōcedit. n. qd idem est albi & dulce: similr̄ qd aqua est frigida & humida ignis calidus & siccus. & sic v̄tra. ¶ Sc̄dm̄ notabile qd denoiationis h̄riaz quedā positive h̄riant que dam p̄uatiue. Exēplū p̄mi caliditas & frigiditas. Exēplum sc̄di lux & tenebra: b̄ dico qd p̄mo mō sumēdo denoiationes h̄riaz si equalr̄ alicui cōdicant illud nō denoiatur aliqua illaz sed ambabus similr̄: ita qd si fuerit aliqd corp̄ cuius vna medietas sit alba & alia nigra illud corp̄us eē album & nigrum: & non est albi nec nigrum. similr̄ si in aliquo subiecto adequate tanta fundat caliditas sicut frigiditas & eē. nō d̄z illud denoiari aliqua illaz sed ambabus si m̄l sicut tepidum. Sed sc̄do sumēdo dicēs denoiationē fieri a p̄natione & nō ab habitu ostēderet arḡm caruis se similitudine. verū tamē si eē vnuz mediu cuius vna medietas eē tenebrosa & alia luminosa nō videt rō qre illud plus eē tenebrosū q̄ luminosū vel eē: sicut dicitur est de corpore habente equalr̄ de albedine & nigredine: ideo videt m̄lbi dicendū de sc̄dis denoiationibz sicut de p̄mis in qbus nō seruat p̄ortas nec posterioritas. ¶ Et ad hoc intelligēdū sit tertiu notabile istud: denoiationuz h̄riaz quedā sunt que nō h̄nt inter se p̄ortatē nec posterioritatē.

quedam vero sunt inter que est prius et posterius. Exemplum
 puritas et frigiditas: humiditas et siccitas: albedo et
 nigredo. Non enim naturaliter prius est caliditas quam frigiditas vel
 est. Et ita de aliis. Exemplum scilicet corruptibile et incorrupti-
 bile: mortale et immortale: simplex et mixtum: prius enim est incor-
 ruptibile quam corruptibile naturaliter: et prius simplex quam mixtum. di-
 co ergo quod summum primo denominationes huiusmodi simul et non
 diuisim denotant illud tertium cui equaliter conueniunt: sed secundo
 summum tertium tale denominat denominatione posteriori et
 non priori et iste est ordo nature. prius igitur quod si in eodem equaliter esset
 de simplici et mixto illud non esset simplex sed mixtum: simi-
 liter in eodem terminum est de incorruptibili puta materia prima sicut de
 corruptibili puta forma animi vel ignis: et tamen illud uocatur
 corruptibile et non incorruptibile. Ad primum ergo quod prius est
 uerum quam falsum potest esse impossibile necessarium quam contingens ideo
 non est mirum si una copulativa est falsa polis et contingens da-
 to quod una pars sit talis. Et si arguitur primo de medio quod
 est simul tenebrosam et luminosam: et tamen lux est prius quam te-
 nebra. Secundo de uno corpore cuius una medietas esset
 pura et alia mixta illud non esset mixtum sed simul simplex et
 mixtum: et tamen simplex est denotatio prior ut dictum est. Tertio
 affirmatio est prior negatione in primo posteriorum. et tamen non
 est negatio deus est et chymera non est. Ad primum de
 quod lux non est prior tenebra nec est. isto modo loquendi de prior-
 tate. Ad secundum quod non est potest tale corpus sic componi.
 Ad tertium de quod intelligitur illud notabile de denominationibus
 conferentibus ad illud tertium cuius sit conuenientia: modo prius
 quod nullius cathedra affirmatio vel negatio conferret ad affir-
 mationem vel negationem alius copulativae. quare et cetera. h
 vero que dicta sunt solum modo ostendunt physice diuersitatem
 modi arguendi in argumento principali. tamen in rei ueritate lo-
 gicaliter loquendo non deberet huiusmodi dari. quia non est dubium
 quod disunctiua est uera: et tamen una pars est falsa. aliter enim deno-
 minant denominationes physice et aliter logice denominationes sunt
 quod prius aduertenti regulas utriusque: caliditas et frigiditas sunt
 denominationes physice ueritas autem et falsitas possibilitas et im-
 possibilitas necessitas et contingencia ut sunt in signo sunt de-
 nominationes logicales. Non ergo est applicandum exemplum
 physice ad ostendendum processum aliquem logicalem quod sic osten-
 do. Nam impossibile est quod ex duplici calido fiat unum frigidum:
 et tamen ex duplici uero sit unum falsum. ex illis enim deus est.
 deus est. sit ista impossibilis deus est deus est. Similiter ipse
 est ex duobus frigidis fieri unum calidum: et tamen ex duobus fal-
 sis sit unum uerum: sicut ex illis nullus homo est: nullum animal
 est: sit hoc unum nullus homo est nullum animal est. Item quodlibet
 corpus naturale habet medietates ex quibus componitur: et tamen pro-
 positiones non habent huiusmodi medietates ex quibus componantur:
 uerum non solum ueritas et falsitas propositionis habent similitudines
 cum caliditate frigiditate albedine et nigredine. imo nec cum
 ueritate et falsitate in rebus simplicibus iuxta doctrinam philosophi.
 In nono metaphysice capitulo tertio ubi dicitur quod uerum et falsum
 in rebus simplicibus non sunt sicut uerum et falsum in compositis.
 quia uerum et falsum in simplicibus non assimilantur com-
 positioni et diuisioni existentibus extra animam sicut est de ue-
 ro et falso que sunt in compositione.

De syllogismis Capitulum.

Equitur consequenter syllogisticarum declarare
 nomen que inter ceteras sibi nomen
 argumenti assumit. Syllogismus est oratio
 in qua quibusdam positis et concessis neces-
 se est aliquid euenire per ea que posita sunt
 et concessa hec descriptio colligitur a philo-
 sopho primo priorum que de se manifesta est: ideo
 in ea nolo procedere sed potest syllogismum diuisum in regularem
 et irregularem de quo posterius suo loco dicetur. Syl-
 logismus regularis tres habet figuras modos continentes in quo-
 rum quolibet argumentum existit formale. In prima figura requiritur
 quod subiectum maioris implicite vel explicite sit proportionabile
 predicato minoris. et uoco subiectum maioris proportionari predica-
 to minoris: quoniam omnino sibi simile est vel parti eiusdem principali
 debite supponenti: aut eiusdem dissimile in primo modo cum con-

simili circumstantia. uerbi gratia. Iste syllogismus est bonus. omnis homo
 est animal sonus est homo igitur sonus est animal. et in prima figura: eo
 quod subiectum maioris proportionat predicato minoris per omni-
 dam similitudinem et subordinationem cum debite suppone
 eo quod utrobique li homo pro utroque sexu solum supponit licet
 aliter et aliter qualiter syllogismus variationem care non habet. Item iste
 syllogismus est bonus et in prima figura. quilibet homo currit
 sonus est aliquis homo igitur sonus currit. quia subiectum maioris pro-
 portio natur predicato minoris non per sui omnimodam similitudinem vel
 subordinationem cum nulla talis sit: sed bene sue partes princi-
 pales debite supponentes. uerbi gratia. illius termini homo. qui potest per
 masculis supponit: sicut in prima et cetera sunt paria. propter
 hanc eam est iste syllogismus bonus. et prime figure. quilibet homo
 est unus homo sonus est homo masculus ergo sonus est unus homo: sed
 iste non uerbi gratia. quilibet homo est unus solus homo uerba est homo igitur
 uerba est unus solus homo: nec est in prima figura: quia subiectum ma-
 ioris non proportionat predicato minoris: potest: propter indebi-
 tam supponere: in una supponit li homo pro utroque sexu et
 in alia solum per uno ratione determinationis. Dixi secundo quod
 uocabam subiectum maioris proportionari predicato minoris dato ad-
 huc quod est sibi dissimile vel parti eius principali: dummodo esset
 in primo numero debite supponendo. uerbi gratia. Iste syllogismus
 est bonus in prima figura: cuiuslibet predicationis altera pars
 est uera. a. est predicatio igitur a. est altera pars uera. et tamen subiectum
 maioris dissimile est predicato minoris tam secundum conuertibilita-
 tem quam secundum subordinationem. nec hoc obstat ex quo in primo
 numero est. scilicet singulari et in eadem declinatione. Tamen syllogismus fa-
 ctus in prima figura de maiori exite in obliquo ratione medij
 termini est hoc obseruandum quod si obliquus subiectum in minori
 rectus predicatur in primo numero. Exemplum positum est in ge-
 netiuo casu sed in datiuo sic arguitur. Cuiuslibet hominis concluditur tu
 es homo igitur tibi concluditur. in accusatiuo casu sic. omnem ho-
 minem ego uideo: tu es homo ergo te uideo. in ablatiuo sic. ab
 omni homine differt asinus tu es homo igitur a te differt asinus. Et
 sic et arguitur in numero plurali. Non tamen nego quod possit recta
 conclusio introduci dato adhuc quod utrobique medius termi-
 nus esset in eodem obliquo. Tamen bene sequitur cuiuslibet hominis
 asinus currit. capra est hominis igitur habetis capras est asinus
 currit: uel sic igitur aliquid cuius est capra est asinus currit.
 Ex his igitur prius quod in prima figura non oportet subiectum maioris
 implicite nec explicite esse predicatum minoris: sicut ibi: quilibet
 homo currit tu es homo masculus igitur tu curris: imo nec est
 oportet ipsum subiectum maioris aliquo modo esse simile predicato mi-
 noris uel sue parti sicut hic. Cuiuslibet hominis asinus currit
 sonus est homo igitur sonus asinus currit. Item sequitur ex eisdem
 dictis quod aliquis est syllogismus in quo illud quod subiectum in maiori
 implicite vel explicite predicatur in minori et cetera requi-
 ra. ad primam figuram quo ad qualitates uel quantitates ibidem
 existunt: et tamen syllogismus ille non est in prima figura et hoc solum
 propter defectum modi debite supponendi ipsius medij ter-
 mini: sicut hic. quilibet homo currit uerba est homo igitur uer-
 ba currit. Ad maiorem proportionem in syllogismo uoco primam primam
 secundam: minores uoco secundam primam et conclusionem pro-
 positionem illatam ex illis premissis. Ad edum tamen uoco in syllo-
 qui sumitur in maiori et in minori et non intrat conclusionem
 implicite nec explicite: sed in minori cum suo simili uel dissimili
 certa habet proportionem. Ad maiorem extremitatem uoco terminum sum-
 ptum in maiori cum medio termino. Ad maiorem extremitatem
 uoco terminum sumptum in minori cum termino proportionabilis ad
 debitum mediu. uerbi gratia. Omnis homo est animal: et sonus est homo
 igitur sonus est animal. maior propositio est li omnis homo est animal. mi-
 nor est li sonus est homo. et conclusio est li sonus est animal. debitum mediu
 est ille terminus homo. maior extremitas est ille terminus animal.
 minor extremitas est iste terminus sonus. Ultimam est notandum
 quare superius dixi implicite uel explicite: quoniam designabam
 quod requiritur ad syllogismum in prima figura. quia aliquis est syllogismus in
 prima figura. et tamen illud quod subiectum in maiori non potest in mi-
 nori nec secundum se nec secundum suum simile nec in parte nec in toto si-
 cut hic. nihil currit tu es aliquid igitur tu non curris. prius enim quod
 ille terminus nihil in nullo est proportionabilis illi termino
 aliquid. Cum ambo adiuuice opponant sed sufficit quod in-

plicite subm maioris sit proportionabile subiecto minoris.
 unde si nihil est subm explicite sed iplicite subicit si aliquid
 pueribile cum pdicato minoris. **T**res iste syllus est bo
 nus et in pma figura nullu currens est asinus tu curris igit
 tu no es asinus. et tñ subm maioris non est pportionabile
 pdicato minoris qz nullum tale est nec pot esse: sed sufficit
 qz implicite subm maioris pportione pdicato minoris:
 que h pdicatum no heat explicite. h3 tamen implicite. s. li
 currens. **E**x quo pz qz coe dictuz est falsuz. v3. qz syllo
 gismus sit paise ex tribus terminis et duabus pportionibus.
Cu ad oem syllm inuadi requirunt ad minus tres ppo
 nes: scilicet due pmissae et coelo tam implicite qz explicite.
De terminis vo non dat regula. qz aliquando sunt plures
 tribus siue intelligat explicite siue iplicite sicut hic. Cuiuslibz
 hois est animal for. est homo igit for. asinus est animal. **E**xpli
 cite. n. sunt octo sed implicite quoz. s. li hominis cu3 suo re
 cto li for. cum suo recto et li asinus animal specificie distincti.
Item aliqui non sunt nisi duo sicut hic. omnis ho est tu
 es homo igit tu es. **E**x quo manifeste sequit qz ad syl
 logismuz bonu et perfectu no requirit maior extremitas:
 imo nec minor: sicut hic oē currens est et curro igit ego su3.
Et sic pz qz ad bonuz syllm sufficit unitas simplicis termi
 ni no extendendo terminu ad verba. qz si sic tunc ad oem
 syllm implicite requirerent sex termini qd tñ ab omnibz
 negatur. **T**res sequit qz aliquis est sylls bonus et perfe
 ctus: et tñ maior extremitas non ptur de minor extremita
 te in pdone: nec e3. pz ergo in exemplis pdictis. et no solu
 intelligo istam coelusionem explicite: sed et implicite sicut h.
 Cuiuslibet hominis est asinus for. est ho igit for. est asinus:
 pz. n. qz taz iplicite qz explicite minor extremitas est li for.
 que non subicit aliquo mo in coelusione nec ptur sed iste
 terminus for. in obliquo. Sillr in alio exeplo. vt cuius ho
 minis est asinus: capra est hois igit habentis capra est asi
 nus. pz. n. qz li capra taz explicite qz iplicite est minor extre
 mitas et tñ in coelusione locu extremi nullatenus t3. **E**x
 quo correlative statim sequit qz nullus modus alicui? figu
 re necessitat concludere directe nec indirecte. ex quo nul
 lus talis vt probatu est necessitat concludere maiorē extre
 mitatem de minor in pdone. nec e3. siquis tñ adderet
 in coelusione illum terminu iplicite vel explicite negarem
 coelusionem. qz h3 nullus modus alicuius figure necessitat
 ad pdeddu explicite directe vel indirecte: tñ quilibz talis
 ad hoc implicite maxime obligat: no. n. est aliquis syllus
 indirecte regularis qn implicite vel explicite suas heat ex
 tremitates quas directe vel indirecte iplicite vel explicite
 confirmat casu vel pportionabili pdone naturalr introducatur.
Et est pdone directa quando maior extremitas vel sibi p
 portionabile de minor vel sibi pportionabili in coelone p
 dicatur: sicut hic omnis ho est animal tu es ho ergo tu es
 animal. **C**onclusio indirecta est qn minor extremitas vel
 sibi pportionabile de maior extremitate vel sibi pportioa
 bili in pdone pdicat: vt in exo omnis ho est animal for. et ho
 igit animal est for. **E**x qbus sequit qz iste sylls non est bo
 nus nec est in aliqua figura. Cuiuslibz hominis asinus est: bru
 nellus est hois igit bru. erit. qz nec maior extremitas nec
 sibi pportionabile implicite nec explicite de minor vel si
 bi pportionabili in pdone ptur nec e3. **I**tem. a. in bono
 syllo pars maioris extremitatis vel sibi consilis quocunqz
 mo cum finio pportionabili ad mediu terminu sumi d3.
Item sequit qz ille syllus no valet nec est in aliqua figu
 ra omnis ho qui est albus currit for. est ho igit for. qui est
 albus currit. quia subm maioris no h3 sibi pportionabile
 in minor. et ex alio. qz nec maior nec mio: extremitas aut
 pportionabile aliqd explicite vel iplicite est pdonis extre
 mum. **C**u id quid requit ad syllm pme figure restat
 ostendere modos qbus syllogizat in eadez. Et sunt sex v3.
 bar. ceta. da. se. sapes: friseo. Et vbi syllus aliquis quocunqz
 qz dato in aliquo hoz modoz non extiterit pme figure lo
 catione ofno pnat. **B**arbara constat iplicite vel explici
 te ex duabus vlibus affirmatiuis vlem affirmatiua parti
 cularem vel indefinita iplicite vel explicite debite pdeddu

bus: vt in exo omne animal est suba omnis ho est animal igit
 omnis ho et. vel sic igitur aliqd qd est homo est suba aut
 homo est suba. **E**t notater dico implicite vel explicite:
 qz ad syllm in pmo modo pme figure no requit pmissas
 vel pdones esse vles. imo est satis pole qz non erit alicu
 ius quantitates sic in tali exo. Semp fuit ho: ab eterno fuit
 aliqd ipus igit ab eterno fuit homo. Sillr infinita sunt fini
 ta. oia sunt finita igit oibus plura sunt finita. Sillr totus ho
 est pars animalis: totus for. est pars qz titativa. hois mas
 culi igit totus for. est pars animalis. pz. n. qz qlibet ho: t3
 sylloz est in pmo modo pme figure. vt pz in syllogizantibz
 quibus hij subordinant. et tñ nec pdone nec aliqua pmissae
 est alicuius quantitates vt qsi infinites superius dicebatur.
Dicebat scdo particularis vel indefinita ad denotadu
 qz in pmo modo pme figure no solu vli. sed et particulari
 ter valet coeludi. **E**x his. n. pmissis omnis ho est animal
 rationale: risibile est ho: non solum sequit hec vles oē risibile
 est animal: imo et hec particularis: aliqd risibile est animal: et hec
 indefinita risibile est animal. **C**u est notandu qz in quoz mo
 ponunt aliqz istaz quatuor: istaz vocalium. v3. a. e. i. o. a
 denotat vlem affirmatiua iplicite vel explicite. e. vles ne
 gatiua iplicite vel explicite. i. particularis indefinita vel
 singularis affirmatiua iplicite vel explicite. o. denotat par
 ticularem vel indefinita vel singularis negatiua iplicite vel
 explicite. si ergo in modo aliquo pma ista erit. a. denotat p
 maz pmissae esse vles affirmatiua implicite vel explicite:
 si aut fuerit scda vel tertia sic iteruz denotat: et consilr dico
 de alijs suo mo. sed solum vltima coeludat si in mo sne
 rint quatuor: tales lre vel fuerint per multiplicationez vni?
 vel no de hoc non est cura. **S**i aut sic. contingeret scias
 pdones posse sequi fm denotationem tertia vel quarta. **C**u
 in barbara est. a. triplicatuz et simplex solitarium. i. id de
 notatur per tales modu qz pmissae iplicite vel explicite sint
 vles ppter duplicem pdonez illius termini. a. s. ppter po
 sitionem ipsius. **T**ertio denotat pdone iplicite vel explici
 te posse inferri. qz vo vltimuz tota existit ideo per ipsum
 denotat particularem indefinitam affirmatiua iplicite vel ex
 plicite posse inferri sicut in exo est pmissum. **E**t si querit
 nunqd debeat vel possit concludi singularis affirmatiua di
 co qz non nec li. a. sic denotat nisi contingat scda3 pmissarū
 fuisse singularem particularem vel indefinitam affirmatiua vel
 negatiua simpliciter in pmo vel in scdo loco modi: sed i ter
 tio vel in quarto no sic denotat nisi per respectu ad extre
 mitates paise pro eisdem supponetes. ita qz nunqz d3 conclu
 di ppo in qua extrema iplicite vel explicite non supponit
 paise pro eisdem vel pro eode pro quo vel pro qbus sup
 ponit extremitates pdentes qre et. **T**ertio dicebat
 eo qz opz terminos pdonis supponere paise pro eode vel
 pro eisdem ideo illa pna no v3. oē animal est suba. ois homo
 est animal igit qlibet homo est suba. nec ex eisdem pmissis se
 quitur illa particularis: aliquis ho est suba. **D**ico et debite
 pdeddu qz vles affirmatiua que iplicite vel explicite d3
 esse pdone opz qz ipsa iplicite vel explicite directe concludit
 et non indirecte: ideo no sequit. **O**mnis ho est animal oē risi
 bile est ho ergo oē animal est risibile. sed bene sequit directe
 ergo oē risibile est animal. **D**e particulari vo vel indefini
 ta no est difficultas: eo qz tam indirecte qz directe pot con
 cludi. sequit. n. formalr ex illis pmissis illa particularis co
 clusio indirecta. v3. aliqd animal est risibile vel illa indefinita animal
 est risibile. **I**ta igit qz pimus modus pme figure coeluden
 do vli soluz directe coeludit sed coeludendo indefinite vel
 particulariter indifferenter coeludere pot taz indirecte qz di
 recte et e3. **E**x his igit pz quosda3 grauiter errasse dice
 tes qz nulli sylli sunt formales sine additioe illius termini
 qd est: exemplificatio de isto oē animal est suba ois ho est
 animal igit ois ho est suba. qz no sequit a simili ois deus est
 pater. ois filius est deus igit ois filius est deus: sed hñ se
 quitur. oē qd est deus est pater. ois filius est deus igit ois
 filius est pater. sed maior per eos e falsa vbi per eos ptur
 erat vera. bec. n. risio aduertit ad modum supponis illius

terminus animal et illius termini deus. Cum enim dicitur omne animal est substantia si animal supponit personaliter pro suis suppositis. sed cum dicitur omnis deus est pater. si deus non supponit personaliter pro suppositis sed pro esse in communi. Ideo iste syllogismus est bonus etiam formalis. omne animal est substantia omnis homo est animal ergo omnis homo est substantia. quia omnia requisita sunt et non mutat suppositio. Sed iste discursus non videtur. omnis deus est pater. omnis filius est deus igitur. quia mutatur suppositio eo quod iste terminus deus in maiori supponit pro esse et in minori supponit pro persona. **P**roterea non videtur quare plus valeat ultimus discursus cum additione illius termini. quod est: quod sine: cum utrobique varietur suppositio. **I**tem illa est mala theologica dicere quod hec est vera omnis deus est pater: et hec est falsa: omne quod est deus est pater. cum ambo convertuntur ad invicem. sicut enim non est nisi unus deus. ita non est nisi unum ens quod est deus. **A**lterius sequitur illam consequentiam non valere omnem currentem esse hominem est possibile omnem asinum esse currentem est possibile igitur omnem asinum esse hominem est possibile. et hoc sumendo modum in sensu composito. nec est syllogismus in primo modo prime figure: eo quod multa deficient: sed unum principaliter. videlicet quod nec prelo nec aliqua premissarum implicite vel explicite est alicuius quantitatis: quod tamen requiritur ad omnes syllogismos in sensu regularibus: ubi tamen modus sumere est in sensu diviso satis bonum argumentum foret. et in primo modo prime figure: sed negatur maior. quia tunc subordinaretur huic impossibili. omnem currentem possibile est esse hominem. et si istum si modum concedo illam consequentiam omne currentem esse hominem est contingens omnes asinum esse currentem est contingens igitur omnem asinum esse currentem est contingens: sed negatur maior: eo quod subordinatur illi. si omne currentem contingit esse hominem que falsa est si eundem modum: modo in sensu diviso concedo illam consequentiam. omne currentem esse animal est contingens. concedo. non. consequentiam et antecedens et prius eo quod subordinatur huic. omnem hominem contingens est esse animal que vera est. Si vero opponens vellet quod in qualibet istarum consequentiarum contingit tenere modum in sensu composito negat quocumque earum rursus ut prius. Nota tamen quod hec est satis bona prima in sensu composito. omne animal est substantia est necesse. omnem hominem esse animal est necesse ergo omnes hominem esse substantiam est necesse. nec ex hoc sequitur quod talis sit syllogismus in prima figura: imo in nulla trium regularium: sed syllogismus irregularis vocatur de quo posterius dicetur. **I**tem sequitur quod illa prima est bona. omne lucens potest esse aliud a luna: omnis luna potest esse lucens igitur omnis luna potest esse aliud a luna: sed maior est falsa. etiam sequitur quod omne quod est lucens potest non esse luna omnis infimus planetarum potest esse lucens igitur omnis infimus planetarum potest non esse luna: prima bona est sed maior est falsa et impossibilis: dato ad hoc quod luna sit totaliter eclipsata. sequitur. non. omne quod est lucens potest non esse luna. consequens includit oppositam: et maior potest quod possibile est hoc esse aliquid quod est lucens: demonstrando lunam. Et non sequitur. hoc potest non esse luna demonstrando solem et hoc est omne quod est lucens vel potest esse omne quod est lucens igitur omne quod est lucens potest non esse luna: sed talis debet esse minor: hoc est omne quod potest esse lucens quod est vel potest esse omne quod potest esse lucens quod est: sed certum est quod quilibet earum partium est falsa. **I**tem sequitur. omne lucens est aliud a luna. omnis infimus planetarum potest esse lucens. igitur omnis infimus planetarum potest esse aliud a luna. antecedens est verum. et prius falsum nec est syllogismus in primo modo prime figure: quia subin maiore non proportionatur implicite vel explicite predicato minoris. sunt enim satis differetes illi termini: lucens et potest esse lucens: siccat etiam in simili non sequitur omne currentem est equus omnis homo potest esse currentem igitur omnis homo potest esse equus: sed aliquid bene valet gratia maiore. et hoc in syllogismo irregulari: ut omne animal est substantia omnem hominem possibile est esse animal igitur omnem hominem possibile est esse substantiam: non enim est

possibile antecedens esse verum et prius falsum sic significando. **J**uxta tertium notabile sequitur hanc primam non valere. omnis deus est creans omnis prima causa necesse est deus igitur omnis prima causa necessario est creans: nec maior extremitas debite preter de minori in conclusione sed deberet inferri igitur omnis prima causa creans necessario est. **E**x quo potest quod nec ista prima videtur. omnis deus necessario est infusus creans est deus igitur aliquid infusus necessario est creans. nec arguitur in primo modo prime figure: quia non debite concluditur licet concludatur indirecte particulariter minor extremitas de maiori. Ideo solum ex illis premissis sequitur quod aliquid infusus creans necessario est: quod verum est: sicut antecedens. videtur in simili potest non sequi sicut hic. omnis sol. erit niger omne album est sol. igitur aliquid nigrum erit album. ita quod si album possit supponere pro eo quod est vel erit indifferenter.

Secundus

modus prime figure. scilicet clarantur constat implicite vel explicite ex universalis negativa et affirmativa universalis negativam particularem vel indefinitam implicite vel explicite directe vel indirecte concludentibus. verbi gratia. Ex his premissis. nullum animal est lapis et omnis homo est animal potest indifferenter sequi quocumque istarum: non homo est lapis homo non est lapis aliquid quod est homo non est lapis et non solum directe: imo et indirecte. videlicet nullus lapis est homo lapis non est homo. aut aliquid quod est homo non est lapis. Est tamen advertendum. si maior negativa fuerit de consueto modo loquendi vel non. si sic. tunc ex ipsa sequitur universalis negativa tam directe quam indirecte ut exemplificatum est. Si autem non fuerit de consueto modo loquendi: ita quod predicatum terminus capax confusio nis non distribuatur: tunc ex illis premissis sequitur universalis negativa directe et non indirecte. verbi gratia. Ex his premissis. omnis luna planeta non est et omnis infimus planeta est luna bene sequitur quod omnis infimus planetarum luna non est: non tamen sequitur quod nullus planeta infimus planetarum est: nec etiam sequitur quod omnis planeta infimus planetarum non est. patet enim premissas esse veras sine conclusione quocumque data. **D**e particulari autem vel indefinita non est difficultas quo ad conclusionem directam vel indirectam. Sicut enim ex illis premissis sequitur quod infimus planetarum planeta non est: ita ex eisdem sequitur indirecte quod aliquid planeta infimus planetarum non est. **E**x isto modo declarandi sequitur quod licet talis forma non valet nullus pater est filius. omnis deus est pater igitur nullus deus est filius: non tamen sequitur quin hec consequentia sit bona et formalis: nullum animal est lapis omnis homo est animal igitur non homo est lapis. quia in prima consequentia fit mutatio suppositionis in genere: eo quod in maiori utrobique est suppositio personalis sed in minori subiectum supponit simpliciter pro essentia divina in communi. in alia vero consequentia nullibi est mutatio suppositionis. **I**tem sequitur quod licet ista consequentia non valeat. nullum quod est vivum est mortuum. omnis equus est aliquid quod est vivum igitur nullus equus est mortuus. hec tamen bene valet nullum vivum est mortuum omnis equus est vivum igitur nullus equus est mortuus. **P**rima enim non valet. quia non debite concluditur maior extremitas de minori nec proportionabile de proportionabilibus quia in minori. si equus solum supponit pro equo presentis sed in conclusione pro equo presenti et futuro preterito: ideo debet concludi ex illis premissis. ergo nullus equus presens est mortuus. **S**ecunda consequentia valet. quia non potest poni antecedens et deponi consequens sic significando. hec enim est falsa. nullum vivum est mortuum: immo aliquid quod vivum est mortuum. quia hoc est mortuum demonstrando Adam. Et hoc est vel fuit aliquid vivum igitur. Et non sequitur nullum mortuum est vivum igitur nullum vivum est mortuum: nec est conversio simplex propter ampliationem attributam consequenti et non antecedenti: sed ex illo antecedente in conversione simplici sequitur quod nullum vivum est aliquid mortuum. **S**imiliter licet sequatur nullum album erit nigrum quilibet homo est

albus igitur nullus homo erit niger. non tamen sequitur
nihil quod est album erit nigrum quilibet homo est aliquid
quod est album igitur nullus homo erit niger. patet enim
quod antecedens esset verum sine consequente casu possibili
posito ideo ex illis premissis solum sequitur quod nullus ho-
mo qui est erit albus: ita quod si homo supponit eque am-
ple in minore: et in conclusione. **Tertius** sequitur ex premissis quod
ille syllogismus non valet. nec est in secundo modo prime figure videlicet nul-
lus deus est creans omnis prima causa de necessitate est deus
igitur deum prima causa necesse est non esse creantem. quia conclusio
deberet esse velis negatiua particularis vel indefinita talis.
et ipsa est velis affirmatiua simpliciter ipertinens premissis: ideo
ex ipsis sequitur quod nullam primam causam necesse est esse crea-
tem aut quod deum primam causam non necesse est esse crea-
tem quorum quodlibet est verum.

Tertius modus prime figure. scilicet dicitur constat simpli-
cite vel explicite ex velis affirmatiua et par-
ticulari indefinita vel singulari tali particulari indefinita vel
singularem affirmatiua implicita vel explicite directe vel in-
directe concludentibus. verbi gratia. ex istis premissis. omnis homo
est animal. aliquid risibile est homo sequitur aliquid risibile est animal et
econtra indirecte. Similiter ex illis premissis. omnis homo currit
tu es homo igitur tu curris. et est indirecte. videlicet igitur aliquid cur-
ris est tu. **Ex** quo sequitur quod illa prima est bona. omnis homo
est risibilis homo depictus est homo igitur homo depictus est risibi-
le: sed nego minores eo quod si ille terminus homo significat ho-
mines pictus: nunquam tamen potest pro illo supponere nisi cum ad-
dito. ideo non sequitur hoc est homo pictus igitur hoc est homo de-
monstrando tale figuram. nec arguitur ab inferiori ad suum su-
perius. quia ille terminus homo non habet supposita picta sed vana
et vera. **Item** hec prima est bona et in tertio prime figure.
quicquid currit habet pedes sed aqua currit ergo aqua habet pe-
des: sed nego minores: quia si aqua moueat nunquam tamen currit
eo quod cursus soli attribuitur alii. **Tertio** sequitur omne ens
est subiectum. accidens est ens ergo accidens est subiectum prima bona est
sed maior est falsa sicut sua exclusiua. videlicet tamen subiectum est ens.
Et si hic allegaret aliqua auctoritas sonans quod accidentia non
sunt entia dicas quod talis auctoritas falsa est de virtute ser-
monis sed in taliter quod accidentia non sunt entia per se sub-
sistentia semper in alio. **Quarto** concluditur de illis primis. omnis
dualitas est numerus hoc continuum est dualitas igitur hoc con-
tinuum est numerus. et est concedo primis. quia illud continuum
quodcumque demonstrato est numerus binarius suarum medietatum
et numerus quaternarius. et sic in infinitum. **Quinto** concedo
illam primam omnis pes est pars animalis. pes pontis est pes
igitur pes pontis est pars animalis sed nego maiores: quia ille ter-
minus pes non solum dicitur de pede animalis: imo et de pede
alioque insensibilium potest attribui. **Sexto** pro ista primam
esse bonam omne sanum est animal vana est sana igitur vana est ani-
mal: sed nego maiores. quia ille terminus sanum non solum de
animali verificatur: imo et de alijs. dicimus. n. quod vinum est sa-
num et quod reubarbarum est sanum et caput sor. et brachium
eius est sanum: et tamen claret quod nullum eorum est animal. **Se-
ptimo** concedo illam primam. quicquid vivit semper est sed tu vi-
uis igitur tu semper es. et est concedo primis. l. n. non semper fuisse
vel non semper vives tu tamen semper vivis quia tu vivis omni tem-
pore. Si autem sic arguitur. quicquid vivit semper erit sor. vivet
igitur sor. semper erit. dubito primam: quia dubito a qua parte
teneat si semper in maiori. si. n. a parte predicati concedo primam
et nego maiores. quia tunc asserit quod quicquid vivet erit semper
quod est falsum. Si autem si semper tamen se ex parte subiecti concedo
illam maiores. quia equaliter illi quicquid semper vivet erit. que
vera est et tunc nego primam. quia subiecto maioris non corri-
det debitum proportionabile. deberet igitur talis minor assi-
gnari tu vives semper que falsa est. **In** alijs etiam habet di-
stinctiones facere sicut hic. quoscumque iustum est perdere ius-
tum est pati penas sed iustus iustum est perdere igitur iustus
iustum est pati penas. Queritur de illo verbo perdere utrum
differens sumat in premissis si sic. non videtur prima. quia tunc sub-
iecto maioris non assignat in minori debitum proportionabile. Si
autem vniuersum: nisi utrobique sumat queritur iterum utrum sit se-

cunde vel tertie coniugationis. si scilicet negatur maior: quia
christum iustum erat perdere et non iustus erat pati penas.
Si autem si perdere sumit tertie coniugationis negatur mi-
nor: quia in iustum est perdere iustus. **Item** qui quicquid
amatur amo capite sed vinum amat igitur vinum amo ca-
piti. Iste syllogismus in scripto non habet distinguentem
sed in voce debet distinguere de illo verbo amatur utrum su-
matur differenter vel utrobique sumatur cum. h. aspiratio-
ne vel non. primo modo concedit consequentia sed negatur
minor secundo modo iterum conceditur consequentia: sed ne-
gatur maior: quare autem pro intelligenti. Consimili dico ad
istam aliam formam. qui quid deus creavit in vite creavit
in volutarie sed vinum creavit in vite igitur vinum creavit
in volutarie queritur de illo termino in vite utrum differ-
ter sumatur in premissis vel vniuersum: iterum. primo modo nego
consequentiam secundo modo iterum queritur nunquid utrobique
sumatur adverbialiter aut nominaliter cum determinatione pro-
positionis. Si primo modo nego maiores et minores: quia
quocumque deus fecit in vite volutarie fecit. Si secundo mo-
do concedo consequentiam. et nego maiores solum propter
causam dicitur. **Ex** premissis sequitur quod non refert sub termi-
no vniuersi predicamenti alterum sumere: dummodo subiectum
implicitum vel explicitum habuerit debitum proportionabi-
le in minori siue implicita siue explicite unde bene sequitur.
quicquid emisti comediti: crudum emisti igitur crudum
comediti: et antecedens est verum in casu. et primo sequitur quia
hoc comediti demonstrando vnum quod comediti postquam
fuit coctum et hoc est vel fuit aliquid crudum igitur. Similiter se-
quitur quicquid tu vides tamen ego video sed bicubitum est
aliquantum quantum tu vides igitur bicubitum ego video. **Et**
sequitur quali cumque est sor. talis est plato sed albus est sor. igitur
albus est plato. **Item** sequitur quicquid fuit sor. tunc fuit
plato. Sed veri fuit or. igitur veri fuit plato. **Et** sic de alijs.
Ubi autem subiecto maioris nec implicite nec explicite correspon-
deat in minori debitum proportionabile non valet arguere nec est
syllogismus in tertio modo prime figure: sicut hic: quicquid tu vi-
disti nunc tu vides album tu vidisti igitur album tu vides.
pono quod nunc quod vidisti nisi sor. vel partem eius et tam vi-
deas ipsum et nihil aliud ab eo vel a parte eius. et quod sor. fuit
niger. quando vidisti ipsum. et iam sit niger. Sed quod ipse fuit
albus quando non vidisti eum. Iste positus propter ans esse verus
sine consequente. Sed ad concludendum tales conclusionem
requirit talis minor albus est aliquid quod tu vidisti quod falsa est
in isto casu. **Item** non sequitur quicquid mihi dedisti il-
lud adhuc habeo bouem macrum mihi dedisti ergo bo-
uem macrum adhuc habeo. posito enim quod ante decem
annos dedisti mihi bouem macrum qui iam impinguatus sit
patet antecedens esse verum sine consequente. sed ista con-
clusio querit talem minorem bouem macrum est aliquid mihi
dedisti. que falsa est in casu illo. **Etiam** non sequitur quic-
quid emi a te est in celario meo. vinum dulce emi a te igitur
vinum dulce est in celario meo: patet enim antecedens
esse verum sine consequente. dato quod emeris a te tale vinum
et non aliud ab eo vel ab aliquo ipsius quando fuit dulce
quod vinum factum sit non dulce. **Propterea** si deberet
conclusio inferri oporteret sumere talem minorem vinum
dulce est aliquid quod emi a te que falsa est in eo casu.
Adhuc non sequitur sine verbo ampliativo. sicut hic.
quicquid sor. videt tantum plato videt. album sor. videt
igitur album plato videt. posito enim quod sor. videat bicubi-
tum album et plato bicubitum nigrum: tunc patet premis-
sas verificari sine conclusione. Sed pro minori deberet
sumi illa album est aliquantum quantum sor. videt. et concludere:
quantum est album tantum plato videt. ita quod illa consequen-
tia non dicitur non valere. quia sub termino vniuersi predicame-
ti non contingit alterum recipere: sed quia non debite sum-
mitur minor: aut quia conclusio non regulariter conclu-
ditur. sicut hic. quoscumque est sor. talis est plato. sed albus
est sor. igitur albus est plato. patet enim antecedens esse
verum et consequens falsum. dato quod sor. masculus sit al-
bus et plato mulier sit alba in quorum numero alia reperiat

qualitas pter albedinem sed deberet sumi in minori albi
 & so: & concludi igitur album est plato. **C** Item no sequi
 tur. omnis suba est colorata papa est substantia igitur papa
 est colorata: sed bene sequit igitur papa est coloratus vel
 coloratum. Sed bene sequitur omnis homo est alb' bec
 mulier est homo igitur bec mulier est homo albus: sed ma
 io: est impossibilis q: equialet isti impossibili omnis ho
 mo est homo albus.

Quartus modus pme figure. v3. serio constat
 iplicite vel explicitate ex vniuersali ne
 gatiua & particulari indefinita vel singulari affirmatiua: par
 ticulare indefinita: singulare negatiua implicitate vel ex
 plicite directe aut indirecte concludentib'. verbi gra. Ex il
 lis pmissis nullum animal est asinus & aliquid risibile est animal
 sequit q: aliquid risibile non est asinus. & e' indirecte conclu
 dentibus q: aliquis asinus no est risibilis. Est tamen aduer
 tendum in syllogismis ampliativis qualr concludit indire
 cte unde no sequit. nullum animal erit albus so: est vel erit
 album animal igitur aliquid albi non erit so: & pono q: so: sit
 omne album & q: nunc post instans pns erit aliquid albus
 sed p'esse nigrum. Isto posito patet pmissas esse veras si
 ne conclusionem: q: suum oppositum est verum. s. omne albus
 erit so: ut p3 per exponentes: no igitur debet inferri talis
 conclusio. q: si albi in maiori stetit ampliativae solu pro fu
 turis & in conclusione indifferenter pro p'siti & futuro so con
 cludi debet q: futurum album non erit so: q: verum est
 qualitercunq; samatur.

Quintus modus pme figure. s. sapelimo constat
 implicitate vel explicitate ex vli affirmati
 na & vniuersali negatiua particulari vel indefinita negati
 uam implicitate vel explicitate directe aut indirecte concluden
 tibus. ut omne animal est suba: nullus lapis est animal igitur qui
 da lapis suba non est. Et iste syllogismus pot reduci ad quartu
 p'imus pcedente conuersa maiori per accidens & minori
 simplr & per transponem ut nullus animal est lapis & que
 dam suba est animal igitur quedam suba non est lapis. Unde
 pro toto est notandum q: ad quatuor modos p'imos istius fi
 gure possunt oes alij modi reduci sine sint illius figure vel
 aliarum. Un quilibet modus incipiens per. b. pot redu
 ci ad barbara omnis incipiens per. c. ad celaret & omnis in
 cipiens per. d. ad darij. & omnis incipiens per. f. ad serio: q:
 liter aut hoc possit fieri debes notare q: vbiq; ponit. s.
 in his dictionibus significat q: p'p' intellecta p vocali in
 mediate pcedentem d3 conuerti simplr. Vbiq; ponit
 .p. significat q: debet conuerti per accidens p'p'p' signa
 ta ante. p. & vbiq; ponit. m. denotatur q: debet fieri tra
 spositio in pmissis hoc est facere de maiori minorez & eco
 tra. vbi autem ponit. c. denotatur q: modus ille aut syllo
 gismus in eodem so: matus per impossibile reducatur pro
 p'erea solet poni talis versus. Simplr verti vli. s. p. vero
 per acci. m. vult transponi. c. per impossibile duci.

Sextus modus pme figure v3. frisesomoz co
 stat implicitate vel explicitate ex particulari
 indefinita vel singulari affirmatiua: & vniuersali negatiua:
 particulari indefinita vel singulari negatiua implicitate vel
 explicitate directe aut indirecte concludentib'. ut qdaz ani
 mal est suba nullus lapis est animal igitur aliquis lapis suba no
 est & e' indirecte. ergo quedam suba non est lapis: & reduci
 tur iste syllogismus ad quartu istius figure maiori & minori con
 uersis simplr & per transponem: ut nullum animal est lapis: que
 dam suba est animal igitur quedam suba no est lapis. **C** Ex his
 omnib' concludo q: in pma figura non est syllogismus nisi iplicite
 vel explicitate quolibz pmissay sit alicuius quantitatis: ideo ta
 lis syllogismus no v3. nec est in pma figura. omne currens est ani
 mal & omnis ho pter so: est currens igitur ois ho pter so: e
 animal. nec sequit omnis ho est suba: tui animal est ho igitur tui
 animal est suba. Incipit omnis ho e' so: so: est ho igitur inci
 pit so: esse so: De necessitate omnis ho est animal. so: e' ho
 igitur de necessitate so: est animal. Continget o' creas est
 deus sed ois pma ca est creans igitur ptinget ois pma ca
 est deus. Et sic de alijs. p3. n. q: cuiuslibz istoz vna pmissa

rum nullius quantitatis est nec iplicite nec explicitate: qd isti
 requirit ad syllogismum tam pme q: alterius figure. **C** Et si d'f
 p' subm maioris h3 debitam p'portionabile in p'dicato mi
 noris igitur est syllogismus in pma figura. negat p'na. & h3 illud re
 quirat non tui illud sufficit sed plura alia. **C** Forte arguit p'
 omnia dicta in ista figura allegando Arist. & p' d'etri byspa
 num ponentiu non e3 modos quatuor: concludentes directe
 & quq; indirecte. sed h3 no ponit nisi sex modi pcludentes in
 differenter tam indirecte q: directe & e' igitur positio insuf
 ficiens. **C** R' h' d'et ut pluries resp'osum est q: ipsi talia no
 posuerunt tanq; firma & vera: sed solum ppter adiscetes
 ut citius caperet modu syllogizadi. **C** Et ex dictis in hac
 pma figura sequent aliqua correlaria & regulariter. p'mu
 est q: pma figura concludit omne gen' pblematis affirma
 tiuum & negatiuu v'le particulare indefinitu & singulare:
 p3 insipienti modos. **C** Scdm est q: in qtuor: modis p'
 me figure maiori exite negatiua nihil sequitur: alr ex vero
 concludit falsum. ut omnis homo est suba nlls lapis e' ho
 igitur nullus lapis est suba. **C** Et si d'f q: h3 sequitur ois ho
 est animal nullus asinus? est ho igitur nullus asinus? est animal. v'z
 est. sed hoc no est virtute syllogizmi: sed q: p'ns est per se
 necessariu. Unde no sequit ois homo est animal nullus asin
 us est homo igitur nullus asinus? est animal. **C** Tertius est q:
 in eisdem modis maiori existente particulari vel indefinita ni
 hil sequit ut aliquid risibile est so: omnis ho est risibilis igitur
 omnis homo est so: Et si d'f q: h3 sequit aliquid risibile est
 animal omnis ho est risibilis igitur omnis ho est animal. Dici
 tur q: verum est no virtute syllogizmi sed virtute hui' co
 sequentie formalis omnis ho e' risibilis igitur ois ho est animal.

Ita secunda figura requirit q: p'dicata pmissa
 rum implicita vel explicita sint adiuuices pro
 portionabilia concludendo maiore extremi
 tem de minori vel e' aut p'portionabile de p
 portionabili. qualr aut hoc intelligat exp'ssuz
 est superius in pncipio pme figure. verbi gra. Nullu animal
 est accidens omnis albedo est accidens igitur nulla albedo est
 animal. **I**ta figura qtuor: h3 modos formalr pcludentes. v3.
 Cesare: Camestres: festino: Baroco.

Primus modus constat iplicite vel explicitate ex
 vniuersali negatiua modi p'neti & vli
 affirmatiua vlem particulari vel indefinita negatiua ipli
 cite vel explicitate directe aut indirecte concludentib'. verbi
 gra. Ex istis pmissis nullu animal est color: & omnis albe
 do est color: p3 queq; istaz inferri nulla albedo est animal. al
 bedo non est animal: & no solu directe: veruz et indirecte ut
 nullu animal est albedo. animal no e' albedo igitur aliquid animal no
 est albedo. **C** Iste aut syllogismus reducitur ad p'm prime
 maiori conuersa simplr ut nullus color: est animal omnis al
 bedo est color: igitur nulla albedo est animal. **C** Et notan
 ter dico in declaratione modi consueti. q: si vniuersalis illa
 esset de in consueto modo loquendi p'dicati termini co's
 non distributi nihil sequi deberet: sicut hic. omnis sol pla
 neta non est omne clarissime lucens planeta est igitur omne
 clarissime lucens sol non est. aut aliquod clarissime lucens
 sol non est. nec etiam econtra indirecte. **C** Ratio autem qua
 re non sequitur est. quia maior est vniuersalis negatiua cu
 ius subiectum non distribuit ipso existente distributibili: s3
 bene sequitur omnis sol omnis planeta non est omne cla
 rissime lucens planeta est. igitur omne clarissime lucens sol
 non est. p'na bona est: sed maior est falsa. ut p3. **C** Ex his
 sequitur tales syllogismos no valere: nec in pmo mo scde
 figure collocari. v3. oem primam cam possibile est no esse
 createm igitur o'z denz possibile est non esse createm igitur
 oem deum possibile est no esse p'maz cam. **C** S'lr o'z qd
 est creans necesse est esse deum: oem p'ma cam necesse est
 esse deum igitur oem p'ma cam necesse est esse createm. **C** Se
 cundo aut quare nullus istoz est in pmo ist' scde figure e:
 q: nulla p'missaru nec etiaz co'elo qualitatis negatiue est
 imo quolibz eaz affirmatiua est: ut p3 p'p'cienti copulam
 pncipales. Deberet igitur sic argui in pmo mo istius figure
 oem p'ma cam no possibile est esse createm. oem deum pole

est esse creatorem igitur omnem deum non possibile est esse primam causam. Discursus bonus est sed maior est impossibilis. Ex alia parte etiam sic deberet argui. omne quod est creans non necesse est esse deum. omnem primam causam necesse est esse deum igitur omnem primam causam non necesse est esse creatorem. Tertium tamen nego illam propositionem. omne quod est creans necesse est non esse deum; siue deus creet siue non. Si enim creat per illam esse falsam: si autem non creet ad huc falsa est: sequitur quod omne creans est. Et similiter est dicendum ad tales formas: omnes lunam possibile est non esse lucentem. omnis infimus planeta est lucens igitur omnem infimum planetam possibile est non esse lunam. consequentia bona est sed maior est falsa. Item nec sequitur. nullus creans est deus. omnis prima causa de necessitate est deus igitur omnem primam causam necesse est non esse creatorem. sed bene sequitur igitur omnem primam causam non necesse est esse creatorem. Et aliquando tamen v3 gratia mae sed non in isto modo istius figure. sicut hic. nullus lapis est animal: omnem animal possibile est esse animal igitur omnem animal possibile est non esse lapidem. ubi tamen isto modo deberet concludi igitur omnem animal non possibile est esse lapidem.

Secundus modus istius secunde figure. v3. camestres coincides cu3 potum implicite vel explicite ex vniuersali affirmatiua vel vniuersali negatiua modi consueti vniuersalem particularem vel indefinitam negatiuam implicite vel explicite directe vel indirecte concludit. verbi gratia. Ex illis premissis omnis homo est animal. et nullus lapis est animal sequitur quod nullus lapis est homo: et contra et quod aliquis lapis non est homo et est indirecte. Iste enim syllogismus reducitur ad primam prime minoris conuersa simpliciter et per transpositionem. v3. nullus animal est lapis omnis homo est animal igitur non homo est lapis et contra. Dico in declaratione modi consueti propter causam potorem quia non sequitur. omnis homo animal est omnem risibile animal non est igitur omnem risibile animal non est. dato enim quod sol. esset omnis homo antecedens esset verum sine consequente. Ad concludendum igitur in isto modo oportet minorem esse negatiuam modi consueti. v3. quod predicatur distribuitur. ex quo distribubile est sic dicendo. omne risibile non animal est vel sic omne risibile omne animal non est. Iste modo consequentia foret bona sed negat minoris: quare et. Ex his concludit talis syllogismus quod non v3. nec in secundo modo istius figure pot locari. v3. omne lucens super nostrum emispermum necesse est esse solem: omnem lunam necesse est non esse solem igitur omnem lunam necesse est non esse lucentem super nostrum emispermum. posito. n. quod nullus planeta luceat super nostrum emispermum propter solem. per premissas esse veras sine conclusione. quod: luna iam non luceat super nostrum emispermum: pot tamen lucere super nostrum emispermum. Causa autem quare iste syllogismus non est in isto modo istius figure est. quod nec minoris nec conclusio est vniuersalis negatiua imo affirmatiua. Deberet igitur sic argui in isto modo omne lucens super nostrum emispermum necesse est esse solem omnes lunam necesse est esse solem igitur omnem lunam non necesse est esse lucentem super nostrum emispermum. Jam syllogismus bonus est in quo concedit tam ans quam pns. Tertium tamen ista pna non v3. omnem lunam possibile est esse lucentem nullus infimus planeta est lucens igitur nullum infimum planetam possibile est esse lunam. Sunt. n. omnia requisita propter quod predicato maioris in minori non correspondet debitum proportionabile: deberet. n. summi pro minori nullum infimum planetam possibile est esse lucentem. quo supposito concedo primam et nego minorem tanquam impossibile. Item non sequitur omnem lucens super nostrum emispermum est sol. omnem lunam necesse est non esse solem igitur omnem lunam necesse est non esse lucentem super nostrum emispermum: sed deberet summi pro minori omnem lunam non necesse est esse solem et concludere igitur omnem lunam non necesse est esse lucentem super nostrum emispermum. Etiam non sequitur cum modo contingente: ut omnem equum contingit esse currentem omnem equum contingit non esse currentem igitur omnem equum contingit non esse equum sed de-

beret summi pro minori omnem hominem non contingit esse currentem. et concludere igitur omnem hominem non contingit esse equum: discursus tunc esset bonus et conclusio vera sed minor esset falsa quia equum illi non hominem contingit currere quod est falsum.

Tertius modus istius figure. s. festino constat simplicite vel explicite ex vli negatiua modi consueti et particulari indefinita vel singulari affirmatiua particularem indefinitam vel singularem negatiua simplicite vel explicite directe vel indirecte concludentibus. verbi gratia. Ex istis premissis: nullus lapis est animal et aliquis homo est animal sequitur quod aliquis homo non est lapis et contra indirecte. Iste autem syllogismus reducitur ad quartam prime: maior conuersa simpliciter ut nullus animal est lapis aliquis homo est animal igitur aliquis homo non est lapis. Ex isto sequitur hanc primam non valere. nec esse syllogismum istius modi. v3. omnis luna planeta non est. quidam infimus planeta planeta est igitur quidam infimus planeta luna non est. per enim antecedens esse verum sine consequente. Ratio autem quare talis syllogismus non tenet est: quod illa vniuersalis est de se consueto modo loquendi: ideo deberet summi pro maiori quod omnis infimus planeta non planeta est vel quod omnis infimus planeta omnis planeta non est quare quod est falsa.

Quartus modus istius figure. v3. baroco pot implicite vel explicite ex vniuersali affirmatiua et particulari indefinita vel singulari negatiua modi consueti particularem indefinitam vel singularem negatiuam implicite vel explicite directe vel indirecte concludentibus. Non igitur ex his premissis omnis homo est animal et quidam lapis non est animal sequitur quod quidam lapis non est homo et contra indirecte. Iste autem syllogismus reducitur ad primum prime per impossibile: sumendo maiorem cum opposito conclusionis et inferri oppositum minoris. v3. omnis homo est animal. omnis lapis est homo igitur omnis lapis est animal. Et tamen notandum quod non assero vniuersaliter aliquas premissarum reductarum ad primum modi prime figure esse impossibiles nisi quelibet premissarum in baroco fuerit necessaria: quod ubi non sic fuerit posset reduci per necessarium aut contingens. verbi gratia. omne animal rationale est homo aliquod risibile non est homo igitur aliquod risibile non est animal rationale: reducitur enim sic omne animal rationale est homo omne risibile est animal rationale igitur omne risibile est homo. patet enim nullas premissarum vel conclusionem esse impossibiles: imo quilibet necessaria. Item per contingens omnis homo est animal antechristus non est animal igitur antechristus non est homo. Reducitur enim sic omnis homo est animal omnis antechristus est homo igitur omnis antechristus est animal. patet enim nec in baroco nec in barbara aliquas esse impossibiles sed aliquam necessariam et aliquam contingentem. Sed dubium est qualiter reducitur illa omnis homo est animal iste lapis non est animal igitur iste lapis non est homo. dico quod sic reducitur omnis homo est animal omnem quod est iste lapis est homo igitur omnem quod est iste lapis est animal. Ex quibus sequitur quod hec figura non concludit omne genus problematicum: quia non affirmatiuum: unde ex puris affirmatiuis nihil sequitur in secunda figura. unde non sequitur omnis animal est animal omnis homo est animal igitur omnis homo est animal: nec etiam indefinite aut particulariter. Et si dicitur quod bene sequitur. omne risibile est animal omnis homo est animal igitur omnis homo est risibilis videtur quod verum est non virtute syllogismi sed huius consequentie bone omnis homo est animal igitur omnis homo est risibilis.

De tertia figura Capitulum.

In tertia figura oportet subiecta implicite vel explicite esse proportionabile concludendo maiorem extremitatem de minori vel contra: aut proportionabile de proportionabili: ut omnis homo est animal aliquis homo est risibilis igitur aliquod risibile est animal. et est. Ista autem figura sex habet modos

v3. darapti: selapton: dissamis: datisi: brocardo: serison.
Primus modus. s. darapti constat implicite vel explicite ex vniuersalibus affirmatiuis particularem vel indefinitam affirmatiuam implicite vel explicite directe aut indirecte concludentibus. Verbi gratia. Ex his premissis omnis homo est substantia & omnis homo est animal sequitur quod aliquod animal est substantia & e contra indirecte. & reductur ad tertium p̄me: minor: i conuersa per accidens: vt omnis homo est substantia aliquod animal est homo igitur aliquod animal est substantia. Ex his sequitur istam consequentiam non valere nec esse in isto modo v3. Cuiuslibet hominis asinus currit: cuiuslibet hominis asinus iacet igitur asinus iacens est asinus currens. q̄ in conclusione non predicatur debitum proportionabile de debito proportionabili: posset enim per idem argumentum probari quod capra est asinus sic arguendo. Cuiuslibet hominis est asinus cuiuslibet hominis est capra igitur capra est asinus: p̄bare quod homo est asinus sic arguendo cuiuslibet hominis est asinus quilibet homo est animal rationale igitur animal rationale est asinus. Ex premissis premissis solum sequitur quod habens asinum iacentem est habens asinum currentem & e contra indirecte. Ex secundis premissis solum sequitur quod habens capram habet asinum. Ex tertijs vero sequitur quod alicuius animalis rationale est asinus. & isto modo non poterunt poni premissis euz de positione conclusionis. Item sequitur quod illa consequentia non valet. omnis deus est creans. omnis deus de necessitate est p̄ma causa igitur p̄ma causa de necessitate est creans: sed hoc sequitur igitur p̄ma causa creans de necessitate est. Etiam non sequitur. omnis sol est lucens super nostrum emisperium omnis sol est aliud a luna igitur aliud a luna de necessitate est lucens super nostrum emisperium: sed solum sequitur igitur aliud a luna lucens super nostrum emisperium necessario est.

Secundus modus istius figure. v3. selapton constat implicite vel explicite ex vniuersali negatiua vel vniuersali affirmatiua particularem vel indefinitam negatiuam implicite vel explicite directe vel indirecte concludentibus. verbi gratia. Ex his premissis nullus homo est lapis quilibet homo est animal sequitur quod aliquod animal non est lapis & e contra indirecte. Item syllogismus reductur ad quartum p̄me: minor: conuersa per accidens vt nullus homo est lapis aliquod animal est homo igitur aliquod animal non est lapis. Ex his sequitur quod ista consequentia non valet. nullus homo est animal omnis homo est animal rationale igitur aliquod animal rationale non est homo: dato. n. quod berta est omnis homo animal esset verum sine p̄te & hoc contingit quod illa substantia non sunt proportionabilia euz in vna li homo supponat pro vtroque sexu in alia aut non. Similiter non sequitur. nullus homo est risibilis: cuiuslibet hominis est asinus igitur habens asinum non est risibilis. supposito. n. casu p̄ori cum hoc quod omnis asinus sit berta. p̄ asinus esse verum sine consequente. Ad concludendum autem istam conclusionem oportet summere pro minori illam minorem. cuiuslibet hominis masculi est asinus que repugnat maiori quare. Item ista consequentia non valet. nullus deus est contingens p̄ma causa: omnis deus contingens est creans igitur p̄ma causa non contingens est creans. nec bene arguitur indirecte: sed deberet sic concludi igitur p̄ma causa creans non contingens est: que cõclō est vera: Si tamē sic arguitur. nullum creans est deus omne creans de necessitate est p̄ma causa igitur p̄ma causa non de necessitate est deus: p̄ma bona est sed premissis includunt dictionem.

Tertius modus istius figure. v3. dissamis constat implicite vel explicite ex particulari indefinita vel singulari affirmatiua & vniuersali tali particulari indefinitam vel singularem affirmatiuam implicite vel explicite directe aut indirecte concludentibus. verbi gratia. Ex his premissis quidam homo est animal & quilibet homo est substantia sequitur aliqua substantia est animal & e contra indirecte. Item autem syllogismus ad tertium p̄me reductur minori conuersa simpliciter & per transpositionem. vt quilibet homo est substantia aliquod animal est aliquis homo igitur aliquod animal est substantia & e contra indirecte. In isto modo concedit talis consequen-

tia. quoddam lucens necesse est esse lunam omne lucens est aliud a luna igitur aliud a luna necesse est esse lunam. consequentia bona est sed premissis repugnant ex quo ibidem nulla ampliatio est sicut p̄us dicebatur.

Quartus modus istius figure. s. datisi coincidens cum p̄ori. constat implicite vel explicite ex vniuersali affirmatiua & particulari indefinita vel singulari tali particulari indefinitam vel singularem affirmatiuam implicite vel explicite directe aut indirecte concludentibus. Verbi gratia. Ex his premissis omne animal est substantia & aliquod animal est homo sequitur quod homo est substantia & e contra indirecte & reductur ad tertium p̄me: minor: conuersa simpliciter. vt omne animal est substantia homo est animal igitur homo est substantia. Ex his p̄ hanc p̄mam non valere. omne currentem est equus aliquod currentem potest esse homo igitur homo potest esse equus. & ratio quod subiecta non sunt proportionabilia. in p̄ma. n. li currentem non ampliatur & in secunda ampliat. Coniunctis forma dicitur cum hoc verbo contingit vt omne currentem est asinus: aliquod currentem contingit esse hominem igitur hominem contingit esse asinum vel contingens esse hominem est asinus. p̄. n. forma non valere causa iam dicta est.

Quintus modus istius figure. v3. brocardo constat implicite vel explicite directe aut indirecte ex particulari indefinita vel singulari negatiua & vniuersali affirmatiua particulari indefinitam vel singularem negatiuam implicite vel explicite directe aut indirecte concludentibus. verbi gratia. quidam homo non est lapis: quilibet homo est animal igitur quoddam animal non est lapis & e contra indirecte. Et reductur ad primum p̄me per impossibile sumendo dictionem conclusionis cum minori inferendo dictionem maioris vt quoddam animal est lapis quilibet homo est animal igitur quilibet homo est lapis.

Sextus modus istius figure. v3. serison constat implicite vel explicite & vniuersali negatiua & particulari indefinita vel singulari affirmatiua particularem indefinitam vel singularem negatiuam implicite vel explicite directe aut indirecte concludentibus: vt nullus homo est lapis. quidam homo est animal igitur quoddam animal non est lapis. & e contra indirecte: reductur autem ad quartum p̄me: minor: conuersa simpliciter. v3. nullus homo est lapis quoddam animal est aliquis homo igitur quoddam animal non est lapis. Ex his p̄ vnum dictum esse falsum. v3. quod nullus syllogismus concludens particularem negatiuam directe potest ipsam concludere indirecte non e contra. Contra istum modum vltimum arguitur sic. aliquis est syllogismus in serison non vltis igitur serison non constat ex p̄ma vltima p̄ma & asinus probatur. de isto syllogismo. quidam homo est animal nullus homo est asinus igitur aliquis asinus animal non est. Respondetur quod syllogismus aliquis esse in aliquo modo alicuius figure potest dupliciter considerari v3. de per se & immediate aut per reductionem de per se & immediate est syllogismus in aliquo modo s̄m declarationes modorum precedentes. & isto modo dico quod predictus syllogismus est in isto modo per reductionem quoniam nam per transpositionem premissarum debitas reductur & resultat syllogismus de per se in tali modo. Et isto modo concedo quod predictus syllogismus est in serison non de per se & immediate sed per reductionem transponendo premissas. Et vt hec melius intelligantur cuiuslibet modo querenti alicuius figure aptabo vnum syllogismum in per reductionem. & primo ad primum p̄me figure. vnde si queratur in quo modo est iste syllogismus. omnis homo est animal omne animal est substantia igitur omnis homo est substantia. Dico quod est in primo p̄me figure per reductionem transponendo premissas. Et si dicitur subiectus maioris non habet debitum proportionabile in predicato minoris dico quod verum est nec hoc est inconueniens de syllogismo in p̄ma figura per reductionem. De syllogismo autem de per se ibidem existente esset inconueniens de quo solummodo facta est locutio in prima figura. Item iste syllogismus omnis homo est animal nullum animal est lapis igitur non homo est lapis est in secundo modo p̄me per reductionem premissarum transpositarum. Item s̄or. est & omnis homo

est animal igitur sor. est animal est in tertio p̄me per redu-
 ctionem p̄missarū transpositarū. Item sor. est animal & nul-
 lum animal est lapis igitur sor. non est lapis iste syllogism⁹
 est in quarto p̄me per reductionem ut p̄us. Item nullus
 lapis est animal: omne animal est substantia igitur quidam la-
 pis substantia nō est. Iste syllogismus reducitur ad quin-
 tum p̄me reductiue ut p̄us. ¶ Item nullus lapis est
 animal. aliquid animal est homo igitur quidam lapis nō est
 homo. iste syllogismus est in sexto p̄me reductiue per trāspōnē
 p̄missarū. hoc idem ostendit in secūda figura ut quidā hō
 est animal. nullus lapis est animal igitur quidam homo nō est
 lapis. iste syllogismus est in festimo reductiue ut p̄us. Sicut q̄
 quidam asinus nō est animal: omne risibile est animal igitur quidam
 asinus non est risibilis. iste syllogismus est in baroco reductiue ut
 p̄us. Ad manifestatur idē iterum in tertia figura ut omnis
 homo est animal: nō homo est asinus igitur aliquid animal nō est
 asinus. iste syllogismus est in scilapton reductiue ut p̄us trāspōnēdo
 p̄missas. ¶ Item quilibet homo est risibilis & aliquid ho-
 mo nō est lapis igitur aliquid lapis non est risibilis: iste syllogismus
 est in bocardo reductiue ut p̄us quare. ¶ Sed forte p̄tra
 ista argueret quis deducendo q̄ ois syllogismus tā scde q̄ ter-
 tie figure d̄z dicit p̄me. q̄: omnis talis reducibilis est ad ali-
 quem modū p̄me figure. ¶ Ad istud r̄ndetur q̄ eē in ali-
 quomō vel figura per reductionē contingit tripl̄r aut per
 trāspōsitionē p̄missarū. & sic nō omnis syllogismus scde vel ter-
 tie reducibilis est ad p̄mā. Aut per p̄uersionē solū vel per
 trāspōnē solam vel per trāspōnē & cōuersionē aut mu-
 tationē p̄missarū & ipsius conclusionis. & sic ois talis re-
 ducit ad p̄mā figurarū sed talis reductio non h̄z limitare ali-
 quem syllogismū ad alium modū q̄ ad suū. p̄p̄tū & imedia-
 tū. ¶ Tertio modō sicut dicitur q̄ p̄uicis est in p̄dicamēto
 quātitatis per reductionē ut termin⁹: unitas est p̄m̄ nūeri
 mā & forma sunt in p̄dicamēto & in sp̄c cōpositū per redu-
 ctionem ut cause ipsius sic eodem modo dicimus syllogismū
 expositiui & dem̄stratiui esse in tertia figura nō p̄mo nec
 scdo modo reductiōis sed tertio. q̄: ipse p̄mū & fundamē-
 tū est ois syllogismus ibidē factorū affirmatiui affirmatiui ne-
 gatiui negatiui ut hoc currit & h̄c est hō igitur hō currit:
 hoc non currit & hoc ē hō igitur hoc non currit. ¶ Propterea
 p̄pter breuiloquiū p̄māz reductionē uoco p̄p̄tū. i. per
 p̄p̄tū. q̄: in tali reductione cōtinue seruātur cōsiles p̄p̄-
 nes atq; ordo terminorū in ipsis. Scdaz aut uoco alienā. i.
 per alienā: mutant. n. p̄p̄nes in se in suis similib⁹ atq; or-
 do terminorū que expedit rōne cōuersionis fere in oī-
 bus a quatuor: p̄mis p̄me figure seu rōne cōmutatiōis in-
 uicem oppositorū in bocardo & baroco scde & tertie figu-
 re. Tertiaz uero reductionē uoco origis: q̄: syllogismus talis
 uocatur origo & fundamētū aliorū factorū in tali modō &
 figura ut dictū est. ¶ Sed forte dubitat circa p̄mā re-
 ductionem nunquā syllogismus sic reductus posset habēt p̄p̄tū
 modum ad quem nō esset binōi reductio: dicit q̄ sic p̄m
 q̄ nobis placeret fingere includēt litteras uocales sed lō-
 gū foret & tediosū. nec tales modi diu in memoria retine-
 rētur. q̄: igitur tales modi coinciderēt euz dicit frustra assi-
 gnarent. ex quo sequit q̄ in scda figura non sunt nisi tres
 modi nō coincidentes. v3. Cesare camestrēs festino baro-
 co nam p̄m̄ duo coincidunt. Sequit et q̄ in tali figura non
 sunt nisi quōz modi nō coincidentes. v3. darapti scilapton
 dissamis datisi bocardo ferison. ita q̄ dissamis & datisi co-
 incidunt. Ut autem non fiat q̄ ponatur Cesare pro p̄mo
 modo scde figure & dimittatur camestrēs: dicēdo cesare
 festino baroco. ¶ Pro tertio aut modo scde figure ponatur
 datisi dimittendo dissamis dicēdo darapti scilapton datisi
 bocardo ferison. ¶ Et si aliquis quereretur qui sunt modi
 coincidentes dicit q̄ sunt illi quorū in quolibet ad aliu est
 egressus & regressus ex sola trāspōnē p̄missarū ut cesare
 camestrēs. uerbi grā. iste syllogismus est in cesare nullus la-
 pis est animal quilibet homo est animal igitur nullus homo
 est lapis: trāspōnē enī p̄missarū solūmodo & habebit
 camestrēs & ita ecōtra habebit cesare. ¶ Similr coinci-
 dunt dissamis & datisi vñ iste syllogismus est in dissamis. ali-

quod animal est substantia omne animal est corpus igitur al-
 quod corpus est suba & idem fiet in datisi solūmodo p̄m̄
 sis transpositis & econtra. ut p3 inuenti. ¶ Et iuxta ter-
 tiam reductionē est no^m. q̄ syllogismus expositiui nō
 potest fieri nisi in tertia figura. Et ratio q̄: ad syllogismū
 expositiui requirit antecedētia duaz dem̄stratarū in-
 ferentium p̄positionēz mediatarū modo hoc nō potest fie-
 ri in alijs figuris. Si enim dicit in scda figura. animal est
 hoc & homo est hoc ergo homo est animal: p̄sia bona est
 & formalis: sed non syllogismus dem̄stratiui p̄pter cām di-
 ctam. ¶ Similr si dicit hoc currit & homo est hoc ergo
 homo currit. syllogismus expositiui uocari nō debet s̄
 syllogismus irregularis optima p̄sia formalis existens.

¶ Eodem modo est dicendum de negatiuis. vnde bene
 sequitur homo non currit & homo est hoc igitur homo non
 currit. etiam sequit animal est hoc & homo nō est hoc er-
 go homo animal nō est. Itaque tamen est dicendū q̄: al-
 quis horū sit syllogismus expositiui vel dem̄stratiui. ubi
 autem syllogismus dem̄stratiui non ita stricte sumet potest
 sine periculo dici q̄ in qualibz figura talis reperit sicut ex-
 p̄licatum est. uerū tamen est aduertendum de pronō-
 mine dem̄stratiui ne supponat pro aliquo cōmuni: q̄
 tunc impediret syllogismū dem̄stratiui aut q̄: esset termi-
 nus cōmuni: aut q̄: ratione eiusdem suppositio mutatur
 sicut hic. hoc est pater & hec est filius dem̄strando essentiaz
 cōmunem igitur filius est pater. ¶ Similr hec essentia est
 filius hec paternitas non est filius igitur hec paternitas non
 est hec essentia. ¶ Item nō sequitur hic pater generat hic
 pater est essentia igitur essentia generat. nec etiaz negatiue
 sequit. hec essentia non generat hec cōmuni est pater igitur
 pater non generat. ¶ Ratio autē quare tales forme non
 ualent est dicta q̄: pronomen dem̄stratiui continue de-
 monstrat cōmune & nō singulare q̄ requirit ad bonitātē ta-
 lis syllogismi. Et ex alio p̄pter diuersitatem suppositiōnū
 in p̄missis & in cōclusionē. vnde cum dicit. hoc est pater
 & hoc est filius igitur filius est pater. tā in maiorē q̄ in mi-
 norē subiecta supponunt simpliciter pro essentia & p̄dicata
 personaliter: in cōclusionē uero est suppositio personalis
 solū. & sic in alijs hec contingit diuersitas.

Pro noticia tamen horū syllogismorū &
 p̄dicatiōnū in diuinis est no^m.
 q̄ terminorū supponentiū pro diuinis. Quidā sunt no-
 mina essentialia. quidam personalia. & quidam notionalia.
 ¶ Terminorū essentialium quidam verificant in diui-
 nis tam in singulari q̄ in plurali numero ut ens res. Dicit
 enim q̄ in diuinis sunt vna res & tres res. quidā ve-
 rificantur solū in singulari numero. & non in plurali ut sub-
 stantia deus essentia deitas lux & lumen: dicimus enim q̄
 in diuinis est vna substantia vna essentia vnus deus & nō
 plures dii nec plures substantie aut essentie. ¶ Terminorū
 personalium quidam de pluribus possunt verificari
 ut persona suppositum p̄p̄tū dualitas & trinitas: pa-
 ter enim q̄ pater est persona & suppositum & filius simil-
 ter. Quidam de vno solo ut pater & filius & spiritus san-
 ctus & eorū abstracta ut paternitas filiatio & spiratio pas-
 siva. ¶ Terminorū notionalium quidāz contingunt vni
 soli ut generans aut generatio actiua genitum aut genera-
 tio passiva spiratum aut spiratio passiva. Quidam conue-
 niunt pluribus ut spiratio actiua que conuenit patri & filio
 ¶ Illis uisus sit hec p̄ma p̄positio. nomina essentialia sub-
 stantia & personalia de se inuicem verificantur. hec enim
 est vera pater est essentia & econtra. ¶ Similiter filius est
 deus & econtra. Spiritus sanctus est deitas & econtra.
 Dualitas vel trinitas est deitas & econtra. & sic de alijs.
 ¶ Et notanter dixi substantia quia terminus essentialis
 aliquis est adiectiu⁹ & non potest de termino personali ve-
 rificari sed solū de termino essentiali. Dicimus enim q̄
 essentia est cōmunicabilis & negamus patrem esse cōmu-
 nicabilem. ¶ Secunda p̄positio terminorū persona-
 lium: quidā de se inuicē verificant & quidā non. hec. n. est
 vera p̄ est suppo^m. & hec similr filius est persona: sed hec

est falsa filius est dualitas: aut pater est trinitas et est. Et hec similiter pater est filius et est. vel paternitas est filiatio et est. Tertia propositio terminorum personalium et notionalium quidam de se invicem verificantur et quidam non. hec. n. est vera pater est generans et spirans. et hec est falsa pater est genitus vel spiratus. Similiter hec est vera filius est genitus et spiritus sanctus est spiratus: sed hec est falsa filius est generans spiritus sanctus est spirans. Quarta propositio terminorum essentialium et notionalium quidam de se invicem verificantur et quidam non. vnde hec est vera: aliquid res in divinis est generans aliquid ens in divinis est generatio vel spiratio et est. Similiter cum verbis notionalibus ut deus generat. talia autem verba de quibusdam alijs nominibus essentialibus non possunt affirmativè verificari. quales. n. istarum est falsa eentia generat deitas generat. deitas spirat vel spiratur. Si tamen diceret eentia divina est generans. querit nunquid si generans tenet adiective: vel substantive primo modo negetur et secundo modo concedatur. quia eentia divina est pater generans. Quinta propositio terminorum quidam semper supponunt personam liter. ut nomina personalia et notionalia. quidam semper essentialiter ut si eentia divina: divinitas: et deitas. Quidam idifferenter sicut illi termini res: et deus: sed est differentia inter illos: eo quod ille terminus res non distributus supponit disiunctive pro persona vel pro eentia in cōs. Distributus vero pro eodem simul: ideo hic concedit aliqua res in divinis est pater vel generat ex hoc negat. ois res in divinis est pater vel generat: sed secus est de illo termino deus: eo quod cum verbis et terminis notionalibus semper supponit personale ut deus generat deus est generatio aut spiratio cum terminis autem essentialibus: aut personalibus semper simpliciter pro eentia in cōs supponit: sicut hic deus est pater. omnis deus est pater. Ex his autem patet tales paradoxos non valere omnis deus est filius. pater est deus igitur pater est filius. omnis eentia divina est filius nulla paternitas. est filius ergo nulla paternitas est eentia divina. Omne illud quod est pater est filius. omnis pater generat: nulla eentia divina generat ergo nulla eentia divina est pater. Et sic de alijs multis quorum nullus tenet propter diversitatem suppositionum in premissis et conclusionem. Hoc autem dico secundum eodem viam theologicaem quia vbi velles: posses circa istam quintam propositionem variare. Dicendo quod iste terminus deus vbi cumque ponitur solitarie supponit disiunctive pro eentia aut personis. sic hic. deus generat vbi si deus supponit pro eentia et pro persona disiunctive sed quia: pro persona verificat ideo vera est ista propositio. quia autem distribuit supponit copulative tamen pro persona quia pro eentia: ideo hec propositio negari omnis deus est filius: sicut hec. ois deus generat: potest tamen restringi per alium terminum dicendo omnis deus qui est pater generat: sed ille terminus eentia divinitas aut deitas semper pro eentia supponit siue distribuat siue non: nisi fuerit restrictio per aliquem alium terminum sibi additum. vnde dicendo eentia est pater ois eentia est filius: si eentia utrobique supponit simpliciter pro eentia cōs. ideo quales illarum concedit et hec negat eentia generat vel generat: potest tamen ille terminus eentia personale supponere per restrictionem terminum demonstrativi aut terminum personalis: sicut hic. hec eentia generat hec eentia generat. Si. n. demonstrat persona patris vel filij concedat quales illarum. vnde non sequitur hec eentia generat ergo eentia propter mutationem suppositionis. Etiam non sequitur eentia que est filius generat ergo eentia generat propter eadem causam: secundum secundum modum dicendi facilius posset responderi ad consequentias prius factas. Cum. n. dicitur. hoc est pater et hoc est filius ergo filius est pater: distinguat de hoc: nunquid demonstratur eentia in cōs aut persona. primo modo negat propositio propter mutationem suppositionis. secundo modo concedit propositio. et negat anis si utrobique demonstrat pater. hec. n. est falsa. hoc est filius demonstrando personam patris. Si concedo illam propositio. hec eentia non generat hec eentia est pater ergo pater non generat. dato quod sit suppositio personalis sed nego maiore demonstrando patrem. Ex his patet istas propositio non valere. pater est idem filio igitur pater est filius. filius est illud quod est spiritus sanctus igitur filius est spiritus sanctus. in quolibet illorum antium relatiuum supponit disiunctive pro eentia

vel persona. in parte autem est solutio suppositio personalis pro supposito. Si negatiue non sequitur filius non est pater igitur filius non est idem patri. Item non sequitur deus pater est et deus filius est et deus pater non est deus filius igitur sunt plures dii sed bene sequitur quod deus adeo differt. Ad id consilium deberes respondere in maiorem viam dubitatio illam propositio. hoc est solus. et hoc est. iohannes ergo: iohannes est solus. Si. n. demonstrat eentia humana cōs: negat propositio sed solus sequitur quod illud quod est iohannes est illud quod est solus. Si autem demonstrat suppositum humanum negat anis. similiter non sequitur. hoc non currit demonstrato homine cōs et hoc est solus. ergo solus. non currit. Rō autem quare huiusmodi non valent est propter diversitatem suppositionum. Cum. n. terminus supponit pro eentia in cōs dicitur supponere simpliciter et essentialiter. quia autem supponit pro supposito dicitur supponere personale: et formale: propterea ista propositio non valz. ois homo currit. homo communis est homo igitur homo cōs currit. Nec sequitur nullus homo cōs disputat solus. est homo cōs igitur solus. non disputat. Nec sequitur omnis homo ridet ois homo est homo cōs igitur homo cōs ridet. Causa autem quare huiusmodi syllogismi non valent sepe dicta est propter diversitatem suppositionis. Nota tamen si tibi opponeret: homo cōs ridet debes negare. Et si opponeret homo cōs est ridens distingue de si ridens nunquid adiective vel substantive tenet primo modo negat: secundo modo concedit. quia homo cōs est solus. ridens. Ex quo patet quod illa propositio non valz. hoc est ridens ergo hoc ridet. imo debet negari quod homo cōs sit risibilis. Et non sequitur solus. est risibilis solus. est homo cōs igitur homo cōs est risibilis: sed bene sequitur igitur homo cōs est risibile in neutro genere. Item non sequitur homo cōs est ois homo igitur homo est ois homo propter mutationem suppositionis. Ad ultimum autem eentia dicenda in hac maiora que nunc dimitto gratia brevitatis. Sed inter cetera respiciende sunt propositiones quas posui de divina eentia saltim usque ad quintam exclusivè. et secundum illum modum dicendi procedatur. hec autem dixi secundum ponentes vltra a parte rei demonstrando hominem eodem et animal eodem. vtrum autem sit tale velle extra animam aut non indifferens est mihi ad patris: soleo tamen sustinere quod sunt vltra ex parte rei quorum quedam sunt sua singularia confunctionem et non divinis: sic eentia humana seu humanitas que est ois homines collectivè. ut non alius homo nec aliqua homo nec solus. nec plura. et sic de alijs. hec autem positio alias in libro porphyrii declarabitur.

De syllogismis irregularibus restat dicendum. Voco. n. syllogismum irregularem illum qui nec in modo nec in figura ponitur sed est solus vna propositio habens premissas et conclusionem cum similitudine regularium figurarum. verbi gratia. homo currit solus. est homo ergo solus. currit. Item. n. syllogismus est similitudinarie in prima figura. quo ad collocationes terminorum quia sub maiore huius debetur proportionabile in predicato minoris. et in conclusione debetur proportionabile de debito proportionabili implicite patet. Similiter homo currit animal currit ergo animal est homo. dicitur esse similitudinarie in secunda figura. Item homo currit homo disputat igitur disputans currit: et dico similitudinarie in tertia figura. propter principaliora requirita ad illud: sed quia non sunt oia ideo non dicitur esse ibidem. Ex quo patet quod illa propositio non valz. a syllogismus est similitudinarie in tali figura ergo est in tali figura. de quolibet. n. precedentium verificat anis sine parte: et hoc propter plurimum carentiam qui requirunt ad hoc quod talis syllogismus sit in tali vel tali figura. Istorum syllogismorum quidam sunt boni et quidam non. Illi. n. non valent in quibus oppositum conclusionis stat cum premissis sicut prius. Illi autem boni sunt in quibus oppositum premissis antecedenti repugnat de quibus per ordinem ex dabuntur. Sequitur. n. homo currit et idem homo disputat ergo disputans currit. Sequitur etiam currens est animal et homo non est currens ergo homo animal non est. Etiam sequitur animal est hoc et homo est hoc ergo homo est animal. patet enim quolibet istorum syllogismorum valere eo quod oppositum conclusionis premissis repugnat. Et si contra hoc arguitur adducendo commune dictum videlicet quod ex partibus particularibus vel indefinitis nihil sequitur dico quod verum est in syllogismo regulari: non autem in syllogismo irregulari. Item si concluditur quod aliquis syllogismus irregularis

mans est instans futurus non est. **Tertius** modus si tempus praesens est praeteritum non est: et si praeteritum non est futurum erit igitur si praesens tempus est futurum erit. **Quartus** modus est si homo est homo non est asinus et si homo non est asinus homo non est rudibilis igitur si homo est homo non est rudibilis. **Aliorum** quatuor primus est iste. Si tamen homo non currit quolibet non homo currit. et si quolibet non homo currit asinus currit igitur si tamen homo non currit asinus currit. **Secundus** modus est si tu non est asinus te non esse asinum non est falsum. et si te non esse asinum non est falsum te non esse asinum est verum igitur si tu non es asinus te non esse asinum est verum. **Tertius** modus est. si tu non curris te currere est falsum. et si te currere est falsum te currere non est verum. ergo si tu non curris te currere non est verum. **Quartus** modus est iste: si tu non es suba tu non es animal et si tu non es animal tu non es homo ergo si tu non es suba tu non es homo. **Potest** et syllogizari ex una conditionali et altera categorica: sicut in hoc contingit dupliciter. uno modo per positionem auctoris alio modo per destructionem praetis: per positionem auctoris syllatur sic. si homo currit animal currit sed homo currit igitur animal currit. Sicut si aliquid est homo illud est animal sed homo est animal ergo animal. **Per** destructionem praetis syllatur sic si homo currit animal currit sed nullum animal currit igitur non homo currit. **Sicut** si est homo illud est animal sed lignum non est animal ergo lignum non est homo. **Juxta** primum modum syllandi. vbi per positionem auctoris quatuor ostenduntur modi. **Primus** est iste si aliquid est animal illud est sensitivum sed asinus est animal ergo asinus est sensitivus. **Secundus** modus est iste si aliquid est homo illud non est asinus sed homo est animal ergo homo non est asinus. **Tertius** modus est si aliquid est suba illud non est accidens sed albedo est aliquid quod non est suba ergo albedo est accidens. **Quartus** modus si aliquid non est homo illud non est aliquid risibile sed asinus non est homo ergo asinus non est aliquid risibile. **Syllat** quatuor alijs modis per destructionem praetis. **Primus** modus est si aliquid est homo illud est risibile sed lapis non est risibilis ergo lapis non est homo. **Secundus** modus si aliquid non est suba illud non est accidens sed albedo est accidens igitur albedo non est suba. **Tertius** modus si aliquid non est homo illud est non homo sed homo est aliquid quod non est non homo ergo homo est homo. **Quartus** modus si aliquid non est homo illud non est animal rationale sed tu es animal rationale ergo tu es homo. Et sic de alijs omnibus exemplariter est dicendum.

De obligationibus.

Ractaturus de obligationibus quatuor articulos propono in serie procedendi in sequentibus viam radiantes. **In** primo ponentur quorundam terminorum descriptiones. **In** secundo pambule suppositiones. **In** tertio autem reglarum observationes. **In** quarto concludentur vtiliter propositiones. **Quatuor** autem ad primum fit per descriptionem per

enunciatio composita implicite vel explicite exposito et signis positionis. verbi gratia. si tota oratio pono tibi istam tu es romae: est positio: si tu es romae est positum. signa autem positionis sunt ista. pono tibi istam: sit res veritas: sit ita. et huiusmodi: et notanter dicitur implicite vel explicite. quia aliqua est positio que non habet huiusmodi signa explicite: sicut quilibet talis: moueatur for. altere. b. calidus: vel stet oppositum praetis cum aste: verumtamen habet implicite huiusmodi signa. prima. n. subordinatur vni istarum pono quod for. moueatur vel pono tibi istam for. mouet et sic quilibet aliarum modo consili. **Ex** quibus sequitur quod aliqua est positio que est idem cum positio sicut per de illa moueat for. que simul est positio: cuius subordinatur vni poni et positum cum tale admissum postmodum concedit comgruitate seruata. **Secunda** descriptio est ista positum est enunciatio implicite vel explicite: signis ponis immediate coniuncta: ponit hic et superius loco generis implicite vel explicite propter causam dictam: dicitur autem immediate: quia si poneret ista omnis homo est animal. ista homo est animal non esset posita sed esset sequens: sed ista solummodo omnis homo est animal

que suis signis est immediate coniuncta. **Tertia** descriptio est ista descriptio est enunciatio implicite vel explicite composita ex deposito et signis depositionis. verbi gratia. depono tibi istam tu es homo: si tota oratio vocatur depositio: si depono tibi istam dicuntur signa depositionis. et tu es homo dicitur depositum. **Quarta** descriptio est ista: depositum est enunciatio implicite vel explicite immediate coniuncta signis depositionis: declaratur per descriptio sicut et secunda. **Quinta** descriptio est ista admissio est enunciatio explicite vel explicite proposita ex admissio et signis admissionis. verbi gratia. Admitto illam. tu es romae: si tota oratio dicitur admissio: tu es romae dicitur admissum et illa duo: admitto illam: dicitur signa admissionis. **Et** notanter dicitur implicite vel explicite: quia stat admissionem esse sine admissio dicens admitto si verum esset explicite: sed implicite nullo modo. **Sexta** descriptio admissum est enunciatio implicite vel explicite signis admissionis immediate coniuncta. per haec descriptio expositibus. **Ex** quibus sequitur quod nihil est positum depositum vel admissum nisi per habitudinem ad signa quibus implicite vel explicite immediate coniungitur. **Item** sequitur quod eadem propositio que nunc est posita alias erit deposita ex sola mutatione suorum signorum. **Alia** descriptio et principalis in tota materia est ista: obligatio est relatio limitans ad aliquod enunciabile vel sibi simile aliquam sustinendum: volo dicere quod obligatio est relatio. qua quis sustinere tenet enunciabile aliquod affirmative vel negative. ponit. n. relatio loco generis. quia si obligatio non videtur esse in aliquo predicamento quod in predicamento relationis. non. n. est in predicamento subiecti: ut per quod non est formalis materia forma aut compositum: nec in predicamento quantitatibus: quia non quantitas continua nec quantitas discreta. quia aut numerus quod non videtur posse aut oratio quod aliquam versatilem apparet: sed probatur quod non. quia si obligatio esset oratio: aut igitur positio sola aut depositio sola aut admissio sola aut compositum ex hijs. non est dicendum quod positio aut depositio sola. quia positio sine admissione non obligat. sicut nec depositio sine huiusmodi. nec est admissio sola: quia si aliquid admitteret non precedente ponere aut deponere non esset obligatus. **Nec** est dicendum tertium. vbi quod positio et admissio simul constituent obligationem. nam corrupta positione et admissione remanente tempore obligationis remanet obligatio: sed tunc non remanet talis enunciatio composita ex ponere et admissione. igitur etc. **Secundo** sic. et pono tibi istam tu es romae quod maneat tibi posita precise pro tempore admissionis quam admissas facta admissione: quero nunquam sis obligatus vel non: si non habes intentum. vbi quod ex ponere et admissione non resultat obligatio tanquam ex partibus integralibus: si sic. si ista tu es romae non maneat tibi posita post tempus admissionis igitur tunc non es obligatus. praeterea tenet. quia tunc aliter ex sola admissione consurgeret obligatio. cuius oppositum est manifestum ex dictis. **Nec** est dicendum quod dum admittit est obligatio. hoc non est verum: quia non est obligatio aliqua nisi facta admissione aliter sequitur quod aliqua obligatio esset et nullus obligaretur: imo quod nullam obligatum esset. **Et** si dicitur quod aliquis obligatur dum sit talis admissio: sequitur ista conclusio: quod aliquis obligatur pro hoc instanti et tamen poterit esse quod ille nunquam obligabatur pro eodem instanti. per dato quod pro isto instanti compleuerit medietatem illius verbi admitto. quia ergo poterit non complere poterit non admisisse illud. et per consequens non obligatum fuisse. **Item** non est dicendum quod obligatio sit in predicamento qualitatis cum non sit formalis quantitas corporalis nec spiritalis: consideret namque species predicamenti qualitatis et videbitur in nulla earum formaliter collocari. **Item** nec in predicamento actionis vel passionis. quia actio prout est predicamentum est respectus dicens a quo esse aliud et passio dicit esse ab alio. modo per quod obligatio non est primum nec secundum volenti subtiliter speculari. **Oppositum** huius ponit vnus magister dicens quod obligatio est in predicamento actionis et non assignat aliam causam nisi quia est actus obligandi: sed turpis causa est. quia per idem caliditas esset in predicamento actionis: quia est actus calefaciendi. praeterea est falsum: quia est in predicamento qualitatis. **Item** non est ob

qd obligatio fit in alijs predicamentis, v3. vbi qm fitus, & habitus, vt p3 cuilibet considerati rones formales obligationis & talium predicamentorum: dicat ergo qd obligatio est in predicamento relationis & est formalis relatio fundata in obligante & obligato: in obligate rone ponis vel depositio nis: in obligato vero rone admissio nis. **¶** Ad. n. videt quare plus in obligato qm in obligate & est, cum eque cofurgat ab actu obligantis qui est positio vel depositio sicut ab actu obligati qui est admissio. **¶** Ex hoc tñ non habet qd semp obligatio confurgat expositione & admissioe & hoc vbi est repugnancia non permittes vt p3 imponendo aliqd & illud non maneat positum nisi pro tempore admissiois, vbi tñ tolleretur bec repugnancia vel alia similis potes impedire pcedo semp expone vel depone simul & admissione obligatoez oriri, non quide existentem enunciationem talem vt dictus est: sed solum relatione modo declarato, & hoc est verifile q: obligans refert ad obligatum & est, & no nisi per obligatione que dz esse vtriusq; relatio. **¶** Ex predictis sequit qd idem sit ponens & deponens & obligans tñ est plus tempore ponens vel deponens qm obligans, p3 q: nullus est obligans nisi facta admissione: similr idem est admittens & obligatus & plus admittens qm obligatus. **¶** Item sequit qd qm pimum est obligans tam pmo est obligatus & est p3, q: in fine admissiois est vnus pmo obligans & alter pmo obligatus. **¶** Ex eisdem sequit quasdam descriptiones obligationis insufficienter pcesisse. **¶** Prima fuit ista obligatio est oio composita ex signis obligationis & positio vel depositio vna cum admissione qua tenet obligatus in tempore obligationis concedere positum & negare depositum: bec descriptio falsa est, q: obligatio non est oio sed relatio vt dictum est. **¶** Secda descriptio fuit ista obligatio e quedam ars mediante qua opponens obligat respondentem ad sui voluntatem, bec descriptio falsa est, pma q: obligatio non est ars: cum obligans non sit formalr artifex, nec obligatus artificiatum aliqd, scdo q: opponens no ligat rudentes sed potius opponens ligat seipm: q: per positioem vel depositioem non ligatur rudentes sed bene per admissione: admissio aut est actus rudentis: positio aut vel depositio est actus opponentis. **¶** Tertia descriptio fuit ista, obligatio est oratio composita ex signis obligationis & obligato, verbi gra, aut auctor: huius descriptiois: dicat opponens rudenti pono tibi istam tu sedes. Ista tota oio pono tibi istam tu sedes vocatur obligatio: & si pono tibi istam vocant signa obligationis: & si tu sedes vocat obligatum. **¶** Descriptio in se est falsa q: obligatio non est oio sed relatio declaratio vobis? descriptionis continet tria falsa. **¶** Prima est qd si pono tibi istam tu sedes sit obligatio: q: dato qd obligatio est oio adhuc obligatio nunq; esset positio sed compositus ex pone vel depone & admissione: nunq; enim aliquis obligat nisi admittat. **¶** Secda falsus est, qd si pono tibi ista sunt signa obligationis: q: sicut si pono tibi istam tu sedes no est obligatio ita si pono tibi istam no sunt signa obligationis ipone illa: sed facta pone & admissione tunc pmo signa ponis & si signa admissiois dicunt signa obligationis. **¶** Tertius dem est falsum, v3, qd tu sedes sit obligatum ipone illa, nulla enim ppo vocatur obligatum nisi facta fuerit admissio, qre & c. **¶** Quarta descriptio fuit ista obligatio est pfixio alicuius enunciables ad sustinendum fm aliquem statum, v3, affirmatiuum negativum vel dubium, Ista descriptio non v3, itaz dicendo ppono tibi illam tu es animal, bec tota oio est pfixio alicuius enunciables, v3, homo est animal ad sustinendum fm aliquem statum, s. affirmatiuum eo qd est digna sustineri fm istum statum igit descriptio no est convertibilis cu descriptio, & per pns descriptio ista non e sufficiens. **¶** Auctor huius descriptionis ptra tres pcedentes arguit ostededo ipsaru insufficientiaz ex hoc qd non dicant per gen? ppiu obligationis. **¶** Sed bec obiectio non pcedit qz indescriptionibus no expedit tale genus ppiu assignare: secus est indiffinitionibus pure quiditatis, vñ in tertio physicoru pbus describens motum ait motus est actus entis in potentia fm qd in potentia, vbi p3 qd li actus qui ponit in loco

generis est terminus pnti relatiōis & no li motus: sed pnti passionis fm aliquos, & fm pmetatoze de genere terminf ad que: qui non pot esse relatio. **¶** Item qro physicoru pbus describens locuz ait: locus est terminus corporis continentis immobilis pimu, vbi p3 qd li loc? est de genere quas utatis & li terminus de genere relationis: & ita consile pot set reperiri in multis locis pbe eo qd nalis pbus no semp h3 dare huiusmodi diffiniones pure quiditatis. **¶** Quarta descriptio est ista obligatum est enunciatio iplicite vel explicitate immediate coniuncta signis obligationis, hic ponitur enunciatio loco generis & non eiusde cum descriptio: q: non op3 vt dictum est, vñ li obligatum est de genere relationis sicut li obligatio & li enunciatio est de genere qualitatis. **¶** Dicat notanter iplicite vel explicitate ppter cas superius dictas: & immediate silt, vltimo dicat signis obligationis & non ponis deponis aut admissiois: q: illa signa plus snt signa ponis deponis vel admissiois qm obligationis: qm pmo, n. expone & admissioe oritur relatio que est obligatio: itaz pmo ista signa sunt signa obligationis: & hoc loquedo de positate durationis q: forte positate nae plus est obligatio qm illa sint signa obligationis & plus illa sunt signa obligationis qm ppo aliqua sit obligatum. **¶** Sed hic est notandum de quo obligato assignat descriptio, q: in obligatione quatuor considerant, v3, illud qd obligat illud qd obligat illud a quo vel ad qd obligat & obligatio: illud qd obligat est ponens vel deponens: illud qd obligat est admittens: illud vero a quo vel ad qd sit obligatio est enunciatio talis conuncta: obligatio vero est relatio vt dem est: de obligato ergo qd se h3 in rone termini obligationis no dat descriptio illa sed solum de obligato qd se h3 tanq; illud a quo vel ad qd sit obligatio & illud no est nisi enunciatio. **¶** Ex ista descriptione cum alia immediate pcedente sequit qd h3 possibile sit positum aut depositum vel admissum esse obligatum: impossibile est tñ positioem depositioem vel admissioneem esse obligationes. **¶** Patet pma pars eo qd idem qd est positum depositum vel admissum sit obligatum: scda pars p3 eo qd impossibile est oronem aut enunciationem esse relationem. **¶** Item sequit qd omnis descriptio sonans qd positio de positio impositio petitio vel hmoi est obligatio est falsa & impossibilis loquedo semp de tali obligatione que obligat formalr & relatiue, q: forte diceret qd bec e obligatio, v3, obligo te ad istam tu es rome sed de tali non est sermo: q: non est nisi positio quedam non obligans sicut bñ p3. **¶** Ex eadem descriptioe sequit quasdam descriptiones obligationis insufficientis similr pcesisse. **¶** Prima fuit ista, obligatum est altera pars obligationis vel oppositum depositio: ad quod concededu infra tempus obligationis mediante obligatione & admissione rudentes obligat. **¶** Ista descriptio insufficientis est: pmo q: supflue ponit li oppositum depositio: q: ex quo omne depositum admissum sine repugnancia est obligatum no debet poni in descriptioe obligati, similiter superflue ponit li admissione, q: sola obligatioe quis tenetur rudente & non admissioe vt dictum est. **¶** Secda ista descriptio est falsa in hoc qd ponit obligatum esse altera partem obligationis cum obligatum sit enunciatio & obligatio relatio. **¶** Tertio arguo qd intentione suaz dato adhuc qd obligatio sit oratio composita expone vel depone & admissione, nam omne depositum & admissum sine impedimento est obligatum & tamen no est altera pars obligationis vel oppositum depositio ad quod concedendu infra tempus obligationis mediante obligatione & admissione respodens obligat, q: suum oppositum est falsum cu nullum depositum sit concedendum h3 negadum & si sic p3 qd descriptio non est convertibilis cum descriptio. **¶** Secda descriptio fuit ista obligatum est illa pars obligationis ad quaz sustinendam fm aliquem statum infra tempus obligationis mediante obligatione & admissione rudentes obligat, bec descriptio datur sicut pma pmo propter falsitatem, scdo ppter superfluitatem. **¶** Tertia descriptio fuit ista obligatum est obligationis pfixum enunciable ad sustinendum fm aliquem statum, bec descriptio minus declarat naturaz diffinitu qd